

Komentar (tokrat) dodajte sami...

BOJAN BREZIGAR

Včeraj popoldne smo v uredništvu zamen pritiskali na gumb na daljinskem upravljalcu televizorja z namenom, da bi - kot smo to delali desetletja - gledali televizijski dnevnik slovenske televizije. Na ekranu je nekdo v italijansceni prodajal brivske aparate.

Prav tedaj nam je naročnik s Katinare telefoniral v uredništvo in nas vprašal, ali je prišlo do kake okvare.

Potem smo se pozanimali in ugotovili golo dejstvo, da je družba Ponteco, ki je upravljala oddajnik TV Slovenija in omogočala vidnost televizijskih sporedov v Trstu in v Nediških dolinah, prodala svoje frekvence in zato slovenske televizije v Trstu ne bomo videli več. Nikoli več, če Italija ne spremeni zakona. Kako je s temi zadevami v Rimu, pa vsi dobro vemo.

In tako smo začeli obujati spomine na čas, ko je slovenska televizija prinesla materin jezik na ekrane v naših domovih, na pripovedovanje Beneskih Slovencev o tem, kaj jim pomeni slovenska televizija, na precute junijske noči leta 1991, ko je bila prav slovenska televizija naš stalni stik z matično domovino.

Potem se je začelo razgrajevanje. O prenašanju slovenske televizije v Trstu in v Beneski Sloveniji so se začela pogajanja, polemike in prepiri. V intervjuju, ki smo ga objavili v našem dnevniku, je eden vodilnih mož RTV Slovenije izjavil, da se ne bo pogajal z zasebnim podjetjem, ampak samo z državno družbo.

Medtem se je zgodilo še kaj drugega. V Trstu je RAI odkupil del frekvenc Ponteca in tako smo dobili slovenske televizijske oddaje RAI-a (pa ne v Beneski Sloveniji), obenem pa izgubili koprski televizijske sporede. Potem so v Ljubljani začeli varčevati in tako smo izgubili ljubljanski radio in koprski italijanski radio. Sedaj smo se brez slovenske televizije in tako je meja končno izpolnila svoj osnovni namen, da namreč Slovence na tej in oni strani tudi medijsko deli na dve ločeni skupnosti.

Sinoci smo gledali slovenska poročila na RAI-evi mreži. Med kopico informacij ni bila zatemnitev osrednjih slovenskih TV sporedov niti omenjena. Očitno ni šlo za pomembno novico.

Sedaj bi morali vso to zgodbo komentirati. To smo naredili, ko je utihnil koprski radio, in deležni smo bili številnih kritik, pa tudi nenavadne pozornosti ljudi, ki jih muči radovednost o vzrokih našega komentiranja. Ker res nimamo nič za bregom in nobenih osebnih odprtih računov z nikomer, ne na tej, ne na oni strani meje, tokrat prepustimo komentar bralcem samim. Pred zasenčenim ekranom lahko o njem mirno razmislijo.

Endeavour je v orbito ponesel tržaški teleskop

NEW YORK - Kljub orkanu Luis so včeraj s floridskega vesoljskega izstrelišča Kennedy uspešno izstrelili vesoljski trajekt Endeavour, ki ima na krovu italijanski ultraviočni teleskop Uvstar (Ultraviolet spectrograph telescope for astronomical research). Teleskop je plod sodelovanja tržaske univerze z optičnim podjetjem Galileo iz Firenc. Stavljata ga dve 30-centimetrski parabolni zrcali in bo omogočal vpogled v tiste dele skrajnega ultravioletnega spektra, ki niso vidni z zemeljskega površja. Kar 40 odstotkov sedanje Endeavourjeve misije bo posvečene prav posnetkom, ki jih bo omogočil Uvstar. Na krovu Endeavourja je petčlanska posadka, ki bo ostala v zemeljski orbiti 11 dni.

stavljata ga dve 30-centimetrski parabolni zrcali in bo omogočal vpogled v tiste dele skrajnega ultravioletnega spektra, ki niso vidni z zemeljskega površja. Kar 40 odstotkov sedanje Endeavourjeve misije bo posvečene prav posnetkom, ki jih bo omogočil Uvstar. Na krovu Endeavourja je petčlanska posadka, ki bo ostala v zemeljski orbiti 11 dni.

TRST

Nova strategija pakta Nato za spremenjene razmere

Na 3. strani

VČERAJ DOKONČNA ZATEMNITEV / NAMESTO TV SLOVENIJE - ITALIJANSKE ZASEBNE TELEVIZIJE

V Trstu in v Nediških dolinah ni več televizijskih programov iz Slovenije

Družba Ponteco se je zaradi pomanjkanja dohodkov morala odpovedati prenosu

TRST - Televizijskih programov iz Slovenije v Trstu in Nediških dolinah ni več. Včeraj so v Trstu na dosedanjih frekvencah prizgali program zasebne komercialne televizije iz Veneta ATR, že pred nekaj dnevi pa so slovenske programe v Nediških dolinah nadomestile oddaje katoliške TeleChiare.

Do ukinitve je prišlo zaradi finančnih težav družbe Ponteco, ki je že več let prenašala programe iz Slovenije, ne da bi za to imela dohodka ali povračila stroškov. Predlanskim so opozorili javnost z zacasno zatemnitvijo, očitno zaman, in včeraj so dokončno ugasnili pretvornike.

Na 5. strani

Svet RTVS: vključiti radijske oddajnike

LJUBLJANA - Svet RTV Slovenija je na včerajšnji seji naložil vodstvu hiše, naj takoj spet vklopi julija izklopljene srednjevalovne radijske oddajnike na Belem križu, v Murski Soboti in Domžalah. Izključitev prvih dveh je namreč prizadel italijanski oziroma madžarski radijski program, ki ju oddajata RTV centra v Kopru in Lendavi, obenem pa se program Murski val, ki je namenjen tudi porabskim Slovencem.

Omejitev oddajanja teh programov na UKV področje je onemogočila sprejem na širšem območju Italije in Madžarske, s tem pa ukinila večdesetletni način komuniciranja obeh avtohtonih manjšin v Sloveniji z matičnima državama.

Svet pa je podprl odločitev vodstva RTVS, da stroške prenašanja signalov Hrvaške televizije prenese na zainteresirane občine, ki naj bi jih bilo 22.

Na 11. strani

LJUBLJANA / PRED NOVIM SPORAZUMOM?

Nove polemike o odnosih med Slovenijo in Italijo

Thaler bo danes sprejel predstavnike slovenske manjšine

LJUBLJANA - Urejanje odnosov med Ljubljano in Rimom, ki ves čas ovira Slovenijo pri vključevanju v Evropsko unijo, dobiva z jesenjo nove pospeške. Vse bolj postajajo verjetne ze stare napovedi, da utegne Slovenija pristati na zahteve italijanskih optantov in vrniti nepremičnine, ki jih zahtevajo, v zameno pa naj bi Italija nehala ovirati slovensko vključevanje v EU.

Vračanju nepremičnin italijanskim optantom nasprotuje predsedujoči odbora za mednarodne odnose Borut Pahor, ki meni, da je odločitev vlade o novi taktiki urejanja odnosov med državama napacna in da Slovenija Italiji se ne sme popustiti iz načelnih razlogov. »Z Italijani smo se pripravljali pogo-

varjati in pogajati o nečem, kar ni njihovo!«, pravi Pahor.

Slovenski zunanji minister Zoran Thaler je včeraj pisno povabil italijansko zunanjo ministrico Susan Agnelli na pogovore v Trst, kjer bo na pobudo tržskega župana Richarda Illyja potekalo tudi zasedanje o slovensko-italijanskem gospodarskem sodelovanju. Vse pa kaže, da srečanja ministrov ne bo, ker ima ministrica že druge zadolžitve. Opolnomočenja obeh držav, ki sta se nazadnje sestala v prvih dneh avgusta v Rimu, naj bi se ponovno pogovarjala prihodnji teden v Ljubljani.

Danes pa bo Thaler sprejel skupno predstavništvo Slovencev v Italiji.

Na 11. strani

FRANCIJA / PO SREČNEM NAKLJUČJU LE ENAJST RANJENIH

Bombni atentat pred šolo lyonske židovske skupnosti

Natova letala ponovno napadla

PALE - Natova letala so včeraj ponovno napadla srbske položaje v okolici Sarajeva. Popoldne so zadela skladišče srbskega orožja v bližini Pal. Poveljnik ameriske letalonosilke Theodore Roosevelt, admiral William Fallon, je napovedal nove napade, saj uporni bosanski Srbi ne kažejo znakov, da so pripravljeni izpolniti zahteve ZN. Pri včerajšnjih napadih so sodelovala tudi italijanska letala.

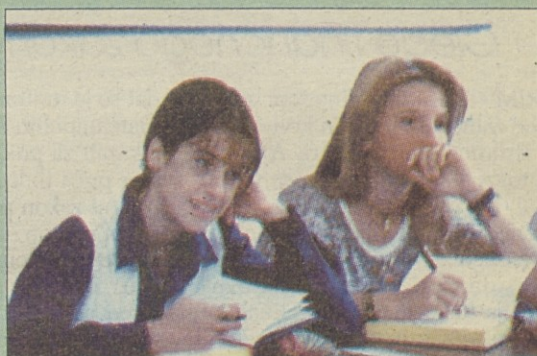
Na 14. strani

PARIZ - Le srečnemu naključju se je treba zahvaliti, da je bilo v včerajšnjem bombnem atentatu pred židovsko šolo v lyonskem predmestju Villeurbanne le enajst mrtvih. V avtu namenjen obrtniško izdelan peklenski stroj je namreč eksplodiral ob 16.15, deset minut pred koncem pouka, ko otroci se niso zapustili poslopja in so jih pred njim čakali le redki starsi. Srečno naključje je tudi hotelo, da je odpovedal v nekem drugem avtomobilu nameščen peklenski stroj.

Tudi prizorišče včerajšnjega atentata je bilo posuto z matičami in zebliji, tako da so preiskovalci prepričani, da je tudi ta bombni atentat delo muslimanskih skrajnežev. Sinoci je predsednik vlade Juppe sklical medministrski odbor za boj proti terorizmu. Oblasti le s težavo skrivajo nelagodje, saj je prevčerašnjim lyonski rabin Richard Wertenschlag obvestil prefekta, naj poskrbi za varnost židovske skupnosti pred skrajšnjimi židovskimi verskimi prazniki.

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Dijaki že v šolskih klopeh

Na visjih srednjih solah v Trstu se je začel pouk v znamenju precejšnje zmede zaradi sprememb, ki predvidevajo razclenjen pouk za bolj ali manj uspešne dijake. Šolski skrbnik dr. Vito Campo je včeraj sprejel enotni šolski odbor, s katerim je razpravljal o številnih vprašanjih, ki zadevajo slovenske sole.

Na slovenskih visjih srednjih solah v Gorici pa se je šolsko leto začelo brez večjih težav. Izjema je slovenski oddelek ITI, kjer primanjkuje profesorjev.

Stran 6 in 10

Italija - Slovenija 1:0

V kvalifikacijski nogometni tekmi za evropsko prvenstvo mladih reprezentanc je sinoci v Vicenzi Italija z golom v 90. minuti premagala Slovenijo z 1:0.

Stran 18

PRAZNIK JESENI

Verde Sgaravatti

RAZSTAVA PROIZVODOV ZA VRTNARSTVO IN NAMAKANJE

Kmečki prigrizek za vse

V soboto, 9., nedeljo, 10. in ponedeljek 11. septembra

TRST - Obalna cesta 6/1 Tel. 224177 (nasproti centra za fiziko)

50 LET KULTURE

pod pokroviteljstvom Občine Dolina
v sodelovanju s Komisijo za kulturo pri SKGZ

8. 9. in 10. septembra 1995
v Ricmanjih, Dolini in Prebenegu

RIM / NASLEDIL JE ANTONIA BALDASSARREJA

Caianello na čelu ustavnega sodišča

»Protagonizem je odraz avtoritarne miselnosti«

RIM - Dosedanjšega predsednika ustavnega sodišča Antonia Baldassarreja je včeraj nasledil Vincenzo Caianello.

Rojen je bil leta 1932 v Aversi, absolviral na pravni fakulteti neapeljske univerze in služboval na vseh mogocih sodiščih, od vojaškega in upravnega pa do računskega dvora in državnega sveta. Dalje je bil med drugim rektor univerze za tujce v Perugii, nacelnik zakonodajalskega urada v predsedstvu vlade, član številnih študijskih komisij, na primer tudi komisije za izvajanje južnotiralskega paketa. Za ustavnega sodnika je bil izvoljen oktobra 1986, februarja letos pa ga je Baldassarre imenoval za podpredsednika. Devetletni mandat, kakršen je predviden za člane ustavnega sodišča, mu bo torej zapadel oktobra letos.

V predstavitvenem nagovoru vprico predstavnikov sredstev množičnega obveščanja je Vincenzo Caianello takoj poskrbel za to,

da ne bi bilo nesporazumov: »Predsednik ustavnega sodišča,« je zatrdil, »mora skrbeti za notranjo organizacijo in le-tega zastopati navzven, ne more pa po gojevati ali usmerjati odločitev drugih sodnikov, prav tako ne sme v imenu sodišča izrekati osebnih mnenj o vprašanih, ki nimajo ničesar opraviti z ustavno problematiko.. Siriti mora ustavne vrednote in se ogniti slehernemu protagonizmu, ki bi bil lahko odraz avtoritarne miselnosti.«

Zvest tem načelom, je Caianello prijazno opozoril novinarje, da ne bo odgovoril na nobeno vprašanje, ki bi utegnilo sprožiti polemike z javnimi osebnostmi ali ki bi zadevalo teme, o katerih teče razprava na politični ravni. Ogradil se je se od vsake sodbe o delovanju drugih državnih teles, ker bi na ta način ogrozil ravnovesje med institucijami, ki ga je ravno ustavno sodišče dolžno varovati.

PORDENON / S POSVETA NA VZORČNEM SEJMU

Trsta in Gorica nista več na meji

Za predsednika zavoda CNEL se je meja EU dejansko že premaknila proti vzhodu

PORDENON - »Ze precej pred letom 1992, ko je lira devalvirala, je bil italijanski severovzhod s svojimi izdelki zelo kompetitiven na zunanjih trgih. Razvrednotenje lire je gospodarski razvoj v teh krajih se pospešilo in danes se ta del Italije najhitreje razvija,« je včeraj v Pordenonu ugotovil predsednik zavoda CNEL prof. Giuseppe de Rita. Dodal pa je, da se je treba pripraviti na naslednjo fazo, ko se bo lira okrepila in izvoz ne bo več tako konkurenčen, kot je bil v zadnjih nekaj letih. »Pomisli je tudi treba, da moramo v teh krajih spremeniti miselnost. Doslej smo bili na mejah Evropske unije, vendar se je ta dejansko že razširila: meje niso več v Gorici in Trstu, ampak nekaj sto kilometrov bolj na vzhodu. Morda bo zaradi tega odpadla dosežanja mejna agresivnost, misljena v gospodarskem smislu, saj se bo ta del Italije znesel v zaledju.« Pri tem je prof. de Rita posebej omenil »italijanske Slovence« v Gorici, ki imajo »mejno miselnost« bolj v krvi kot njihovi somesanci italijanske narodnosti in so zato bolj podjetni in agresivni. Kritiziral je tudi Trst, ki je na »dosežanju meji« predolgo spal in se zibal v bogastvu, ustvarjenem v prejšnjih casih.

Posvet je potekal v okviru pordenonskega sejma, ki se nadaljuje do vključno nedelje in je doslej že privabil več deset tisoč

obiskovalcev. Okrogla miza, ki je bila posvečena povezavi oziroma vključitvi italijanskega severovzhoda v območje nemške marke, je v Pordenonu privabila pomembne analitike, industrije, bančnike in politike. Poslušali smo predsednike deželnih združenj industrijcev FJK in Veneta Gian Franca Zoppasa in Maria Carrara, predsednika združenja italijanskih industrijcev obutve Luigija Rossija, Leonarda Simonellija, ki vodi finančno družbo Finest, in Flavia Pressacca, predsednika finančne družbe Friulia. Iz Münchna je prišel porocat direktor instituta IFO Hartmut Lehmann, z Dunaja pa Helmuth Kramer, direktor WIFO, ter generalni direktor Bank Austria Ivo Stanek. Nastopila je se vrsta drugih bančnikov in industrijcev, avstrijski in italijanski politiki (posvet je sklenila predsednica deželne vlade FJK Alessandra Guerra).

Marsikateri poročevalec je pritrdil izvajanjem Giuseppa de Rite. Večkrat je bila omenjena tudi Slovenija, skupaj s Česko v zelo pozitivni luči. Za podjetnike sta ti dve državi ze v Evropski uniji, saj sta svojo zakonodajo in gospodarstvo v glavnem že prilagodili zahodnim merilom. Kar pa podjetniki obzalujejo, je to, da se tudi plače približujejo evropskim.

Marko Waltritsch

TELEVIZIJA / FININVEST

Včeraj srečanje Costanzo, Santoro in Confalonieri

RIM - Na pobudo Fininvestovega novinarja Maurizia Costanza sta se z njim včeraj sestala Predsednik Fininvesta Fedele Confalonieri in namestnik direktorja TG3 Michele Santoro. »To je le prvo od niza bližnjih srečanj,« je povedal Costanzo, ki je prebral krajši komuniké, iz katerega izhaja, da cilji tega dialoga niso kratkoročni, temveč skušajo uresničiti televizijo bodočnosti. Medtem ko se je Confalonieri izmuznil kronistom sta bila Costanzo in Santoro zgovornejša, a ne preveč, saj nista povedala, kaj se kuha v loncu. Santoro je navedel, da razpravljajo o bodočnosti Fininvesta in da bi hotel uresničiti kosček tiste televizije, ki bi v družbi sprožila pozitivne vzgibe in o kateri ze dalj casa sanja. Obregnil se je tudi ob staticnost državne televizije in zavrnil vprašanja o 5-milijardnem dvoletnem honorarju. Po njegovem je treba najprej resiti vprašanje zalozniske politike in sele nato bodo razpravljali o honorarjih in placah.

Vsekakor pa po včerajšnjem srečanju postajajo konkretnije govorice o domnevni preselitvi Santora. Angela Guglielmija in dela stare ekipe TG3 v eno od Fininvestovih mrež.

Polemike med strokovnjaki in obupanost med narkomani zaradi zaprtja klinike v Castellanzi

VARESE - Po začasnem zaprtju klinike Santa Maria v Castellanzi, kjer so začeli zdraviti narkomane po novi, hitri metodi, se je med tistimi, ki so se nameravali podvreči terapiji, in njihovimi svojci ustvarilo veliko razočaranje in tudi razumljivo ogorčenje. Na vhodu v stavbo visi od včeraj napis: »V pričakovanju pojasnil ministra za zdravstvo in deželne odbornika Lombardije za zdravstvo so posegi za odpravo zasvojenosti z mamili začasno prekinjeni«. Narkomani, ki bi bili morali včeraj začeti zdravljenje po metodi »urod«, so se morali vrniti domov ali v bližnje hotele, kjer čakajo na razvoj dogodkov. Tisti, ki so terapijo ze začeli, jo nadaljujejo. Starsi, ki so v terapijo za ozdravitev svojih otrok vložili toliko upanja in denarja, so obupani, nekateri celo jočejo. Neka družina je prišla iz Firenc z dvema hčerkama, ki sta se na-

meravali podvreči terapiji. Za te in vse ostale ni pomoči, ostaja jim samo cakanje in upanje, da se zadeva čimprej ugodno reši. Vodstvo sklada San Raffaele, ki je lastnik klinike, je deželni upravi Lombardije ze dostavilo vso potrebno dokumentacijo, ki je potrebna za doseg sanitarnega pooblastila, saj je prav njegovo pomanjkanje navedlo zdravstvene oblasti k prekinitvi terapevtskih posegov.

Doslej so v kliniki Santa Maria izvedli približno 150 tretmajev po metodi »urod«, od katerih jih je skoraj polovica se v teku, na vrsto pa čaka drugih 50 narkomanov. Medtem pa se nadaljuje polemika zaradi prekinitve posegov, ki jo burijo javno izraženi dvomi nekaterih izvedencev v učinkovitost metode. Predsednik deželne odbora Lombardije Roberto Formigoni je izjavil, da je bila preki-

nitev razumljivo boleca, vendar neizbežna, ker jo določa zakon, medtem ko iz univerzitetnih krogov in iz vrst prostovoljcev prihajajo opozorila o nevarnosti iluzij o hitrem in dokončnem izvitu iz smrtonosnega objema mamili. V Izraelu preizkusena metoda »urod« ne prinaša ozdravitve, temveč samo odpravo strupov iz organizma - poudarjajo v Italijanski družbi za zasvojenost z mamili - izhod iz zasvojenosti je veliko težja in dolgotrajna. Glede na to, da uporabljene farmacevtske snovi preprečujejo omamljujoči učinek heroína in drugih drog, pa je nevarno, da bi narkomani v želji po omami povisali doze mamila in se tako izpostavili nevarnosti prekomerne doze. Iz Castellanze pa odgovarjajo, da je zdaj položaj se slabši, saj lahko te polemike marsikaterega narkomana ovrnejo od namenov, da se zdravi in reši zasvojenosti.

DAVKI / PO ZAGOTOVILU FINANČNEGA MINISTRA AUGUSTA FANTOZZIJA

Vlada načrtuje bistveno izboljšanje odnosov med davkarji in državljan

Glede finančnega zakona pa je Fantozzi ponovil, da ne bo terjal solza

RIM - Prihodnji finančni zakon ne bo zahteval »solza in krvi«. Bese da finančnega ministra Augusta Fantozzija. Seveda pa to se ne pomeni, da zakon ne bo strog, zasnovan na posegih v strukturo javnih financ, zagotavlja minister, ki napoveduje, da bodo ukrepi zadevali podjetja (tako mala kot velika), boj proti utajevanju davkov, državni monopol, igre na srečo itd. Novih pasti naj ne bi bilo, prav tako ne bo posegov za zvišanje davka na dodano vrednost IVA, cene bencina ali dajatev, ki bi lahko vplivale na rast inflacije. Pač pa se je Fantozzi včeraj ustavil pri kocljivem vprašanju množičnega davčnega konkordata in ponovil, da sam ne bi nikoli pristal na ta ukrep, ki ga je podedoval od svojega predhodnika v Berlusconijski vladi.

Minister je potrdil, da lahko prejmejo predlog za davčni konkordat tudi tisti davkoplacevalci, ki so v popolnem redu, kajti tudi mehanizem je dediscina prejšnje vlade. Konkor-

dat se je rodil na temelju statistično-matematičnih kriterijev, ti pa so se izkazali za precej nezanesljive, o čemer priča tudi dejstvo, da je stari finančni zakon predvidel zgolj 50-odstotni pristop dolžnikov h konkordatu. Ze to je pomenilo, ugotavlja Fantozzi, da je bil prvotni namen ta, da bi od vsakega davkoplacevalca zahtevali v povprečju 6 in ne 3 milijone lir. Kakorkoli že, konkordat je zdaj zakon in ga je treba izvesti, pri čemer je zelo pomembno, da ne propade, če nočemo tvegati, da propade finančni zakon, je opozoril minister.

Glede širše davčne problematike je Fantozzi navedel dva projekta, ki bi ju lahko razvili, če bi vlada lahko nadaljevala delo. Prvi zadeva sektorske študije za najutrebnejše obdavčenje samostojnega dela, kar bi bil resen korak proti davčni pravčnosti, drug projekt pa predvideva poenotenje davčne zakonodaje. Tako bi namreč prisli do jasnega in razumljivega zakonika, ki bi zamenjal sedanjo normativno dzunglo. Po-

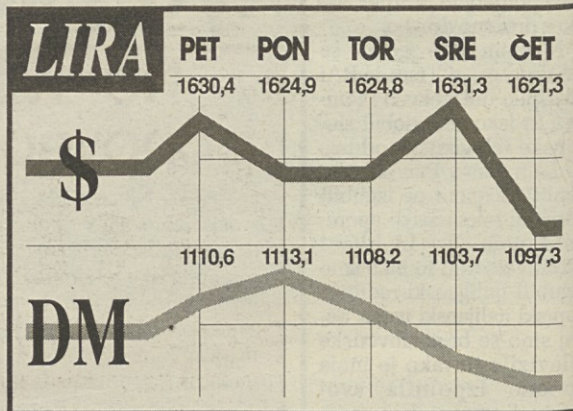
vrhu bi oba projekta pomagala do takega odnosa med davkarji in državljan, ki bi bil po Fantozzijevih besedah »manj prepirljiv, manj morec in manj nesrečen«.

Ce bo slo vse po sreči, je dejal finančni minister za zaključek intervjuja za nek tednik, se ne bomo samo izognili koektivnim manevrom v prihodnjem letu, ampak bomo prisli tudi do zgodovinskega rezultata: do enega samega davčnega zakona na leto.

Razmisljanja finančnega ministra jasno kažejo, da Dinijeva vlada močno upošteva realne potrebe državljanov, ti pa to očitno znajo ceniti. Tako vsaj izhaja iz sondaže družbe Data-media, ki je bila na vzorcu 1002 državljanov izvedena 1. septembra in ki je pokazala, da največji del Italijanov ocenjuje Dinijevo vlado kot najboljšo v zadnjih letih. Zanj se je izreklo 27, 5 odstotka vprašanih, na drugem mestu je Berlusconijska (23, 2%), na tretjem pa Ciampijska (12, 7%).

Splošna okrepitev lire

RIM - Medtem ko se je milanski borzni sestanek končal z rahlim napredovanjem kazalcev in brez posebnih presenečenj, potem ko se je umiril vrtnec, ki ga je v prvem delu tedna povzročila napoved operacije Gemina, se je lira včeraj utrdila na kar solidnih pozicijah. Marka se je vrnila pod 1.100 lir (1.097, 3 po tečajnici Banke Italije), dolar pa je v primerjavi s sredo izgubil kar 10 lir.

ADRIA
ADRIA AIRWAYS

SLOVENSKI LETALSKI PREVOZNIK

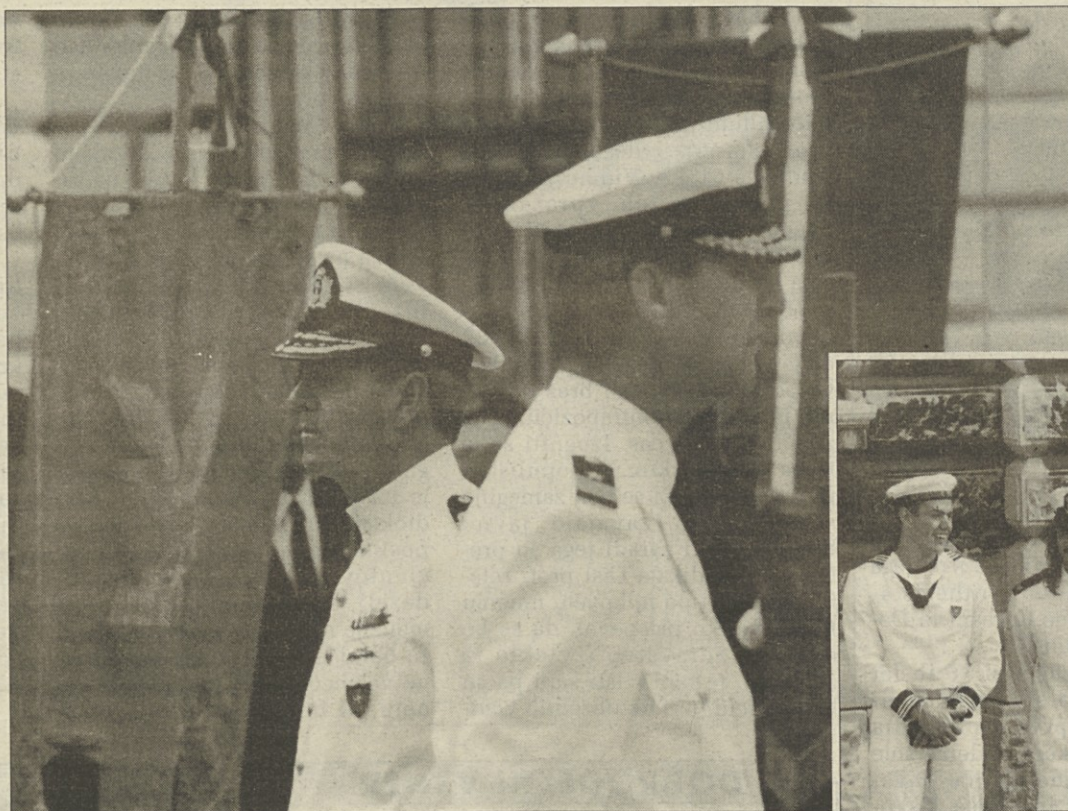
**IZ LJUBLJANE V
BARCELONO, FRANKFURT,
LONDON, MÜNCHEN,
ISTANBUL, MOSKVO,
KOPENHAGEN, PARIZ,
PRAGO, RIM, SKOPJE, SPLIT,
TIRANO, DUNAJ, ZÜRICH**

Informacije in rezervacije:

- ADRIA AIRWAYS, Ljubljana, Kuzmiceva 7, tel. 061/31-81-55
- prodaja vozovnic Ljubljana, Gosposvetska 6, tel. 061/313-312
- ADRIA AIRWAYS, Maribor, Cankarjeva 3, tel. 062/27-038, 26-155
- ADRIA AIRWAYS, Koper, Pristanška 45, tel. 066/38-458, 38-512

NATO se prilagaja času »nove negotovosti in nestabilnosti«

Slika pod naslovom: komodor Van Der Lugt (levo) odhaja, kontradmiral Ropers (desno) prihaja. Spodaj: nekoč so imeli mornarji kratko pristrizene lasi. Pa med njimi seveda ni bilo deklet... Foto D. Krizmančič/KROMA

Vojaška slovesnost v blišču uniform ... in samo po angleško

Predaja visokega vojaškega poveljstva je vsekakor zelo svečan obred, ki meji na predstavo, saj tradicija mornarjev ni opustila obredov, ki segajo daleč v preteklost. Obenem pa je bilo včeraj dopoldne na Trgu Unità, pred katerim so bile zasidrane Natove vojne ladje z razobesenimi signalnimi zastavami, skoraj pusto, saj je bila iz varnostnih razlogov sicer malostevilna publika odrinjena daleč od prizorišča, varnostniki pa so bili celo na strehah.

Nekaj sto belih mornariških uniform v vrsti, pred njimi zastave (po angleškem abecednem redu) Nemčije, Grčije, Italije, Nizozemske, Španije, Turčije, Velike Britanije in ZDA, na drugi strani oder, na katerem se je vse lesketalo od zlatih nasivov na uniformah, sredi trga pa povsem osamljena dva v belo

»monturo« oblečena admiral: nizozemski komodor Nicolaas Van Der Lugt in nemški kontradmiral Frank Ropers, dosedanj in novi poveljnik Stanaformeda, Natovega brodograjskega biroja, ki skrbi za embargo v Jadranu. Ko je je nizozemski komodor stopil pred mikrofoni, je predal poveljstvo svojemu nasledniku - prvemu povojnemu nemškemu poveljniku operativnega brodograjskega biroja - s tradicionalnim pozivom mornarjem, naj ga priznajo za svojega poveljnika. Admiral sta si izmenjala mesto, Nemec je stopil na uglednejšo levo, Nizozemec pa na podrejeno desno stran, salutirala sta, se segla roko, in svečanost je bilo konec.

Ko ne bi bilo pred tem govorov drugih visokih vojaških predstavnikov, bi predaja poveljstva trajala le nekaj minut. Tako pa so v napol prazen osrednjem trzaskem trgu skoraj uro odmevali govori, podzrvi, na ves glas zakričana povelja: vse to v najlepši angleščini. Celo predstavnik italijanske vlade je spregovoril samo v angleščini - in to v zelo tekoči angleščini, morda kot nadaljni dokaz, da se vlada tehnikov res razlikuje od prejšnjih. Pa tudi, da se Trg Unità ne pogrezne, če na njem ne zveni samo in izključno čist Dantejev jezik, kot trdijo nekateri... (s.p.)

Sergij Premru

TRST - Včerajšnja vojska slovesnost za predajo poveljstva Natove pomorske sile, ki v vodah Otrantskih vrat in južnega Jadrana nadzoruje embargo proti državam nekdanje Jugoslavije, je nedvomno presešla okvir sicer pomembne vojaške svečanosti. Najnovejši razpleti vojne v Bosni, napadi Natovih letalskih sil proti srbskim položajem okrog muslimanskih enklav, včerajšnji prvi operativni poleti italijanskih tornadov in nanazadnje sam zemljepisni položaj Trsta v neposredni bližini najhujšega povojnega žarišča v Evropi - vse to je včerajšnjemu dogajanju dalo velik poudarek, kar je bilo razvidno tudi iz samega seznama udeležencev svečanosti.

V Trstu se je namreč včeraj zbral sam vrh atlantskega zavezništva: vrhovni poveljnik zavezniških sil v Evropi general George A. Joulwan, vrhovni poveljnik Natovega južnega krila admiral Leighton W. Smith, poveljnik sredozemskega zavezniškega brodograjskega biroja admiral Mario Angeli, italijansko vlado pa je zastopal podtajnik v obrambnem ministrstvu Carlo Maria Santoro. In prav iz uradnih govorov in izjav ljudi, ki v bistvu vodijo oz. izvajajo Natovo bojno strategijo, je bilo jasno, da je pristop mednarodne skupnosti do vojne na Balkanu na prelomnici.

Po padcu berlinskega zidu in koncu hladne vojne se je moralo zavezništvo prilagoditi novim okoliščinam: »Cas je negotovosti in nestabilnosti,« je dejal gen. Joulwan, »in zato so morale sile Nata postati proznejše kot v preteklosti, pa čeprav je glavno vodilo še vedno isto kot ob nastanku zavezništva - zagotavljanje svobode in miru, za kar je potrebno tudi novo partnerstvo z državami nekdanjega vzhodnega bloka.«

Italijanski vladni predstavnik je nedvoumno začrtal vlogo Italije tako pri uveljavljanju pomorske blokade srbsko-črnogorske federacije in pri embargu dobave orožja ostalim državam nekdanje Jugoslavije, kakor tudi pri aktivnem sodelovanju v okviru najnovejših letalskih napadov: včeraj so namreč italijanska letala prvič bombardirala srbske vojaške cilje južno od muslimanske enklave Gorazde.

»Za bolj operativni pristop smo se odločili na srečanju kontaktne skupine v Londonu,« je dejal podtajnik Santoro. »Takrat je Italija dala na razpolago svoje letalstvo in sicer 8 lovskih bombnikov tornado, 6 večnamenskih lovcev msx, 5 transporterskih letal

in eno letalo-cisterno.« Kritike so neupravičene: »Vojna se odvija le 50 milj daleč od italijanskih obal in bil bi pravi absurd, če ne bi posredovali tudi mi. Vsekakor se za takšno stopnjevanje vojnega dogajanja nismo odločili mi, pač pa bosanski Srbi, ki so s silo zavzeli Zepo in Srebrenico,« je pristavil Santoro. Dogajanje zadnjih dni je za italijanskega politika »odprto okno, ki vodi k stabilizaciji spopadov v krajšem in k dokončni rešitvi konflikta v daljšem roku.« Bodo to priloznost izkoristili, ali se bodo vrata spet zaprla? »Tega ne sprašuje nas, ki sedimo za to mizo,« je bil Santorov odgovor, ki je pristavil nič kaj razveseljivo misel: »Predolgo smo spali in

sanjali o večnem miru, ki bo nastal po koncu hladne vojne. Komaj danes se prebujamo...«

O samem dogajanju na vojnem prizorišču je na tiskovni konferenci odgovarjal admiral Smith, ki neposredno poveljuje vsem napadom: »Vreme že ne sodeluje pri napadih na vojaške cilje v Bosni in smo večkrat morali prekiniti polete. Vsekakor pa naj si ne mislijo, da bomo pustili,« je dejal in demantiral kot primitivno propagando informacijo iz Pal, po katerih je med civilisti že sto mrtvih: »Cilje izbiramo zelo skrbno, naši piloti so izredno sposobni, letala in orožje pa izredno izpopolnjena.« Za adm. Smitha predstavlja Natov poseg v Bosni »kvalitetni preskok

33.

Jože Pirjevec

Vidov dan

Odlomek iz knjige »Jugoslavija 1918-1992«

Vso stvar je dodatno zapletel se Dimitrov, ki je na povratku z uradnega obiska v Bukaresti 17. januarja 1948 v svojem vlaku tujim casnikarjem dal odmeven intervju. V njem je govoril o podonavsko-balkanski federaciji ali konfederaciji, ki naj bi segala od Severnega morja do Sredozemlja in v katero naj bi stopila tudi bodoča socialistična Grčija. S to izjavo je očitno zanikal veljavno povojno ureditve Evrope in ne samo suheriral misel o sirjenju revolucije na Zahod, temveč tudi vizijo nove zveze sovjetskih republik, ki naj bi se postavila ob bok stari. Ti načrti so bili po Titovi meri, ne po meri Dimitrova, a jih maršal v svoji previdnosti javno ni razgrinjal. Nasprotno, ker je vedel, kakšna bo Stalinova reakcija, je v Moskvo takoj sporočil, da so takšne izjave »škodljive«, ter prosil sovjetske tovarise, naj brzdajo Bolgare. Stalinu pa je bilo teh slepomišenj dovolj. Prve dni februarja je sklical sestanek bolgarskih in jugoslovanskih voditeljev, da z njimi dokončno razčisti vsa odprta vprašanja. V zavesti, da je sam poglaviti vzrok Stalinove jeze, se je Tito iz previdnosti odločil, da ostane v Beogradu in pošlje v volci brlog poleg Djilasa, ki je bil

ze v Moskvi, se Kardelja in Bakariča. Tajno srečanje v Kremlju, 10. februarja 1948 je bilo nekaj posebnega, saj so na njem brez ovinkov povedali predstavnikom dveh suverenih držav, da so časi avtonomije v notranji in mednarodni politiki dokončno mimo. V strašni noči, ki so jo preživeli v diskusiji s Stalinom - ce je verjeti Djilasovim in Kardeljevim poročilom - so se jugoslovanski predstavniki vedli sicer previdno, a ne brez dostojanstva, čeprav se Stalinu niso upali oporekati. Nekaj dni kasneje, 12. februarja, pa je kazalo, da je njihova kapitulacija popolna. Sovjetski agenti so namreč sredi noči zbudili Kardelja in ga obvestili, da se zeli Molotov srečati z njim. Ko je prisel v Kremelj, so ga brez ceremonij povabili, naj podpiše sporazum, ki je zavezoval jugoslovansko vlado, da se posvetuje s sovjetsko o vseh mednarodnih vprašanjih. Moskva je v bistvu zahtevala, da se Jugoslavija uradno odpove svoji suverenosti. Ponižani, zmedeni in preplašeni Kardelj se je skušal tolaziti z mislijo, da v prihodnosti konec koncev ne bo drugače kot v preteklosti, in je zato ubogljivo podpisal. Toda ko se je z Djilasom in Bakaričem vrnil domov, ni

storil ničesar, da bi prepričal Tita, naj se podredi Stalinu, pač pa ga je celo podprl v odločitvi, da mu bo kljuboval. 1. marca 1948 je maršal sklical sestanek razširjenega politbiroja, na katerem so razpravljali o federaciji med Jugoslavijo in Bolgarijo, ki jo je ukazal Stalin. V prepričanju, da bi to zdaj pomenilo sprejeti trojanskega konja za lastno obzidje, so se voditelji KPJ odločili, da se diktatu uprejo. Obenem so tudi sklenili, da bodo se naprej podpirali grške partizane in nadaljevali s pripravami za vojaško intervencijo v Albaniji.

Ta poteza je se dodatno razhudila Stalinu, ki je Titu že namignil, da ima proti njemu močno orožje: možnost, da vsak hip prekliče dogovor o gospodarskem sodelovanju, brez katerega si ni bilo mogoče predstavljati uresničitev prve petletke. Nanjo so Sovjeti tako in tako neradi pristali, saj bi jim bila bolj pogodu agrarna kot industrijsko razvita Jugoslavija. Tito je seveda to dobro vedel, vendar je vztrajal pri svojem, kljub Stalinovi odločitvi, da za leto 1948 z njim ne obnovi gospodarskega sporazuma.

(Se nadaljuje)

BENETKE / FESTIVAL

Satelitska distribucija bo preobrazila filmski svet

BENETKE - Neapeljčan Mario Martone je avtor dveh celovečercov (Smrt neapeljskega matematika, Nadležna ljubezen) in ze priznan italijanski režiser, zato sedi med letošnjimi člani beneske žirije. Njegova prisotnost kaže na neoporečno dejstvo, da se je v nekaj letih torišče italijanske kinematografije premaknilo v Neapelj. Govor je o neapeljski umetniški - ne samo filmski - renesansi. Neki poseben solidni sooblikovalec tiskovnih konferenc, ki se sicer ne odlikujejo po tehtnosti, je včeraj enfatčno izrekel aksiom, da »neapeljskost« (t.j. bistvo neapeljske civilizacije) odgovarja ustvarjalni živahnosti in predstavlja najbolj dragoceno stvarno in italijansko kulturo. V Neaplju-preobljudenem vlemestu, ki se od drugih nekoliko ze razlikuje, je naboj cloveskih napetosti seveda potenciran. Od tod se porajajo filmi, cetudi so si med sabo zelo različni (skupne sole ni; na avtorje pritiska le potreba, da se izrazijo), včasih svoje pripadnosti ne izdajajo. Filme neapeljskega izvora so vrteli v izboru Italijanske panorame, prejšnji teden pa se je izkazal Stefano Incerti s prvencem »Il verificateore« (Preizkusevalec); to je vizija o nesreči depresivnega preskusevalca hišnih instalacij za gas. V Incertijevih podobah je mesto kraj usodnih pasti. Včeraj je v Beneskih nočeh stekel film »Buchi neri« (Crne luknje) Pappija Corsicattija; s pomočjo številnih domislic je avtor v svojem drugem celovečercu abstrahirale telesno razmerje med mladima moskim in zensko in ga prestavil v meditativno razseznost. Corsicatti je odličen filmar-svobodnjak. Zakaj niso njegovega film vrtel v tekmovalni sekciji, ko pa je boljši in izvirnejši od ze videnih italijanskih filmskih atletov? Ali ne bi morala Mostra sluziti iznajdljivim debitantom, ne pa gotovima Tornatoreju, Scali itd.?

Zvečer pa je z Lida odpotoval v Pariz prek satelita vizuelni signal digitaliziranega filma »Umberto D.« Vittoria De Sica. Novi načini filmske distribucije bodo preobrazili filmski univerzum.

Igor Devetak

GOJMIR DEMŠAR

Glasbena matica skozi desetletja (22)

Poleg individualnega pouka je šola ustanovila razne komorne sestave

Tržaški baročni ansambel na koncertu GM leta 1972

Posebno priznanje je sola Glasbene matice dobila z možnostjo nastopanja njenih dijakov na mednarodnih srečanjih glasbenih Akademij in visokih glasbenih sol v Rovinju. Teh srečanj se je udeležila Glasbena matica s svojimi gojenci leta 1975 in nato še v naslednjih treh letih.

Poleg individualnega pouka je sola Glasbene matice že v 60. letih začela snovati različne komorne sestave, kot so klavirski trio, godalni kvartet, itd. Kot pomembna pedagoška pri-

dobitev je deloval Oddelek za staro glasbo. Gojenci tega oddelka so sami ali v sodelovanju s profesorji pripravili kvalitetne koncertne nastope in predavanja.

Ker je od 60. let dalje število gojencev sole Glasbene matice naraščalo, je nastala potreba po nadaljnjih učnih močeh. Za pouk harmonike je bila nastavljena prof. Eliana Zajec, ki je dvignila harmonikarski razred na zavidljivo višino in vzgojila kader odličnih harmonikarjev, med katerimi so danes člani pedagoškega

kolektive sole Klavdij Furlan, vodja izvrstnega ansambla Synthesis 4, Loredana Coceani in Dorina Kante.

Na začetku 70-ih let sta bila sprejeta v učni kader prva diplomanta klavirskega oddelka sole Glasbene matice Ravel Kodric in Mojca Siskovič, kasneje pianista Aleksander Rojc in Ksenija Brass ter dalje se pianista Tea Kosuta in Bogdan Kralj, ki se je uveljavil tudi kot zborovodja.

V 80-ih letih je sola zopet pridobila nekaj novih učnih moči. Skoraj vsi novonastavljeni pedagogi so izšli iz sole Glasbene matice. Za pouk klavirja je bila poverjena Verenka Tercelj. Teoretične predmete je prevzela Vesna Gustin, Igor Starc pa razred kitaristov. Violinski oddelek so ojačili Marko Biteznik, Jagoda Kjuder in Aleksandra Pertot, ki se uveljavlja tudi kot odlična pevovodkinja. Za poučevanje violončela je bil nastavljen Peter Filipčič, ki je poleg pouka violončela razvil kvaliteto solo raznih komornih skupin. Pod njegovim vodstvom deluje tudi solski komorni orkester.

Podpora Dezele Furlanije Julijske krajine je na podlagi deželnega zakona za obmejna področja omogočila od leta 1991 dalje nove nastavitve pedagogov, v glavnem sodelavcev iz prejšnjih let. Za klavirski pouk so bile nastavljene Beatrice Zonta, Vesna Zupin, Katja Milič in Klavdija Sedmak, za flavto Erika Slama, za trobila Zoran Lupinc in za kitaro Marko Feri.

V soli Glasbene matice v Gorici in v Sovodnjah so poleg vodje sole in violinskega pedagoga prof. Silvana Krizmančica, poučevali klavir Erika Zavadvav in Nezi Plesničar, teorijo Tatjana Cotič, harmoniko in teoretične predmete Dorina Kante in Ivan Klanjsček, ki poučujejo tudi v glasbenih solah v videmski pokrajini.

V solah videmske pokrajine redno poučujeta Paola Chiabudini klavir in Ivan Klanjsček harmoniko. Številni so zunanji sodelavci, kar velja tudi za odsek sole v Zabnicah v Kanalski dolini.

Klavirski trio gojencev šole GM v Trstu leta 1968

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržaškega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRA.E d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristorta 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomski propagandni: Publiet SRL

Trst, Ul. Valdirivo 36 / I. nad. poštni predal 568
tel. 040-361888, fax 040-768697

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
financi in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Naročnina za Italijo 430.000 LIT

Postni tr. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu st. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

POSVET / MEDTEM KO SE NADALJUJE PROTEST

Za Deželo je potrebno krčenje v zdravstvu

Za Fasolo se ne da zadostiti vsem predlogom

VIDEM - Medtem ko se akcija odborov v obrambo manjših bolnišnic v deželi blizu svojemu cilju (potrebujejo 20 tisoč podpisov za referendum proti deželni zdravstveni reformi), je deželno vodstvo sindikata CISL v Vidmu pripravilo posvet o teh vprašanjih. Srečanja so se udeležili tudi deželni odbornik za zdravstvo Fasola ter deželna svetovalec Matassi (Sdl) in Molinaro (LS). Sindikalni predstavniki so poudarili, da je vprašanje deželne zdravstvene reforme reševati brez odvečnih in kvantitativnih kontrapozicij, ki so značilne za ta čas. Izogniti se je treba demagogskim in populističnim posegom, ki se bolj zameglijo stvarnost in zavajajo javno mnenje. Tudi zaradi tega so predstavniki sindikata Cisl proti referendumu, ki po njihovem mnenju ne bo veliko prispeval, da se bo deželno zdravstvo izvleklo iz zdajšnjih težav. V isti sapi pa so bili kritični tudi do deželnih vlad-

nih predstavnikov, češ da so sprejeli reformo ne da bi znali dati določene odgovore na nekatera ključna vprašanja.

Lucio Gregoretti je opravil podrobno analizo stanja v deželi in ugotovil, da podatki kažejo na zaskrbljujoč, previsok odstotek sprejema v bolnišnice, kar močno vpliva na skupni deželni zdravstveni strošek, ki znaša 200 milijard lir letno. Tako visok znesek, ki predstavlja polovico celotnega deželne proračuna, pa ne zagotavlja primerne kakovosti. Preveč je dvojnikov in preveč je stroškov, katerim bi se lahko izognili z racionalizacijo. Kot primer je navedel delovanje dveh kardioloških centrov (tržaškega se poslužuje nad 80 odstotkov pacientov, ki prihajajo iz drugih dežel), ki nista potrebna za dimenzije nase dezele. To velja tudi za bolnišnice, ki imajo vsedravnno valenco. Medtem ko sta v Venetu, ki ima skoraj 5 milijonov

prebivalcev, samo dva taka centra, jih v naši deželi deluje kar šest.

Sindikalni predstavnik je nadalje ugotovil, da tudi število bolnišniških zdravnikov presega državne norme, to pa se ne pomeni, da je zaradi tega kakovost oskrbe vedno zadovoljiva.

Deželni odbornik Fasola je vztrajal pri svojih stališčih in ugotovil, da je nemogoče zadostiti vsem predlogom, ki prihajajo iz raznih krajev dezele. Zdravstvena reforma mora nadaljevati svojo pot, četudi bo to zahtevalo določene žrtve in huda nasprotovanja predvsem v tistih krajih, kjer je načrtovano zaprtje bolnišnic oziroma redukcija bolniških postelj in osebja. Zdravstvena reforma naj bi se v celoti udejanila konec prihodnjega leta. Dotlej naj bi se število bolniških postelj v deželi od sedanjih 8.366 skrcilo na 7.279.

Rudi Pavšič

DOBRODELNI VEČER

Furlanija želi prispevati za begunski dom v Trstu

VIDEM - Tudi Furlanija in njena prestolnica Zelita prispevati k ureditvi doma za sirote in ubeznike z Balkana, ki bo po načrtih Sklada Lucchetta, Ota, D'Angelo in Hrovatin nastal v Trstu. V ta namen si je videmski Novinarski krožek zamislil večer z naslovom »Sanje v vili«, katerega izkupiček, ki ga bodo zbrali med občinstvom, bo sel prav skladu starih ubitih novinarjev oziroma tehnikov. Prireditve, ki bo jutri zvečer v vili Manin v Passarianu, bo povezovala znana tele-

vizijska napovedovalka Maria Giovanna Elmi, poleg pevcev (med njimi bo tudi tenorist Bruno Sebastina) pa je v programu modna revija, ples in se nekatere druge zabavne točke.

To bo prvič, da se tudi Furlanija aktivno udeležuje pobud v korist sklada, ki je bil lani ustanovljen v spomin na tragično umrle kroniste v Mostarju, Marca Lucchette, Sasa Ote in D'Angela, in na v Somali hladnokrvno ubitega snemalca Videoesta Mirana Hrovatina.

JUTRI V KOPRU

Tovariško srečanje prekomorcev

Udeležili se ga bodo tudi številni nekdanji borci s Trsta in Gorice

KOPER - Domicilni odbori Skupnosti borcev prekomorskih brigad in drugih prekomorskih enot NOV, prirejajo v soboto, 9. t.m., ob 11. uri, v prostorih hotela Triglav v Kopru tovariško srečanje v počastitev 50-letnice zmage nad nacifasizmom in osvoboditve domovine ter 50-letnice vrnitve pripadnikov "Slovenskih čet" iz Južne Francije.

Slavnostni govornik bo častni predsednik Osrednjega odbora prekomorcev-borcev NOV, spregovorila pa bosta se Alojz Stegu, predsednik Domicilnega odbora političnih pregnancev na Sardiniji in Emil Skerlj, član Izvršnega odbora RO ZZB in udeleženec NOB Slovenije.

V kulturnem programu srečanja bodo sodelovali oktet "Bori" in Postojne, recitatorja Stane Razstresen in Andrej Jelacin ter dirigent Partizanskega pevskega zbora "PINKO TOMAŽIČ" iz Trsta, Oskar Kjuder, s harmoniko, ki ga je zvesto spremljala tudi na poteh 1. prekomorske brigade v letih 1943-45.

Borci prekomorskih enot s sobotnim srečanjem praktično zaključujejo letošnjo bogato dejavnost v okviru nestetih proslav 50-letnice zmage nad nacifasizmom, ki so se zvrstile na Primorskem v organizaciji raznih obcin-

skih in krjevnih odborov. Naj nastejemo samo nekatere od teh prireditve. Konec aprila so udeležili slavja občinskega odbora ZZB v Kopru, 7. julija v Izoli in dan nato na letališču v Portorožu v okviru proslav prekomorcev-letalcev. V maju so se udeležili proslave v Postojni ob odkritju spomenika Miroslavu Vilharju, bili so udeleženi na občinski proslavi ZZB v Ajdovščini v počastitev ustanovitve in prvega nastopa partizanskega zbora "Srečko Kosovel", na svečanosti v Idriji in 25. junija v Ilirski Bistrici v spomin na likvidacijo nemškega korpusa in se kje. V nedeljo po srečanju v Kopru, t.j. 19. t.m., pa se bodo udeležili še velikega srečanja bivših partizanskih brocev raznih enot 9. korpusa v okviru občinskega praznika Nove Gorice na Lokvah, eni od primorskih partizanskih metropol.

Sobotnega srečanja v Kopru se bodo udeležili tudi nekdanji borci prekomorskih enot, ki živijo na Trzaskem in Goriskem. Čeprav je od takrat preteklo že več kot 50 let, jih pri nas v zamejstvu živi še kaj več kot 200 in večina med njimi gotovo ne bo hotela zamuditi priložnosti za ponovno srečanje in obujanje spominov na tista težka a castna leta boja za svobodo.

j.k.

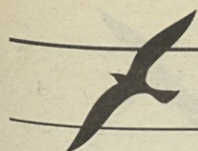
PROSLAVA BAZOVIŠKIH ŽRTEV

- danes, 8. septembra ob 16. uri spominska svečanost ob spomeniku v Prešernovem Gaju v Kranju
- v nedeljo, 10. septembra ob 15. uri osrednja proslava ob spomeniku na bazoviški gmajni

NSK: Odbor za proslavo bazoviških žrtev

Tovarni Snaidero iz Majana kar dve dokazili o kakovosti

VIDEM - Tovarna kuhinjske opreme Snaidero iz Majana je prejela kar dve certifikaciji za svoj sistem podjetniške kakovosti, potem ko je nedavno prejela nemško certifikacijo tudi njeno kontrolirano podjetje v Nemčiji. Predsednik proizvodne družbe Rino Snaidero je poudaril, da gre verjetno za edinega proizvajalca kuhinjske pohištva na svetu, ki se lahko pohvali s kar tremi priznanji treh različnih zavodov za preverjanje in potrjevanje kakovosti oziroma ustrežanja proizvodov mednarodnim standardom. Snaidero iz Majana je eden izmed največjih proizvajalcev kuhinjske opreme na svetu, lani pa je povečal svoj proizvodni obseg z nakupom nemškega podjetja Rational, s katerim si je zagotovil tudi neposredno udeležbo na bogatem nemškem trgu.

V TRSTU BREZ SLOVENSKEGA SIGNALA / NA ISTIH FREKVENCAH NASTOPILA KOMERCIALNA TELEVIZIJA ATR

Včeraj popoldne so dokončno ugasnili program TV Slovenija 1

Včeraj popoldne, nekaj minut po 15. uri, so izklopili pretvornike, s katerih so v Trstu oddajali televizijski program Slovenija 1. Namesto dosedanjega programa RTV Slovenije je na isti frekvenci zasebna televizijska postaja iz Veneta ATR, ki ima predvsem komercialne programe. Poleg pretvornika na Ferluh, od koder je signal TV Slovenije 1 kril mesto in nizjo okolico, je televizija ATR prevzela tudi pretvornika v Camporah in pri Mackoljah.

Na Trzaskem bomo odslej lahko sledili slovenski televizijski samo na onem delu Krasa, od koder vidijo nanoski televizijski stolp. Tudi v nekaterih visjih predelih mesta je na kanalu 06 viden sicer povsem zamegljen, vendar se razpoznaven signal z Nanosa.

Družba Ponteco, ki je od začetka 80-ih let prenasala televizijske in radijske programe iz Slovenije, že več let ni imela dohodka, ki bi kril visoke stroške oddajanja, in je zato bila primorana odstopiti svoje kanale. Ze pred časom je ugasnila kanale, na katerih je oddajala TV Koper, in na teh frekvencah je Rai pričel s poskusnim slovenskim tv sporedom, pred nekaj dnevi pa so izklopili TV Slovenija 1 tudi v Nediskih dolinah, kjer je na istih frekvencah nastopila katoliška televizijska postaja TeleChiara.

Ze včeraj popoldne se je v redakciji oglasilo in protestiral več gledalcev, ki ne sprejemajo več TV Slovenije.

POKLON BAZOVIŠKIM ŽRTVAM / V CERKVI JE BILA ZADUŠNA MAŠA

Bazovska gmajna nas čaka

Nadaljujejo se svečanosti ob petinestdesetletnici nasilne smrti bazoviških junakov Bidovca, Milosa, Marusica in Valencica. Danes popoldne ob starih bo slovesnost ob spomeniku v Prešernovem gaju v Kranju, pojutrišnjem, v nedeljo, 10. septembra, ob treh popoldne pa osrednja proslava pred spomenikom na bazovski gmajni.

Tamle smo se Slovenci, pa tudi italijanski antifasisti in demokrate ob vsaki taki priložnosti množično zbrali, zato bi bil morda vnovičen poziv k številni udeležbi na proslavi docela odveč. Pa vendar. Čeprav se je

politično vzdusje v naših krajih zadnje čase izboljšalo in so začeli pripadniki večinskega naroda pozorneje, pa tudi spostljuje obravnavati našo skupnost, so z druge strani vztrajno na delu nam sovražne sile. To se je pokazalo ob ponovni oskrunitvi spominskih obeležij padlim na Opcinah, na Poklonu v repentabrski občini in v Lonjerju, ob nezaslišanem izpadu Menie in kameradov na seji občinske skupščine v Trstu in ob potezi Paola Sardosa Albertinija, ki je oskrumbo »obsodil«, zato pa zahteval odstranitev vsega, kar spominja na »infojborje« in

»komunistične zločine«.

Skratka, se vedno ni tako, kot bi moralo biti, kakor je poudaril Adrijan Pahor med predsednično zadušno mašo v bazovski cerkvi, ki je sledila položitvi vencev Odbora za proslavo bazoviških žrtev k obeležju na pokopaciscu pri Sv. Ani. Govornik je dejavnost starih mučnikov zoper fasistične raznarodovalce utemeljil z besedami indijskega narodnega buditelja Gandhija, ki je rekel, da »bi rajši videl Indijo svobodno tudi s pomočjo nasilja kot pa suznjo« in da je »nasilje slabše kot nenasilje, toda strahopetnost je

slabša od nasilja«. Narodnost in zvestoba svojemu jeziku, kulturi in tradiciji sta torej vrednoti, za kateri se je vredno in tudi nujno žrtvovati.

Po ugotovitvi, da zamejci se zdaj nimamo zaščitnega zakona, je Pahor naglasil, da bi morala naša matična država upoštevati, da bi izumiranje zamejstva pomenilo osiromašenje in koraj nazaj tudi za Slovenijo samo. Zato je narodna zavest skupna za vse in škoda bi bilo, da bi Primorci vrgli puško v koruzo, kajti ponosni moramo biti na svoj boj, ne glede na vse to, kar je sledilo letu 1945.

POBUDA CGIL / SINDIKALISTA CERFEDA IN MOSCHERINI PRI ILLYJU

Državni finančni zakon mora upoštevati tržaško stvarnost

Oktobra javna konferenca o izpopolnitvi infrastrukture

»Trst ne potrebuje prav nobenih podpor, potrebne so mu le usmerjene naložbe, zato opustimo okrogle mize in rajši ukrepajmo,« je dejal vsedrjavni tajnik CGIL Walter Cerfeda med včerajšnjo tiskovno konferenco, s katero je hotel dokazati, da sindikat ne besedici, ampak dela. Gosta je spremljal član vsedrjavnega tajništva sindikalne organizacije delavcev prevoznega sektorja FILT Gianni Moscherini, oba pa je tisku predstavil pokrajinski generalni tajnik CGIL Bruno Zvech.

Pred srečanjem z novinarji sta se sindikalista sesla s trzaskim županom Riccardom Illyjem, ki je njuna stališča o tem, kako do kraja ovrednotiti stratesko vlogo mesta v mednarodnem okviru, odločno podprl.

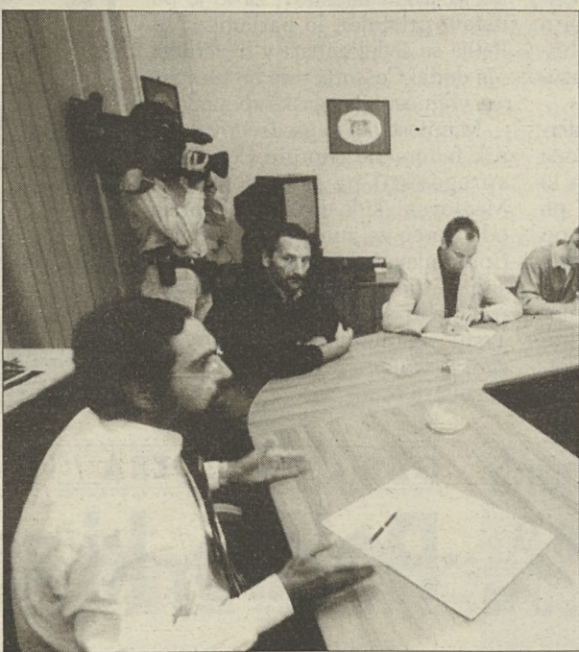
Gre za to, da se skupaj vprašanj, ki zadevajo pristaniske storitve ter pomorski, železniški in hitrocestni promet, poveže v celoto in se kot tako tudi razresi. Osnuje naj se, skratka, nacrt za izboljševanje infrastrukturne mreže, ki bi (vključno s telekomunikacijskim in energetskim sistemom) edina lahko omogočila valorizacijo tukajšnjega prometno-trgovskega vozlišča med trzisci vzhodne Evrope in - preko jadranske poti - cez morskimi trgi. Poseben poudarek je Cerfeda ob tem namenil Sloveniji, izgotovitev infrastrukture pa sploh označil kot predpogoj za kakršenkoli razmah na Trzaskem.

Od tod odločitev osrednjega vodstva sindikata, da bo problemu posvetil javno zasedanje, ki bo oktobra v Trstu, in nanj povabil vse odgovorne državne upravitelje.

Toda kako speljati program za uresničitev integriranega multimodalnega sistema? Prav gotovo ne z belo knjigo o trzaskem problemu, ki jo je napisal zakonodajalec, oziroma z denarnimi sredstvi, ki jih predvideva državni finančni zakon 1996 za naše kraje, sta odgovorila gosta, pač pa bo potreben močan pritisk na Dinijevo izvršno oblast, da finančno listino temu ustrezno prikroji in Trstu dodeli sredstva, ki so potrebna za tovrstne naložbe. Taksen pritisk tudi sicer opravičuje okoliscina, da je večji del lanskega protokola o soglasju za udejanjenje programskega dogovora med deželno in državno vlado o gospodarskem preporodu teh krajev se vedno samo na papirju, saj je bila doslej izpolnjena le obveza za rešitev skedenjske železarnice.

Nobenih podpor, torej, temveč investicije: brez teh na primer ne bo mogoče privatizirati luskega aparata in v tem sklopu dokoncati sedmega pomola ter omogočiti predčasne upokojitve odvečnih pristanisnikov, ki je nujna za vstop njihove družbe na tržišče in bo terjala strošek 13 do 14 milijard lir. Nadalje je treba privatizirati Trzaski Lloyd, a se bi se dalo natevati.

Drago Gašperlin

Cerfeda med tiskovno konferenco (f. KROMA)

GLASBENO ŠOLSTVO

Obsežen pedagoški program šole GM

Danes se zaključuje vpisovanje novih gojencev
Še nekaj dni za potrditev vpisov starih gojencev

Na vseh solah Glasbene matice na Trzaskem in Goriskem (z nekaj izjemami), se danes zaključuje vpisovanje novih gojencev glasbenega pouka v solskem letu 1995-96, se nekaj dni pa se nadaljuje potrjevanje vpisov starih gojencev. Redni pouk bo stekel v ponedeljek, 11. t.m. tako kot na vseh državnih solah.

Vodstvo sole »Marij Kogoj« Glasbene matice je tako za sole na Trzaskem kot za obnovljeno solo na Goriskem, pripravilo obogaten program z uvedbo novih instrumentov (harfa, tolkala, oboa, bas), uvedlo bo pouk jazz glasbe z ustreznimi tecaji, pod svoje okrilje bo Glasbena matica sprejela godbene sole pri posameznih godbenih društvih, ki danes štejejo okrog 100 gojencev, odprla bo nekaj novih podružnic na podeželju, se večjo pozornost pa bo posvetila glasbeni vzgoji predšolskih otrok.

V svoj pedagoški program je vodstvo sole Glasbene matice vključilo tudi razne seminarje za profesorje

med katerimi naj omenimo vsaj seminar o madzarskem skladatelju Béli Bartoku, ki ga bo vodila od letošnjega decembra dalje priznana slovenska goriska, v Kanadi živeca, umetnica pianistka Damjana Bratuzeva.

Seveda je tako za nove instrumente kot za okrepitev že obstoječih vodstvo sole Glasbene matice poskrbelo tudi za ustrezno kadrovsko zasedbo s kakovostnimi pedagogi, ce naj omenimo samo našo mlado umetnico koncertantno harfistko Janso Corrado Merlak.

Skratka starši, ki jim je pri srcu glasbena vzgoja otrok, imajo kar obilo možnosti izbire med različnimi instrumenti, pa tudi za zborovsko udeleževanje v povezavi z instrumentalno vzgojo.

Zamudniki imajo nacelno torej se danes čas za vpis otrok in naj priložnosti ne zamudijo, saj je glasbena vzgoja pomemben sestavni del splosne vzgoje mladine.

j.k.

OB 50. OBLETNICI USTANOVITVE

Danes začetek proslav ZSKD

Z otvoritvijo razstave starih mladih zamejskih likovnikov v ricmanjski Babni hiši ob 18. uri ter nekoliko kasneje z odprtjem fotografske razstave, posvečene Sasi Oti, v dolinski Torkli, se bo danes pričel niz prireditev ob 50. obletnici Zveze slovenskih kulturnih društev, ki se bo zaključil v nedeljo z osrednjo proslavo. Med drevisnjimi pobudami velja posebej omeniti predstavitev treh knjižnih novosti. Ob 20. uri bodo namreč na K'luži predstavili knjigo esejev Ogledalo Aceta Mermolje, novo pesniško zbirko mladega pesnika iz Benecije Micheleja Obita in izdajo skladb Ignacija Ote. Uvertura v današnje proslavljanje bo ob 19.30 nastop v Dolini pihalnega orkestra Breg, ob koncu knjižnih predstavitev pa bodo nastopili pevski zbori Primorec-Tabor, Ivan Grbec in Valentin Vodnik.

Jutri se bo praznovanje preselilo v Prebeneg, kjer bo ob 20. uri koncert za sožitje z nastopom rock skupin iz zamejstva ter etno-rock ansambla Agricantus iz Sicilije, ki ga vidimo na sliki. Izkupicek večera bo namenjen Skladu Lucchetta, Ota, D'Angelo, Hrovatin.

ŠOLSTVO / NOVO ŠOLSKO LETO

Včeraj prvi dan pouka na višjih srednjih šolah

Precejšnja skepsa o učinkovitosti reforme

Zacetek šolskega leta na višjih šolah je bil se bolj razburljiv kot navadno. Poleg vsega pač, kar spada k začetnim se nediscipliniranim prvim dnevom pouka, je letošnja zmedo pogojevala neznanka več: kako bo potekal pouk?

Po lanski ukinitvi pravnih izpitov bodo morali dijaki, ki so bili v kakem predmetu nezadostni, v letošnjem šolskem letu nadoknaditi zamujeno snov. V okviru dvestotih dni rednega pouka bo triindvajset dni posvečenih podpornemu pouku za negativne dijake, alternativnim dejavnostim pa za vse ostale. Letos bodo sedem dni uporabili že takoj na začetku. Dijaki bodo v prvem tednu imeli od šest do devet ur pouka za vsak predmet, v katerem so bili negativni. Ivan, ki je bil negativen v italijanski in matematiki, se je ze sam učil med pocitnicami po napotkih, ki so mu jih dali profesorji, ti pa se seveda nadejajo, da so bili tudi vsi ostali tako vestni. »Če bo namreč manjkalo poletno delo, ne bo mogoče s podpornim poukom zapolniti vrzeli«, meni večina profesorjev. Ivanovi sosolci, ki so bili v prejšnjem šolskem letu pozitivni, si bodo privoščili se dva dni pocitnic, s ponedeljkom pa se bodo podali na izlete v Glinsico, Kanalsko dolino, na ogled razstave Eble in Naravoslovnega muzeja na Trgu Hortis. »Kje pa je Trg Hortis? Kako se bo Nabrežinec napotil v Boljunec?«. Profesorica, ki je včeraj zjutraj v razredu narekovala urnike za naslednje dni, se je morala baviti tudi s temi dvomi. »Ne komplicirajmo stvari, ki so že dovolj zapletene«. Tako je skušala napraviti red v zmedenih dijakih. »Navodila so nekoliko nejasna, marsikdo je skeptičen, izkušnja bo pokazala, kdo ima prav«, je bil mnenja prof. Simčić, ravnatelj Liceja Preseren. Vsakemu zunanjemu opazovalcu, ki je bil kdaj dijak, se poraja vprašanje, ali morda nove reforme ne strežejo po življenju kakosti sole. Če bodo vsi dijaki izdelovali brez nevarnosti popravnih izpitov in ponavljanja razreda (na liceju Preseren se število odklonjenih dijakov v preteklem šolskem letu ni bistveno spremenilo), bo namreč kvaliteta sole znatno upadla. »Seveda nas kvaliteta sole skrbi, upamo pa, da bomo znali kot profesorji zbor to preprečiti. Z letošnjim šolskim letom stopa namreč v veljavo zakon, ki daje možnost profesorjem, da sami izbirajo ocenjevalne kriterije. V teh pogojih vsekakor delo ni lahko, pri profesorjih pa vzbuja nezadovoljstvo tudi nova delovna pogodba, ki jim nalaga večje obremenitve in nobenega poviska dohodkov«. (td)

Profesorica narekuje urnike za naslednje dni (foto Balbi/KROMA)

la, kdo ima prav«, je bil mnenja prof. Simčić, ravnatelj Liceja Preseren. Vsakemu zunanjemu opazovalcu, ki je bil kdaj dijak, se poraja vprašanje, ali morda nove reforme ne strežejo po življenju kakosti sole. Če bodo vsi dijaki izdelovali brez nevarnosti popravnih izpitov in ponavljanja razreda (na liceju Preseren se število odklonjenih dijakov v preteklem šolskem letu ni bistveno spremenilo), bo namreč kvaliteta sole znatno upadla. »Seveda nas kvaliteta sole skrbi, upamo pa, da bomo znali kot profesorji zbor to preprečiti. Z letošnjim šolskim letom stopa namreč v veljavo zakon, ki daje možnost profesorjem, da sami izbirajo ocenjevalne kriterije. V teh pogojih vsekakor delo ni lahko, pri profesorjih pa vzbuja nezadovoljstvo tudi nova delovna pogodba, ki jim nalaga večje obremenitve in nobenega poviska dohodkov«. (td)

NOVICE

Danes posvet CGIL o gospodarskih odnosih s Slovenijo

Na Pomorski postaji bo danes dopoldne posvet o gospodarskih odnosih med Italijo oziroma Furlanijo-Juljsko krajino in Slovenijo, ki ga prireja deželni sindikat CGIL. Zacet se bo ob 9. uri z referatom Giorgia Rossettija o aktualnih odnosih med Italijo, EU in Slovenijo, nato pa bo okrogla miza o izkušnjah italijanskih podjetnikov v sosednji državi. Posegla bosta tudi predstavnika Trzasko kreditne banke Sandi Pertot in SKGZ Branko Jazbec.

Dušan Jelinčič med finalistami za nagrado »Bancarella Sport«

Prihodnjo soboto bo v Pontremoliju pri Massi Carrari razgласen zmagovalc natečaja »Bancarella Sport«; med šest finalistov se je uvrstil tudi Dušan Jelinčič s svojim romanom »Zvezdne noči« (v ital. prevodu »Le notti stellate«).

Občini Trst in Dolina ponujata delovni mesti

V pokrajinskem uradu za delo v Ul. Fabio Severo 46 bodo v ponedeljek, 11. in v torek, 12. t.m. (od 8.30 do 12. ure) sprejemali prijave (obrazec C/1) za dve delovni mesti za dobo treh mesecev: v občini Dolina za mesto čistilke z nalogo kuharske pomočnice (potrebno je znanje slovenskega jezika), na Občini Trst pa je za dobo treh mesecev prosto mesto strojepisca ali stojepiske. Poleg diplome nižje srednje sole morajo prosilci imeti pogoje, ki jih dolocata pravilnika obeh javnih uprav.

ENOTNI ŠOLSKI ODBOR / REŠEVANJE ODPRTIH VPRAŠANJ

Šolski skrbnik za odprt dialog

Šolski odbor kot sogovornik oblasti

Šolski skrbnik dr. Vito Campo je včeraj sprejel predstavnike enotnega šolskega odbora; na srečanju, ki se je odvijalo v prijaznem in tvornem vzdušju, so mu predstavniki enotnega šolskega odbora orisali probleme, s katerimi se soočajo slovenske sole; predvsem pa so podčrtali, da želijo biti sogovorniki šolskih oblasti, ker jih je za to nalogo slovenska manjšina tudi pooblastila.

Ze na začetku je treba podčrtati, da je šolski skrbnik na včerajšnjem srečanju pokazal voljo za dialog z enotnim šolskim odborom in da bo vnaprej upšteval njegova stališča o raznih šolskih vprašanjih; kako pa bo ukrepal, je vprašljivo, saj se mora pri spreje-

manju raznih sklepov ravnati tudi glede na reakcije Slovincem nenaklonjenih in nasprotnih krogov. Tako so po srečanju ugotavljali predstavniki enotnega šolskega odbora, potem ko so šolskega skrbnika v podrobnostih seznanili o željah in potrebah slovenske manjšine na tem področju.

Šolski skrbnik je tudi zagotovil, da bo vsekakor proučil raziskavo SLORI o šolski problematiki; raziskava bo služila kot instrument, na osnovi katerega bo tekla razprava o tistih procesih racionalizacije, ki jih je treba izpeljati. Na tem področju bo sicer treba odpraviti nekatere nesporazume; bodoči zakon o zaščiti sloven-

ske narodnostne skupnosti bo treba upoštevati, racionalizacijo slovenskih sol pa bo treba izpeljati po drugačni poti. Gre namreč za specifičnost - je dejal - in videti bo treba, kje je lahko stična točka med zaščitnim zakonom in vprašanjem racionalizacije sol.

Sicer pa so predstavniki enotnega šolskega odbora podčrtali, da mora imeti manjšina možnost za sodelovanje pri reševanju tistih vprašanj, ki zadevajo njeno življenje; zato tudi obstaja ta odbor, ki je na šolskem področju iztočnica za celotno skupnost; ko se obravnavajo njeni problemi, ga je treba zato povprašati za mnenje. Na srečanju so predstavniki šolskega odbora tudi podčrtali, da bi treba solam najprej zagotoviti cim boljše mrežo raznih služb, sele nato pa začeti vprašanje racionalizacije. Poudarili so tudi, da je v zadnjih letih v okviru manjšine dozorela zavest, da bo slovenska sola lahko obstajala le v primeru, če se bo izboljšala; dodali so se, da je naloga odbora tudi v tem, da prispeva k rasti zaupanja prebivalstva v šolski sistem. Vsi pa so izrazili bojazen, da bi racionalizacija lahko s seboj prinesla zmanjšanje števila šolskih struktur, obenem pa se zavzeli za njihovo kakovostno delovanje.

Ob koncu je treba se podčrtati, da je šolski skrbnik sprejel enotni šolski odbor kot pravega sogovornika, s katerim odslej reševati razna vprašanja s šolskega področja.

SKP / JAVNO ZBOROVANJE

Bodo bombe preglasile diplomacijo?

Predsednik stranke Cossutta o bombnih napadih na območja bivše Jugoslavije

Predsednik SKP Armando Cossutta se je včeraj udeležil javne manifestacije, ki jo je stranka priredila na svojem sedezu. Pred prihodom v Trst se je v Avianu sestel z zupanom in občinskim odborom, s katerimi je razpravljao posledicah bombnih napadov Natovih letal na področja bivše Jugoslavije.

Odprtje te nove faze - je podčrtal v Trstu - odpira zaskrbljujoče perspektive; bombe prinašajo le uničevanje, s takim početjem pa ne bo mogoče ustaviti vojne; po njegovem obstaja celo nevarnost, da se bo vojni spopad se razširil in da bodo bombe preglasile diplomacijo. Zato je podčrtal, da je treba revidirati oblike vojske prisotnosti na področjih bivše Jugosla-

vije in to pod pokroviteljstvom Združenih narodov. Zato se je stranka včeraj obrnila naravnost na predsednika Scalfara z vprašanjem, kdo je sploh dovolil začetek vojskih napadov; za to je po ustavi pristojen le parlament in Italija se sedaj nahaja v nevarnost - je dodal Cossutta - da bo tudi sama vključena v vojske spopade.

Manifestaciji je predsedoval tajnik federacije Giorgio Canciani, spregovoril pa je tudi Ramon Mantovani, ki je v vodstvu stranke odgovoren za zunanje zadeve. Na Goldonijevem trgu pa je bil istočasno prezidij SKP v znak protesta proti izbiri pakta Nato, ki je prav v Trstu organiziral predajo poveljstev v samem vrhu vojskega zavestništva Nato.

GASILSKA SLUŽBA / POGOVOR Z DIMITRIJEM NOVAKOM

Poklic, ki zahteva pogum

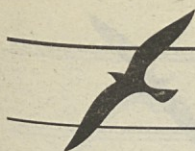
Devetnajstletni Dimitrij Novak, doma z Brega, služi vojaški rok v vrstah gasilcev. Tudi pri gasilcih traja vojaški rok eno leto, moras pa preživeti dva meseca v Rimu na posebnem tečaju. Potem te navadno pošljejo v domače mesto, kjer kot vojak služi pri krajevni gasilski enoti. V Trstu imajo gasilci tri postojanke, Dimitrij pa dela na glavnem sedezu v Ul. D'Alviano. Vojaski rok je začel služiti pred desetimi meseci, pri gasilcih pa je bil doma že prej. Ko je dopolnil 18 let, se je namreč javil kot prostovoljni gasilec v svoji vasi. Za to je dovolj, da si polnoleten in da pristojnim oddas svoje osebne podatke in svojo razpoložljivost. V zameno dobi opremo, ki ti rabi, ko te pokličejo v slučaju požara. Dimitrij bi rad bil tudi po poklicu gasilec. Po končani srednji soli se je odločil, da bo mizar. Danes pa je vse bolj prepričan, da bo po opravljeni vojaščini ostal pri gasilcih kot občasen sodelavec in počakal na prvi natečaj.

»Od vedno me je prevzemalo delo gasilcev, zato sem izbral priložnost, da vojaščino odslužim pri gasilcih. S svojim služenjem sem sicer na koncu, preostajata mi se dva meseca, s svojo izbiro pa sem bil zadovoljen že od samega začetka. Čeprav je delo naporno in lahko tudi zelo nevarno, te ob koncu dneva navdaja prijeten občutek, da si za bližnjega res storil nekaj dobrega. Marsikdaj imas občutek, da si pripomogel k temu, da so nekomu resili življenje. To pa niso samo slučajni požarov, temveč tudi razni vsakodnevni pozivi, ko te pokličejo, ker nekdo stoji na oknu in grozi, da bo skočil v praznino, ali ker je nekdo vklesčen v pločevino avtomobila, zaprt v hiši itd. Spominjam se, kako smo resili staro gospo, ki je bila ves teden zaprta v svojem stanovanju, zaradi pareze priklenjena na mizo. Včasih pa vidis pretresljive prizore, predvsem pri prometnih nesrečah in se jim ne moreš izogniti, temveč moras kot ostali

profesionalci iz pločevine vleči razmrčvarjena telesa.

Kljub vsemu pa se do sedaj nisem se nikoli znel v situaciji, ko bi me zaskrbelo za svoje življenje. Sicer imam do nevarnosti poseben odnos, tveganje me je vedno prevzemalo, tako da se me s teza vo polasti strah. Za tak poklic pa je pogum odločilnega pomena...« (td)

SZDPI / KAJ MENI RAVNATELJICA TAMARA BLAŽINA

Novi pristopi k poklicni izobrazbi

Priznanje Zavodu na deželni ravni

Na Slovenskem deželnem zavodu za poklicno izobraževanje je vse pripravljeno za novo solsko leto, saj se bodo jutranji tečaji začeli že prihodnji ponedeljek, 11. septembra. Seznam 21 tečajev, ki jih bo Zavod vodil na Trzaskem, osmih na Goriskem in dveh v Benaciji smo že objavili, ravnateljica zavoda Tamara Blažina (na sliki) pa nam je orisala okvirne smerice, posebnosti in novosti letošnjega solskega leta.

»Tečaji so namenjeni predvsem trem vrstam uporabnikov. Najprej so tečaji za mlade, ki ne nadaljujejo solanja na višji srednji soli: pri nas imajo možnost, da sledijo poklicnim tečajem, ki so povsem brezplačni, in sicer dvoletni tečaj za uradnike v uvozno-izvoznih podjetjih in tečaj na področju gostinstva: na podlagi možnosti zaposlitve v gostinstvu je bil sicer tečaj namenjen natkarjem, vendar je več zanimanja za kuharsko specializacijo in bomo spet priredili tečaj za to stroko.«

»Druga kategorija so absolventi višjih srednjih sol, katerim je namenjen tečaj master za tehnike informatike, ki ga finansira Evropski socialni sklad in je intenzivnega značaja - 600 ur, vključno z delovno prakso. Ta ni samo brezplačen tečaj, ampak bodo tečajniki prejeli kot brezposelni tudi majhno podporo 5 tisoč lir za vsako uro tečaja - seveda bo to vezano na prisotnost. Po zaključnem izpitu bodo dobili diplomu specializacije za tehnike in informatike v podjetju.«

»Tretji sklop pa sestavlja cela vrsta tečajev za zaposlene in brezposelne odrasle in to na najrazličnejših področjih, od informatike do zunanje trgovine, socialnovzgojnega področja, kmetijstva itd. To so večerni, kratkotrajni tečaji z urnikom, ki ga bomo sestavili skupaj s tečajniki in so namenjeni vsem onim, ki se zavedajo, da je danes nujno potrebno profesionalno prilagajanje novim zahtevam tržišča. To

morda ni vedno prisotno v zavesti ljudi, tudi tistih, ki so že zaposleni; v zadnjih letih pa nam je uspelo uveljaviti miselnost, da so potrebni izpopolnjevalni tečaji. Na primer na kmetijskem področju smo naredili pomembne korake naprej, tako da imamo letos tečaj za biološko in integrirano kmetijstvo, pa tudi tečaj za vodenje agriturističnih obratov. Zanimive nove pristope nudimo tudi na področju informatike in se marsikaj.«

»Letos bomo vodili tudi tečaje za dijake strokovne sole J. Stefana v Trstu in I. Cankarja v Gorici, da nudimo dijakom četrtih in petih razredov dodatno izobraževanje, recimo bolj praktičnega značaja. Po dogovoru z ministrstvom za solstvo in s predstavniki dežel so taksne oblike dodatnega izobraževanja prevzeli zavodi, kot je naš, ker imamo večletne izkušnje z organizacijo delovne prakse. Za trzasko dijake bo tečaj na področju tehniške kemije-biološkega laboratorija, za Goričane pa tečaj zunanje trgovine.«

»Novost predstavlja tudi tečaj za varnost in higieno na delovnih mestih. Ta tečaj je primer skrbi našega Zavoda, da se učni programi prilagajajo tudi zakonskim novostim. V tem primeru smo ugotovili, da morajo vsi delodajalci imenovati odgovornega za varnost in higieno in torej je potrebno, da izpopolnimo izvedence tudi na tem področju.«

»Končno naj povem se, da imamo tudi tečaj, ki je namenjen prizadetim mladostnikom od 15. do 25. leta: možnost bodo imeli, da se naučijo osnovnih nalog pri delu v uradu. To je zelo pomembna novost v naših programih: inovativni projekt smo pripravili skupaj z drugimi ustanovami: s socialnim centrom, službo za mladostnike na pokrajini in Irifopom. Za vsak načrt na tem področju dodeli Evropska skupnost točke in mi smo v naši deželi prvi na tej lestvici, kar je vsekakor zelo veliko priznanje.«

V BOLJUNCU IN SALEŽU

Bogati a neizkoriščeni občinski knjižnici

Pomembni sta zlasti za študirajočo mladino

V občinski knjižnici v Boljuncu (foto KROMA)

Knjižnice so prepogostokrat pozabljeno bogastvo. Njihove zbirke knjig in raznovrstnih tiskovin se večkrat prasio na policah, ljudje pa segajo po televizijskem daljinskem upravljalcu. Pojem knjižnice se je v letih krepko spremenil. Knjižnice namreč niso več le nekakšna skladišča knjig, v katera zahajajo sramežljivi knjižni molji, ne zbirajo le knjig, ampak tudi vsakovrstno periodiko, kasete in plošče, prirejajo kulturne večere in kratkocasnne ure pravljic za najmlajše, mogoče razstave ipd. Skratka, njihova podoba se je precej spremenila, vse bolj postajajo namreč pravi kulturni centri, ki nudijo obiskovalcem različne

možnosti duhovne obožatve in razvedrila.

Narodno in študijsko knjižnico v središču mesta večina zamejcev že pozna, manjše knjižnice v okoljskih občinah pa ostajajo se vedno vse premalo obiskane. V okoljskih vaseh delujejo dve občinski knjižnici: v Boljuncu in v Saležu.

Občinska knjižnica v prizidku boljunjskega kulturnega doma »France Prešeren« deluje dva dni na teden, in sicer ob torkih od 9. do 11. ure ter ob petkih od 10. do 12. ure in od 16. do 18. ure, odprta pa je celo leto, razen meseca avgusta. Knjižnica posveča posebno pozornost predvsem otrokom in mladini, predvsem s svojo bogato zbirko priročnikov za solske raziskave. Poleg tega je ena redkih knjižnic, ki so prostorsko urejene tudi za handikapirane bralce: na voljo je poseben dohod brez stopnic, ki bi onemogočale vstop v knjižnico, pa tudi širše sanitarije, ki so urejene za dostop z vozikom. Knjige so v glavnem urejene na prost pristop, katalogizirane pa jih knjižničarki Magda Maver ter Dragica Ule. Od lanskega oktobra, ko je začelo delovanje, zal Dolinska občina ni izvedla širše reklame, tako da je mnogim občanom se nepoznana.

Knjižni fond, ki je omogočil odprtje knjižnega hrama v namensko zgrajenih prostorih, je zapuščina Eme Muserjeve. Znana učiteljica in borka za žensko gibanje je svojo knjižnico zapustila dolinski osnovni soli, ker pa ctivo ni bilo namenjeno izključno osnovnosolskim bralcem, je zapuščina bila dodeljena Občini. Knjižna zapuščina se lahko ponasa s široko paleto knjižnega materiala, poleg tega pa vključuje tudi številne knjige v italijanski in italijansko govoreče občane, ter v

raznih tujih jezikih. Slovenska književnost je izredno dobro zastopana, tako da bogata zbirka strokovnih del in studij o književnosti privablja vse več bralcev tudi iz mestnega središča in drugih občin. Obsirna je tudi zbirka svetovnih klasikov, biografij, politoloških tekstov, zgodovinskih studij in romanov, knjižnih pričevanj o taboriščih in NOB ter knjig na temo ženskega gibanja.

Knjižna zapuščina torej predstavlja »odrasli del«, v knjižnici pa kraljuje predvsem dopoljena otroška in mladinska literatura: pravljice, mladinski romani, priročniki za solske raziskave v slovenscini in italijanscini, enciklopedije za otroke ter mladinske knjige v italijanscini, zabečnik pa je daroval se številne druge prirocnike.

Občinska knjižnica v Saležu je odprta dva poldneva na teden: ob torkih od 15. do 18. ure ter ob petkih od 16. do 19. ure. Namenjena je posebej solski mladini, zato vključuje tudi priročnike za raziskave, za katere velja vedno veliko povprasevanje. Od leta 1989, ko je začela z delovanjem, je knjižnica redno organizirala ure pravljic za male bralce; odrasli bralci jo »odkrijejo« pretežno v poletnih mesecih, obisk pa je vedno stalen in zadovoljiv.

Knjižni fond vključuje predvsem otroške in mladinske knjige predvsem v slovenscini; italijanskih knjig je manj, bodisi zaradi manjšega povprasevanja, pa tudi zaradi večjih birokratskih težav za nabavo knjig. Slovenske knjige je kupila Občina, nekaj pa je tudi darov raznih drugih knjižnic (Narodne in študijske knjižnice, koprške in sezanske občinske knjižnice).

Vida Valenčič

VČERAJ-DANES

Danes, PETEK,
8. septembra
MALI SMAREN

Sonce vzide ob 6.34 in
zatone ob 19.31 - Dolžina
dneva 12.57 - Luna vzide
ob 18.54 in zatone ob 6.50.

Jutri, SOBOTA,
9. septembra
PETER

VREME VČERAJ OB 12.
URI: temperatura zraka
22,1 stopinje, zračni tlak
1008,9 mb narasča, veter 9
km na uro južni, vlaga 68-
odstotna, nebo pooblačeno,
morje mirno, temperatura
morja 21 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Loredana
Ferhatbegovic, Claudia Pa-
scale in Manuel Ferrigno.

UMRLI SO: 57-letna Li-
cia Millo, 91-letna Anna
Cetertak, 84-letni Mario De
Silvestro, 94-letna Maria
Gionchetti, 69-letni Fran-
cesco Lopez, 95-letni Anto-
nio Ziberna, 74-letna Silvia
Klein, 59-letni Gualtiero
Mauri, 83-letna Oliviera
Iordano.

LEKARNE

Od PONEDELJKA, 4. do
NEDELJE, 10. septembra
1995

Normalen urnik lekarn
od 8.30 do 13.00 in od
16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00
do 16.00

Istrska ulica 33 (tel.
638453), Ul. Belpoggio 4
(tel. 306283), Zavljje - Ul.
Flavia 89 (tel. 232253).

FERNETICI (tel. 416212)
- samo po telefonu za naj-
nujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30
do 20.30

Istrska ulica 33, Ul. Bel-
poggio 4, Trg Giotti 1,
Zavljje - Ul. Flavia 89..

FERNETICI (tel. 416212)
- samo po telefonu za naj-
nujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30
do 8.30

Trg Giotti 1 (tel. 635264).
Za dostavljanje zdravil
na dom tel. 350505 -
Hitra pomoč tel. 118.

Telefonska centrala KZE-
USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 16.00,
18.05, 20.10, 22.15 »Scemo
e più scemo«, i. Jim Carrey,
Jeff Daniels; 24.00 »Ace
Ventura«. i. Jim Carrey.

EXCELSIOR - 17.15,
18.55, 20.35, 22.15 »Fermo
posta Tinto Brass«, r. Tinto
Brass, prepovedan mladini
pod 18. letom.

EXCELSIOR AZZURRA-
16.15, 18.10, 20.05, 22.00
»Il terrore dalla sesta lu-
na«, i. Donald Sutherland.

AMBASCIATORI -
16.15, 18.15, 20.15, 22.15
»Bad Boys«.

NAZIONALE 1 - 16.00,
18.00, 20.05, 22.15 »Fren-
ch Kiss«, i. Meg Ryan, Ke-
vin Kline.

NAZIONALE 2 - 16.00,
18.00, 20.05, 22.15 »L'isola
dell'ingiustizia« (Alcatraz),
i. C. Slater.

NAZIONALE 3 - 15.45,
17.10 »L'incantesimo del
lago«, risani film; 18.30,
20.20, 22.15 »Un amore
tutto suo«, i. Sandra Bul-
lock.

NAZIONALE 4 - 16.00,
18.00, 20.05, 22.15 »Car-
rington«, i. Emma Thom-
pson.

MIGNON - 16.00 - 22.00
»La parte più appetitosa
della femmina«, prepove-
dan mladini pod 18. letom.
CAPITOL - 16.00, 18.00,
20.00, 22.10 »Mrs. Parker e
il circolo vizioso«, i. Jenni-
fer Jason Leight, Matthew
Broderick. Zadnji dan.

ALCIONE - 18.00, 20.00,
22.00 »Amata immortale«
r. Bernard Rose, i. Gary
Oldman, Valeria Golino,
Isabella Rossellini.

LUMIERE - 18.45, 20.30,
22.15 »Cow Girl, il nuovo
sesso«, i. Uma Thurman.

SLIVNO / OBNOVITVENA DELA V VAŠKI CERKVI

Nove slike nad starimi freskami

Prezbiterij slivenske cerkve bodo odslej kra-
sile tri velike slike aka-
demskega slikarja To-
maza Perka iz Kamnika.
Osrednja upodablja Kri-
zanega s svojo Materjo
in s sv. Janezom. Druga
slika prikazuje Kristusa,
ki vabi nevernega To-
maza, naj postavi svoj
prst v rano. Tretja pa
upodablja lomljenje
kruha v Emavsu. Zani-
mivo je, da slike stojijo
nad tremi freskami na
isto tematiko, ki jih je
ustvaril slikar Lojze
Perko, oče Tomaza, in
ki jih je zob časa veliko
prehitro pokvaril.

Troje slik so slovesno
odkrili minulo nedeljo.
Blagoslovil jih je do-
maci župnik g. Franc
Svara, na slovenosti pa
je pel sempojski cerk-
veni pevski zbor ob or-
gelski spremljavi Her-
mana Antonica. Lepe
prireditve se je udeležil
veliko župljanov,
prisli pa so tudi prija-

telji Slivnega od blizu
in daleč, med temi
državnimi sekretar za Slo-
vence po svetu dr. Peter
Vencelj iz Ljubljane.

Postavitve novih treh
slik resnici na ljubo
predstavljajo del veliko
obsežnejših obnovitve-

nih del, ki se jih je lotil
g. Svara pred dvema le-
toma. Tako je slivenski
kamnosek Božidar Ma-
rusič izdelal iz stalagti-
ta nov oltar, ambon in
svečnik po načrtih arh.
Franca Kvaternika. Ka-
že pa, da bo slikar To-

maz Perko izdelal tudi
nov križev pot. Nared bi
moral biti prihodnjo
pomlad. Omenimo naj,
da sta vsa ta dela gmo-
tno znatno podprla ano-
nimni dobrotnik iz Tr-
sta ter Zadržna kraska
banka.

ZKD 50 LET KULTURE

DANES, 8. SEPTEMBRA 1995

Ricmanje Babna hiša, ob 18. uri:
Odprijetje RAZSTAVE MLADIH LIKOVNIKOV iz Trsta,
Gorice in Benecije
(Rado Jagodic, Stefan Turk, Nadja Bevcar,
David Faganel, Herman Kosic, Sandra Manzini).

Otvoritveni pozdrav: Jole Namor - Glasbeni uvod: violoncelist Aleksander Sluga - Beseda o delu mladih razstavljalcev: Jasna Merku, Jozko Vetrlih in Pavel Petricig.

DOLINA - K'luza in Galerija Torkla, ob 19.30:
- koncert Pihalnega orkestra Breg pod vodstvom Renza Muscovija
- odprtje FOTOGRAFSKE RAZSTAVE POSVEČENE SASI OTA (pripravila krozek Foto Trst 80 in fotoklub Skupina 75 iz Gorice)
Sprema misel: Sergij Cesar

- predstavitev knjižnih novosti: Ace Mermolja »Ogledalo«
Michele Obit »Per certi versi / Po drugi strani«
Ignacij Ota »Moji zemlji«

Beseda o avtorjih in njihovem delu: Duško Udovič, Marko Kravos in Anton Baloh - Podajanje poezij: Suzi Bandi in Sandra Poljsak

Srečanje bodo s pesmijo obogatil ZPZ Ivan Grbec, MoPZ Valentin Vodnik in MePZ Primorec-Tabor

V primeru slabega vremena bo prireditev v cerkvi sv. Martina.

Slovenska skupnost
prireja 9. in 10. septembra 1995

na igrišču SD Sokol v Nabrežini

Naš praznik

Jutri, 9. septembra:

ob 17. uri odprtje kioskov
ob 18. uri nastop godbe na pihala iz Nabrežine
ob 19. uri odprtje razstave ob 20-letnici dejavnosti SSK
od 20. ure dalje ples ob zvokih ansambla Kraski kvintet

V nedeljo, 10. septembra:

ob 11. uri srečanje delegacij SSK in Narodnega sveta koroških Slovencev
ob 16. uri odprtje kioskov
ob 17.30 nastop folklorne skupine iz Rezije
ob 19. uri govori voditelj SSK in NSKS
od 20. ure dalje ples ob zvokih ansambla Status Symbol

Prisrčno vabljeni!

ROZANA in IRENE
vabita na

OTVORITEV TRGOVINE JESTVIN

na Padricah st. 37
jutri, 9. t. m., ob 18. uri

IZLETI

KD RDECA ZVEZDA
prireja ob 50-letnico delovanja 21. in 22. oktobra izlet v Mathausen. Prijave sprejemamo v občinski knjižnici v Salezu tel. st. 229533 ob torkih in petkih od 16. do 19. ure.

ŠOLSKE VESTI

RAVNATELJI sporočajo, da se na slovenskih visjih srednjih solah pouk začne danes, 7. septembra. Dijaki se na solah zberejo ob 9.50. Pouk bo trajal dve učni uri. Pred tem kateheti vabijo k začetni solski masi, ki bo v cerkvi pri Sv. Ivanu ob 9. uri.

RAVNATELJSTVO SREDNJE SOLE S. GREGORČIČ v Dolini obvešča, da začne pouk v ponedeljek, 11. t. m., ob 9. uri. Učenci bodo imeli tri učne ure (do 11.30).

KATEHET sporoča, da bo uradna sv. masa za učence srednje sole S. Gregorčiča v Dolini na prvi dan pouka v ponedeljek, 11. t. m. ob 8. uri. Vabljeni učenci, starši in

KD SKALA iz Gropade

priredi

danes, 8., jutri, 9., v nedeljo, 10. in v ponedeljek, 11. t. m.

VAŠKI PRAZNIK

Kot specialiteta bo poleg jedi na zaru se **odlična divjacija s polento.**

Vabljeni!

vzgojitelji.

RAVNATELJSTVO SREDNJE SOLE S.KOSOVEL sporoča, da se pouk prične 11. t. m. Dijaki naj se ob 8. uri zberejo v soli na Opcinah oz. na Prosoku. Pouk traja do 11.30.

NA DRŽAVNI SREDNJI SOLI I. CANKAR v Trstu se bo pouk začel v ponedeljek, 11. t. m. in sicer: na se-dežu pri Sv. Jakobu bo od 8. do 10.40, nato pa bo ob 11. uri solska masa v sentjakovski cerkvi; na oddelku v Rojanu bo pouk od 9.40 do 12.20, solska masa v rojanski cerkvi pa ob 8.30.

ZGONISKA OBCINSKA UPRAVA obvešča, da se bo novo solsko leto 1995/96 v občinskem otroškem vrtcu v Gabrovcu začelo v ponedeljek, 11. t. m. Starši imajo možnost, da pripeljejo svoje otroke v vrtec od 7.30 do 8.30. Solabuz bo vozil po običajnem urniku. Nadalje sporočamo, da bo že istega dne (11.9.) reden pouk s kosilom.

OBVESTILA

ZBOR JACOBUS GAL-LUS je prišel z vajami danes, 8. t. m., ob 20. uri v Gallusovi dvorani na Glasbeni matici. Pričakujemo vse stare in nove člane.

DOLINSKA OBCINSKA UPRAVA sporoča, da je z mesecem septembrom ponovno odprta OBCINSKA KNJIZNICA V BOLJUNCU. Knjižnica bo odprta vsak torek od 9. do 11. ure in vsak petek od 10. do 12. ure ter od 16. do 18. ure. Knjižnico upravlja osebje Narodne in študijske knjižnice (tel. 227008).

CE SI LETNIK 55 in si obiskoval srednjo solo S. Kosovel na Opcinah javi se jutri, 9. t. m., ob 20.30 v Prosvetnem domu na Opcinah na informativnem sestanku, kjer se bo mo pogovorili kako praznovati naso stitidesetletnico.

DANES, v petek, 8. t. m., na praznik Marijinega rojstva se na Opcinah z večerno maso ob 19. uri začne duhovna priprava na 47. MARIJANSKI SHOD. Maso bo vodil prof. Stane Okorn. Jutr, v soboto, 9. t. m. bo ob 16. uri spokorno bogoslužje in

spovedovanje, ki bo trajalo do večerne mase ob 19. uri. V nedeljo, 10. t. m. bo 47. Marijanski shod pod geslom: Marija, pomagaj nam sleherni čas! Shod bo vodil župnik iz Pirana g. Bojan Ravbar. Začetek shoda bo ob 15.30 v cerkvi, ob 16. uri bo procesija po vasi, po procesiji pa sv. masa na prostem. Sodelovali bodo skavti, se posebej pa vabimo cerkvene pevce in narodne nose!

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV vabi cerkvene pevke in pevce, da se v nedeljo, 10. t. m. udeležijo 47. Marijanskega shoda na Opcinah, ki se bo začel v tamkajšnji župnijski cerkvi ob 15.30.

ZENSKI IN MOSKI pevski zbor I. Gruden iz Nabrežine obvešča, da se bodo pričele skupne vaje v ponedeljek, 11. t. m., ob 20.30 v društvenih prostorih. Toplo so vabljeni starši in predvsem novi člani!

DRUSTVO SKL obvešča, da bo prvi sestanek sezone 1995/96 glavnega odbora v torek, 12. t. m., ob 12. uri v Ul. Montorsino 2. Prosimo za prisotnost!

SD POLET - KOTALKARSKA SEKCIJA sporoča, da je v teku vpisovanje za novo sezono in za začetniški tečaj v kotalkanju. Informacije dobite na kotalkaliscu pri Pikelcu od 17. do 20. ure ali po telefonu na st. 213420.

KROZEK YOGA SIDDHARTA - OSOHO MEDITATION CENTER na Opcinah odprta v septembru letosnjo sezono z 2-krat tedenski tečaji yoge in meditacije: yoga ob ponedeljkah od 20. do 21.30, meditacija ob četrtek od 20. do 21.30. Z oktobrom in do 15.6.1996 pa se bodo vsrili popoldanski in večerni tečaji 4-krat tedensko. Informacije tel. 040/327488.

ZSKD obvešča pevce in godbenike vseh včlanjenih zborov in godbenih društev, da bo skupna vaja za nastop na osrednji proslavi 50-letnice v nedeljo, 10. t. m., ob 16.30 v Trubarjevi dvorani v Dolini. Pevci in godbeniki naj se proslave udeležijo v običajni koncertni obleki svojega zbora oz. godbe.

ZSKD vabi člane drus-

tev, da se osrednje proslave 50-letnice, ki bo v nedeljo, 10. t. m., ob 18. uri na glavnem vaskem trgu v Dolini, udeležijo z društvenimi prapori in po možnosti v ljudskih nosah. Zbirališče nos in nosilcev praporov je predvideno na licu mesta pol ure pred začetkom prireditve.

SLOVENSKI VISO-KOSOLSKI SKLAD SERGIJ TONCIC v Trstu obnavlja letno nagrado "Dr. Frane Tončić", ki ima namen vzpodbuditi visokosolce pripadnike slovenske narodnostne skupnosti v Italiji k raziskovalnemu in ustvarjalnemu delu. Nagrada, v znesku dva milijona lir, je namenjena diplomski študiji s področja humanističnih oz. eksaktnih ved, ki pomeni obogatitev slovenske kulture, zgodovine ali znanosti in ki je sklenila univerzitetni študij v enem od rokov akademskega leta 1993/94. Zainteresirani naj dostavijo izvod svoje študije najkasneje do 30. septembra t.l. Narodni in študijski knjižnici v Trstu, ul. Sv. Franciška 20/I. Prejeta dela bo obravnavala komisija, ki ji predseduje prof. Pavle Merku, nakar bo v februarju prihodnjega leta sledila nagraditev.

SZ SLOGA - planinski odsek vabi v nedeljo, 10. t. m. na tradicionalni spominski pohod '95. Zbirališče pred vaskim spomenikom v Bazovici ob 9.45 in odhod ob 10.15. Pohod traja približno tri ure. Vabljeni!

GODBENO DRUSTVO NABREZINA prireja tudi letos glasbeno solo za mlade, ki bi radi vstopili v godbo. Informacije na se-dežu društva v Nabrežini vsak ponedeljek in četrtek od 20.30 do 22. ure ali na tel. st. 200897.

GODBENO DRUSTVO PROSEK prireja tudi letos glasbeno solo. Informacije in vpisovanja v Soscevi hisi na Proseku ob torkih in petkih od 20.30 dalje.

KRUT obvešča, da se začnejo v torek, 3., sredo, 4. in četrtek, 5. oktobra plavalne ure v bazenu v Strunjanu in Gradezu. Vpisovanje in informacije na sedežu krožka v Ul. Cicerone 8, tel. st. 3720062 ali 360072 v uradnih urah.

KRUT prireja zdravljenje v Smarjeskih toplicah v dveh izmenah in sicer od 24.9. do 4.10. in od 4. do 14.10. Vpisovanje in informacije na sedežu krožka v Ul. Cicerone 8, tel. st. 3720062 vsak dan, razen sobot od 9. do 13. ure in od 14.30 do 17.30.

MALI OGLASI

PIVNICA Sancin v Boljuncu je ponovno odprta. Na voljo originalno pivo "Oktoberfest" in vse vrste sendvičev. Cakamo vas!

VPISOVANJA v poklicne tečaje za kozmetičarke/je, frizerke/je in draguljarje. Samo sposobni interesi naj tel. na st. 040/368705.

PRODAM za simbolično vsoto pregrinjalo novo, nikoli rabljeno za avto golf volkswagen. Tel. ob urah kosila (13-14) na tel. st. 820630.

PRODAJAM knjige: DZS Anorganska kemija 1 in 2, Organska kemija 1, Fizika 1 in Matematika: integral in odvod, Latinska slovnica in vadnica 1 in 2. Tel. 302748.

AUDI 80 AVANT 2.0 E, letnik '93 v odličnem stanju, ugodno prodam. Tel. v uradnih urah na st. 040/369858 - 362014.

PRODAM skoraj nov kostanjev plavnik (17 hl). Tel. (0481) 21517.

PRODAJAM dovoljenje trgovine sadja in zelenjave z dobrim prometom, prostor obnovljen. Tel. st. 040/633412 od 8. do 14. ure.

PRODAM hidravlično stiskalnico za grozdje s premerom 60 cm v do-

brem stanju. Tel. st. 200156.

DOMACE slive za marmelado ugodno prodajamo. Tel. st. 420604 po 20. uri ali sporočilo telefonski tajnici.

PRODAM knjige za vse razrede znanstvenega liceja B oddelka. Tel. st. 417253 ob večernih urah.

V ZGONIKU prodam zazidljivo zemljišče površine 2.800 kv.m. Tel. st. 040/7571180 ali 215258.

SLOVENSKO podjetje v Gorici isče skladiščnika sposobnega za vodenje in organizacijo skladišča, lahko tudi upokojenec izkusno. Vaso ponudbo pošljite na uredništvo Primorskega dnevnika, Drevored 24 maja 1, 34170 Gorica pod sifro "Odgovornost".

PRIZNANA slovenska firma isče osebo z višjo izobrazbo iz ekonomije in večletno izkusnjo v finan-cah. Posljite vaso ponudbo na uredništvo Primorskega dnevnika, Drevored 24 maja 1, 34170 Gorica pod sifro "Odgovornost".

PODJETJE import/export v Gorici isče izkušeno uslužbenko za komercialno dejavnost. Zazeljeno znanje tujih jezikov. Vaso ponudbo pošljite na uredništvo Primorskega dnevnika, Drevored 24 maja 1, 34170 Gorica, pod sifro "IBM".

ISCENO prostore za urade na Opcinah. Tel. st. (040) 214538.

ISCEN resno in zanesljivo gospo ali gospodično z izkušnjami za celodnevno varstvo dveipolletnega otroka v Gorici za štiri dni v tednu. Interesentke naj ne bile iz preveč oddaljenih krajev. Tel. st. 0481/530295 v urniku poslovanja trgovin.

GOSTILNA na Krasu isče izkušenega kuharja. Tel. st. 362949 ali 362925 (ob uradnih urah).

ISCEN hiso ali zazidljiv teren v Miljah s pogledom na morje. Tel. st. 662023.

AGENCIJA za prevode isče sodelavce za občasno prevajanje. Pismeni curriculum pošljite na naslov: Studio Gustin, Narodna ul. 24 - 34016 Opcine.

COS P. TOMAZIC iz Trebče isče pisarniške omare v dobrem stanju. Darovalci naj tel. na st. 214300 (sola) ali 211119 (ravnateljstvo v dopoldanskem casu).

V DOBERDOBU, na Vrtni ulici 6, ima Drejce Ferfolja osmico. Toci belo in crno vino ter nudi domač prigrizek.

PRISPEVKI

V spomin na nono Ano daruje Aljosa Kralj z družino 50.000 lir za SZ Sloga.

Namesto cvetja na grob drage Zofije Zobin daruje Nadja in Giorgio 30.000 lir ter Pepca Suber 20.000 lir za KD Primorsko Mackolje.

Ob 10. obletnici smrti dragega moza Ninija daruje zena Pierina Hrvatic 50.000 lir za ricmanjsko cerkev.

V počastitev spomina pok. zene daruje Stane Malalan 50.000 lir za UNICEF.

V spomin na Vincenca Milica, Radija Dolenca, Ivana Sosica, Rudija Vremca in Valterja Valica daruje Lojzka Sosić 50.000 lir za krozek KRUT.

V spomin na Janka Milica in Zofije Knez por. Zobin daruje bratranec Janko Gruđen 100.000 lir za popravila samatorske cerkvice.

DAROVE in PRISPEVKE

za objavo v časopisu sprejemajo v tajništvo Uredništva PD (tel. 7796600) in preko poverjenikov posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi urad KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (prilicje) tel. 360072, s sledečim urnikom: 9.00-13.00 in 14.00-17.00 od ponedeljka do petka.

Namesto cvetja na grob Ivana Milica daruje Josip Simoneta 30.000 lir za popravilo zgoniske cerkve.

Namesto cvetja na grob Ivana Milica daruje Vojko Simoneta z družino 30.000 lir za popravilo zgoniske cerkve.

V spomin na Jankota Milica (Kraljevega) darujejo Zdenka, Dragica in Milan z družinami 60.000 lir za spomenik padlim v NOB iz Saleza.

V spomin na Jankota Milica darujejo Zdenka, Dragica in Milan z družinami 60.000 lir za SK Kras.

Namesto cvetja na grob Nika Laurencića daruje Sonja Masera 50.000 lir za SKD Barkovlje.

V spomin na Rudija Abrama darujeta družini Hrovatin in Rudez 50.000 lir za Godbeno društvo v Nabrežini in 50.000 lir za Center za rakasta obolenja.

Ob 8. obletnici smrti očeta Stanka Požarja daruje Sergij z družino 100.000 lir za SD Zarja, 100.000 lir za pokrajinski VZPI-ANPI in 100.000 lir za Slovensko dobrodelno društvo.

Po dolgi bolezni nas je zapustil

Argentino Bagozzi

Pogreb bo danes, 8. t. m., ob 13. uri iz nabrežinske cerkve.

Zalostno vest sporočajo zena Milka, sinova Franco in Alessandro, vnuka Marco in Davide, sestre Angelina in Silvana ter vso sorodstvo

Vnaprej se zahvaljuje mo vsem, ki se bodo udeležili žalnega obreda.

Tržic, Nabrežina, 8.9.

1995

(Pogrebno podjetje F.Preschern)

Balinarska sekcija Sokola

izreka Francu Bagozzi in družini iskreno sozalne ob smrti dragega očeta.

Zapustila nas je naša draga

Livija Iordano vd. Canciani - Kocjancić

Pogreb bo jutri, 9. t. m., ob 10.40 iz mrtvašnice v Ul. Costalunga naravnost v svetoivansko cerkev.

Namesto cvetja darujete v dobrodelne namene.

Zalostno vest sporočajo Sergij, Mira in Peter ter ostalo sorodstvo

Trst, 8.9.1995

(Pogrebno podjetje - Ul. Torrebiana 34)

Ob smrti drage mame socustvujejo s Sergijem prijatelji

Anca in Panci, Nataša in Oskar, Vojko in Cristina, Rosanna in Michele, Nadja in Miran

V tem trenutku so Petru blizu tudi

Tatjana, Poljanka, Rajko

Ob izgubi tov. Ivana Purica izreka iskreno sozalne družini Puric ter ostalim sorodnikom

sekcija VZPI-ANPI
Repentabor

OBVESTILO

Sporočamo, da se je **PUBLIEST Srl** oglasna služba Primorskega dnevnika preselil v nove urade v

ulico Valdirivo št. 36 / I. nadstropje
NOVA TELEFONSKA ŠTEVILKA 361888
faks 768697 (nespremenjen)

Urnik sprejemanja obvestil, osmrtnic in malih oglasov:
od ponedeljka do petka

od 8.30 do 12.30 (do 15.00 samo osmrtnice)

Ob sobotah, nedeljah in praznikih sprejema
samo osmrtnice uredništvo Primorskega dnevnika
v ulici Montecchi 6 / II. nadstropje.

MENJALNIŠKI TEČAJI

7. september 1995

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LTL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	84,30	85,30	11,84	12,20	7,51	8,03
A banka Koper	84,20	85,30	11,53	12,06	7,42	8,02
A banka Nova Gorica	84,30	85,30	11,83	12,13	7,55	7,70
Banka Celje d.d., t: 063/431-000	84,70	85,70	11,95	12,40	7,70	8,30
Banka Noricum d.d., t: 133-40-55	84,50	85,20	11,80	12,10	7,50	7,95
Banka Vipava NG, t: 065/ 28-511	84,60	85,50	11,90	12,26	7,70	7,90
Come 2 us Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12	84,60	84,95	12,00	12,10	7,60	7,90
Creditanstalt d. d.	84,60	85,30	11,95	12,25	7,50	8,10
Ilirika Ljubljana, t: 12-51-095	84,83	84,98	12,00	12,06	7,68	7,80
Kompas Hertz Celje Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-13	84,60	85,20	12,00	12,10	7,60	7,80
Kompas Hertz Velenje Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13	84,60	85,10	12,00	12,10	7,60	7,80
Kompas Hertz Idrija Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-13	84,60	85,00	12,00	12,10	7,60	7,80
Kompas Hertz Tolmin Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-13	84,60	85,10	12,00	12,10	7,60	7,80
Kompas Hertz Bled Tel: 064/ 741-519, od 7-19, sob od 7-13	84,60	85,10	12,00	12,10	7,60	7,80
Kompas Hertz Nova Gorica Tel: 065/ 28-711 od 7-19, sob. od 7-13	84,60	85,10	12,00	12,10	7,60	7,80
Kompas Hertz Maribor Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13	84,60	85,10	12,00	12,10	7,60	7,80
Nova kreditna banka Maribor d.d.	84,00	85,20	11,90	12,20	7,45	7,95
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	84,50	85,20	11,95	12,15	7,60	8,10
Poštna banka Slovenije	83,00	85,15	11,15	12,10	6,50	7,90
Publikum Ljubljana, t: 312-57	84,85	84,95	12,01	12,03	7,75	7,79
Publikum Piran, t: 066/ 747-370	84,60	85,09	11,95	12,00	7,70	7,76
Publikum Celje, t: 063/ 441-485	84,80	85,20	12,00	12,15	7,60	7,82
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	84,45	84,88	12,00	12,04	7,50	7,79
Publikum Šentilj, t: 062/ 651-355	83,70	85,00	12,04	12,10	7,10	7,80
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	85,00	85,30	12,01	12,08	7,71	7,75
Publikum NM, t: 068/ 322-490	84,65	85,10	12,05	12,15	7,56	7,95
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	84,70	85,09	11,95	12,19	7,56	7,95
Publikum Portorož, t: 066/747-240	84,55	85,05	11,93	12,00	7,65	7,72
Publikum Ljubljana Miklošičeva	84,80	84,90	12,01	12,03	7,75	7,76
SKB d.d., ***	83,70	85,30	11,85	12,20	7,50	8,05
SHP Kranj, t: 064/331-741	84,80	84,98	12,01	12,06	7,60	7,80
SZKB d.d. Ljubljana, t: 1263320	84,40	85,29	11,95	12,20	7,50	8,03
UBK Ljubljana, t:061/444-358	84,00	85,50	11,84	12,20	7,50	8,00
Upimo Ljubljana, t: 212-073	84,70	84,85	12,01	12,06	7,68	7,78

Tečaji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni:*** Včerajšnji tečaji *

BCIKB
BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKASedež: tel. +39/40/67001 - Agencija Stara mitnica:
tel. +39/40/636311 Agencija Rojan: tel. +39/40/411611
Agencija Domjo: tel. +39/40/831131

7. SEPTEMBER 1995	v LIRAH	
	nakupni	prodajni
valuta		
ameriški dolar	1586,00	1651,00
nemška marka	1075,00	1119,00
francoski frank	312,00	325,00
holandski gulden	960,00	990,00
belgijski frank	52,30	54,40
funt sterling	2463,00	2564,00
irski sterling	2506,00	2608,00
danska krona	278,00	289,00
grška dramma	6,70	7,10
kanadski dolar	1189,00	1238,00
japonski jen	16,10	16,70
švicarski frank	1309,00	1362,00
avstrijski šiling	152,90	159,10
norveška krona	246,00	256,00
švedska krona	218,00	227,00
portugalski escudo	10,40	10,80
španska pezeta	12,50	13,20
avstralski dolar	1195,00	1243,00
madžarski florint	11,00	14,00
slovenski tolar	12,90	13,40
hrvaška kuna	275,00	300,00

KMEČKA BANKA - GORICA

~6. SEPTEMBER 1995	v LIRAH	
	nakupni	prodajni
valuta		
ameriški dolar	1608,00	1658,00
nemška marka	1095,00	1123,00
francoski frank	316,00	327,00
holandski gulden	973,00	1001,00
belgijski frank	53,00	54,70
funt sterling	2494,00	2579,00
irski sterling	2540,00	2635,00
danska krona	281,00	291,00
grška dramma	6,80	7,40
kanadski dolar	1201,00	1241,00
švicarski frank	1331,00	1366,00
avstrijski šiling	154,90	159,90
slovenski tolar	12,50	13,60

MENJALNICA HIDA 061/ 1-333-333

TEČAJ TOLARJA V AVSTRIJI

7. SEPTEMBER 1995

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	8,00	8,50
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,20	8,50
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,00	8,75
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	8,00	8,70
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,30	8,70

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

4. SEPTEMBER 1995

v DEM			
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	-	1.4588	-
francoski frank	-	28.955	-
nizozemski gulden	-	89.25	-
belgijski frank	-	4.8609	-
španska peseta	-	1.1652	-
danska krona	-	25.726	-
kanadski dolar	-	1.0859	-
japonski jen	-	1.4974	-
švicarski frank	-	122.09	-
avstrijski šiling	-	14.22	-
italijanska lira	-	0.8986	-
švedska krona	-	20.007	-

Nakup in prodaja deviz podjetjem na dan 8. 9. 95

	Nakupni	Prodajni
1. REDNI tečaj za DEM	83.55	84.15
2. Banka nudi podjetjem tudi možnost TERMINSKEGA nakupa deviz za tolarje.		

Podrobnejše informacije: tel. 17-18-452, 302-326 in 302-315

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 172 z dne 7. 9. 1995 - Tečaji veljajo od 8. 9. 1995 od 00.00 ure dalje

				ZA DEVIZE		
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	90,9701	91,2438	91,5175
Avstrija	040	šiling	100	1162,4609	1165,9588	1169,4567
Belgija	056	frank	100	397,4099	398,6057	399,8015
Kanada	124	dolar	1	90,3446	90,6164	90,8882
Danska	208	krona	100	2110,3842	2116,7344	2123,0846
Finska	246	marka	100	2754,0791	2762,3662	2770,6533
Francija	250	frank	100	2371,2797	2378,4149	2385,5501
Nemčija	280	marka	100	8175,9808	8200,5825	8225,1842
Grčija	300	grd	100	—	51,0978	51,2511
Irska	372	funt	1	—	190,8276	191,4001
Italija	380	lira	100	7,4524	7,4748	7,4972
Rep. Hrvaška	191	hrv. kuna	100	—	2227,7374	—
Japonska	392	jen	100	122,4598	122,8283	123,1968
Nizozemska	528	gulden	100	7295,9999	7317,9538	7339,9077
Norveška	578	krona	100	1870,5009	1876,1293	1881,7577
Portugalska	620	escudo	100	78,7102	78,9470	79,1838
Svedska	752	krona	100	1658,0889	1663,0781	1668,0673
Švica	756	frank	100	9945,2630	9975,1886	10005,1142
Velika Britanija	826	funt sterling	1	187,1890	187,7523	188,3156
ZDA	840	dolar	1	120,7429	121,1062	121,4695
Evropska unija	955	ECU	1	152,9685	153,4288	153,8891
Španija	995	peseta	100	95,3565	95,6434	95,9303

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 8. 9. 1995

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolaški del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolaški del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 5. 10. 1995:					1,700,000	863,101	817,392	1,680,494
27	101.5413%	96.1638%	98.8526		170,000	86,310	81,739	168,049

Tečajnica borznega trga
LJUBLJANSKA BORZA
ST.: 169 Datum: 7. 9. 1995

Vrednost. papir	m.div.	obr. st.dat.(3)	ex.kupon	enotni tečaj	% sprem	datum	povpraš	ponudba	Max.	Min.	pm.v 1000 SIT
BORZNA KOTACIJA A - Redne delnice											
LEK2	800	(11.5.95)	11,800		1.9.	11,300	11,750				
PRB	665	(13.6.95)	16,154	1.86	7.9.	15,900	16,250	16,600	15,920	28,414	
SAL	1700	(9.5.95)	20,113	.51	7.9.	19,870	20,100	20,190	20,000	3,620	
SKBR	1000	(24.2.95)	33,334	2.55	7.9.	33,200	33,390	33,740	32,110	61,735	

BORZNA KOTACIJA A - Obveznice											
ACE1	10,0	2(1.10.95)	99,3		6.9.	101,5					
RSO1	8,0	5(30.6.95)	100,5	.19	7.9.	100,6	100,8	100,8	100,5	26,903	
RSO2	9,5	9(1.4.95)	108,8	.15	7.9.	108,6	109,0	109,0	108,5	23,732	
RSO8	5,0	4(31.5.95)	90,5		6.9.	91,0	92,0				
RS11	7,0	5(15.7.95)	97,5		6.9.	97,1	98,5				
RS11D	8,0	5(30.6.95)	99,8		6.9.	99,9	101,9				
RS12D	9,5	9(1.4.95)	107,7	1.14	7.9.	107,7		107,7	107,7	92	
SKR1	10,0	4(1.11.94)	103,2		6.9.	101,0	103,0				
SKR1	5,0	3(30.6.95)	75,7		4.9.	71,0	78,0				

BORZNA KOTACIJA B - Redne delnice											
BTBR	300	2(28.7.95)	12,695	.36	7.9.	12,600	12,750	12,700	12,690	127	
DAD	10,000	(1.6.94)	115,884	.27	7.9.	115,050	115,650	117,000	114,150	18,078	
FMD	1715	(24.5.95)	14,314		4.9.	14,310	15,000				
GPCR	(10)	(10)	21,990		4.9.	19,800	21,990				
HMER	(1)	(1)	15,700		8.8.	14,300	16,500				
MKZ	218	(30.3.93)	10,000		4.9.	9,980	10,180				
NKR	200	(26.6.95)	3,887	.78	7.9.	3,868	3,970	4,000	3,867	742	
UCTR	(5)	(5)	758,04	.67	7.9.	754,0	763,0	758,0	758,0	136	

BORZNA KOTACIJA B - Prednostne delnice											
KBTB	2750	(22.6.95)	27.804	.15	7.9.	27.150	27.950	27.900	27.800	3.253	
PFNP		(1)	26.826	5.35	7.9.	27.400	28.000	28.700	26.750	1.475	
UBKP	720	(25.5.95)	9.233	.36	7.9.	9.000	9.500	9.300	9.200	277	
VTP		(1)	41.153		14.8.	40.000	42.000				
BORZNA KOTACIJA B - Obveznice											
LEX2	12.0	4.1(11.94)	99.3		6.9.	100.0					
OZG	11.0	4.1(1.95)	102.5		4.9.	101.0					
PCE	12.0	7.1(6.95)	102.0		28.8.	101.2	102.5				
PGO	10.0	2.1(8.95)	101.4		6.9.	101.0	102.0				
SZB1	10.0	1.1(53.95)	102.6	.19	7.9.	102.7	104.0	103.0	102.5	8.112	

ŠOLE / PRVI DAN ŠOLSKEGA LETA ZA VIŠJEŠOLCE

Novosti ne povzročajo pretiranih preglavic

Toda na slovenski sekciji ITI ni profesorjev za dopolnilni pouk

Novo solsko leto se je včeraj pričelo za vse višjesolske dijake na Goriskem. Ob starih, iz leta v leto podedovanih nerešenih vprašanjih, kot je na primer problem imenovanja začasnih in letnih suplentov, beleži letošnji začetek pouka marsikatero novost. Po ukinitvi popravnih izpitov pomeni letošnji začetek šole za sibkejšje dijake obvezno obiskovanje podpornih lekcij. Dijaki, ki so ob koncu lanskega šolskega leta imeli se vrzeli in pomanjkljivosti pri posameznih predmetih, bodo namreč posvetili teden dni časa ponavljanju in utrjevanju lanskih učnih načrtov, vsi ostali pa se bodo posvetili alternativnim oblikam pouka, ki naj bi jim ob kulturnih in didaktičnih prijemih nudile tudi zabavo in sprostitve.

Poiskali smo ravnatelje višjih srednjih sol in jih vprašali o poteku pouka v naslednjih dneh. Ravnatelj klasičnega liceja »Primož Trubar« Milko Renner nam je povedal, da ima le šest dijakov podporni pouk, za ostale, ki so se primeroma potrudili s studijem že lani, pa profesorji zbor snuje program nekako iz dneva v dan. V načrtu je vsekakor ekskurzija na grad, obisk vile Coronini, ogled razstave o Ebli v Trstu, v teku je tudi sodelovanje s Kinoateljejem in s prof. Ruplom, ki bo vodil tečaj z naslovom »Telesna govorica«.

Tudi na pedagoškem liceju »Simon Gregorčič« ze poteka dopolnilni pouk za sibkejšje, nam je

povedala ravnateljica Majda Sfiligoj, za dijake 1. razreda pa je stekel projekt »dobrodoslica«, med katerim se bodo dijaki seznanili z najvažnejšimi predmeti šole. Za ostale je profesorski zbor pripravil načrt »poglobljanje«: med tednom si bodo ogledali tudi razstavo gotških cerkva in sledili predavanju prof. Nade Pertot o jezikovnih problemih. Skupaj z dijaki šole »Žiga Zois« bodo se prisluhnili posegu prof. Sergia Tavana o zgodovini in umetnosti v Gorici.

Na podoben način se bo odvijal pouk tudi na poklicnem zavodu »Ivan Cankar« in na DTTZ »Žiga Zois«. Učno dejavnost so profesorji načrtovali cel prvi teden septembra, je pojasnil ravnatelj Vladimir Sturm, predvideva pa podporne lekcije in dejavnosti za poglobljanje izobrazbe. Med slednje spadajo poučne ekskurzije, projekcije raznih filmov, obisk knjižnice »Damir Feigel« in tekmovalno jutro v sportnem centru.

Na slovenskem od-

delku tehnično industrijske šole »Galileo Galilei« so za dijake pripravili tri projekte: podporni tečaj za sibkejšje, poglobljanje za dobre dijake in sprejem za dijake 1. razreda. Pri tem pa prihaja, vsaj v teh prvih dneh, do

hudega zapleta. Nekateri slovenski dijaki bodo namreč morali obiskovati podporne lekcije skupaj z italijanskimi, seveda v italijanskini. Ravnatelj se izgovarja, da je bil v to rešitev, ki je zacasna in zgolj za nekatere predmete, primoran zaradi pomanjkanja učnega osebja. Povedati pa gre tudi, da bi se to stanje moralo čimprej normalizirati, saj so do včeraj vsi ravnatelji prejeli s skrbnistva odlok, po katerim lahko imenujejo začasne suplente na podlagi lanskih lestvic v pričakovanju letošnjih dokončnih. Nove učne načrte pa bodo profesorji vsekakor začeli izvajati predvidoma v soboto 16. septembra, ko bo stekel reden pouk za vse dijake.

Direktor Janeza od Boga zavrača Fasolove trditve

Sanitarni direktor bolnišnice Janeza od Boga dr. Zanetti je včeraj odgovoril na nekatere po njegovi oceni netočne trditve deželnega odbornika Fasole glede zmanjšanja deželnih prispevkov za sebnim bolnišnicam. Kot znano je obstoj bolnišnice, ki jo v Gorici upravljajo usmiljeni bratje pod vprašajem, ker je dežela za 30 odstotkov zmanjšala javne prispevke za oskrbo.

Dr. Zanetti pravi, da se sicer noče spuščati v polemiko, da pa vsebujejo Fasolove trditve nekaj netočnosti. Prvič, ni res da zmanjšanje prispevkov zadeva vse bolnišnice, javne in zasebne. V resnici, pojasnjuje Zanetti, je zmanjšanje za zasebne bolnišnice v veljavi že s 1. januarjem 1995, medtem ko ohranjajo javne bolnice do 1. januarja 1998 možnost naknadne porav-

nave razlike, kar pomeni, da jih klenjenje stroškov ne bo neposredno prizadelo.

Druga netočnost naj bi bila v trditvi, da bodo z novim sistemom zasebne bolnice primorane delati več in, s sistemom placila na osnovi opravljenih storitev, upoštevati tržno konkurenco. Toda dr. Zanetti pravi, da je ta sistem izplacovanja veljal že doslej in torej ni novost, števila storitev pa tudi ne morejo povečati, saj jim dežela krije stroške za največ 1550 bolnikov letno.

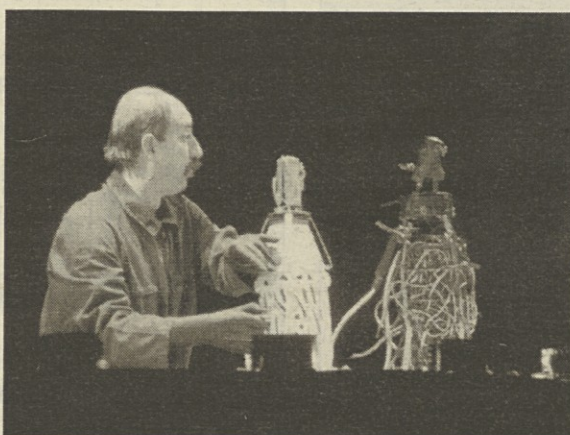
Zanetti postavlja zato po svoje provokativen predlog: če so si ocene Fasole in usmiljenih bratov o stroških in torej višini prispevkov za posamezne storitve tako narazen, potem naj pravično ceno določi nevtralna avtoriteta, na primer kak sodnik računskega dvora.

PUPPET FESTIVAL / PREDSTAVE NA GRADU

Kralj Ubu iz mehanskih delov

Goriški festival danes tudi v oddaji "Unomattina" na 1. mreži RAI

Predsinoci se je na lutkovnem festivalu na gradu ponovil uspeh prejšnjega večera skupine "Arc en terre", ki tokrat v osebi Massima Schusterja (na sliki - Fotost. Reportage) oživela nesmrtno zgodbo castihlepnega in brezobzirnega idiota, Oceta Ubuja v predstavi "Ubu roi". Jezik predstave je bila tokrat francosčina, kar je na trenutke onemogočilo gledalcem razumevanje besedila, ki slovi po opolzkosti in uspešnih komicnih domislicah. Kljub temu pa publika ni zehala, prav nasprotno, pozorno je sledila akrobatsko spretnemu Schusterju, ki je na malem lutkarskem odru sam ustvarjal pravo kraljevsko tragedijo, bitke, potovanja po morju, umore in ruski carski dvorec. Lutke je domiselno izdelal slikar Enrico Baj, ki se je poslužil delcev otroške sestavljalne igre Mehano.

Za ljubitelje gledalskih veščin in likovne umetnosti je bil "Ubu roi" prava poslastica.

Letošnji goriški "Puppet festival" je pritegnil zanimanje velikega števila tako slovenskih kot italijanskih televizij. Danes zjutraj bo o festivalu govor na prvi italijanski državni mreži v programu "Unomattina". Nastopila bosta direktor festivala Roberto Piaggio in

lutkar Massimo Schuster, ki bo gledalcem prikazal četrti del torkove predstave "Charta" in sicer "Umor v cabaretu". Če pa si želite predstave ogledati v živo bo nocoj ob 21. uri na gradu na vrsti belgijska skupina Teater Taptoe in njihova stvaritev "Heaven!", ob 18.30 pa bo v parku Coronini spet na sporedu otroška predstava "Il girafavole" Guglielma Pinne.

KMEČKA BANKA / V NEDELJO ZBOR ČLANOV

Razpravljali bodo o dokapitalizaciji

Srečanje sklicuje Odbor članov - Vabljeni vsi sedanji člani in morebitni novi investitorji

Odbor članov Kmečke banke-Gorica, ki je bil imenovan takoj po uvedbi komisarske uprave, je te dni stopil v javnost s komunikacijem, ki smo ga v Primorskem dnevniku objavili prejšnjo nedeljo. Z njim odbor napoveduje srečanje vseh članov (vabljeni so tudi tisti, ki svojčas niso podpisali pooblastila odboru in zato niso prejeli pisnega vabila na dom), ki bo v kinodvorani Vittoria na Travniku, v nedeljo 10. septembra, ob 10. uri.

Iz omenjenega sporočila je mogoče razbrati, da se razmere v Kmečki banki zadnje čase hitro spreminjajo in da je že mogoče napovedati skorajšnji konec komisarske uprave, ki traja vse od 3. oktobra lanskega leta. Ker so komi-

sarji v tem letu brzkone izdelali podrobno poročilo o stanju v Kmečki banki, ne bi smelo biti razloga za nadaljno zavlačevanje. Kvečjemu bi bilo sprejemljivo t.i. tehnično dvomesečno podaljšanje mandata komisarjev za ureditev in izpolnitev vseh formalnih obveznosti.

Iz sporočila odbora članov izhaja tudi, da bo treba banko dekapitalizirati, čeprav se niso znane dokončne številke. Govori se tudi o vstopu italijanskega partnerja, večje italijanske banke, ki ga je baje vsilila Banca d'Italia zato, da bi zagotovila korektnost bodočega upravljanja banke. Italijanski partner naj bi po spremembi Kmečke banke v delniško družbo, odkupil manjšinski delež kapitala

banke, tako da bi slovenski delničarji ohranili trdno večino. Seveda bo teža in moč slovenskih delničarjev odvisna od višine kapitala, ki ga bodo vložili dosedanja člani in morebitni drugi, ki doslej se niso bili člani Kmečke banke in bodo prav sedaj imeli možnost vstopa v njen delniški sestav.

Sicer pa bo več informacij o vsej zadevi mogoče dobiti na nedeljskem zborovanju, ki ga je sklical Odbor članov Kmečke banke. Na zborovanju, ki je sicer zaprtega značaja, ker zadeva samo zainteresirane, bodo tako dosedanja člani kot morebitni novi interesi za odkup delnic Kmečke banke, pridobili podrobno sliko o stanju v banki in pojasnilo o perspektivah, ki se odpirajo.

ŠOLSKE VESTI

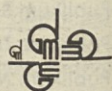
RAVNATELJSTVO SREDNJE SOLE IVAN TRINKO sporoča, da se bo pouk začel v ponedeljek, 11. septembra. Dijaki, ki bodo obiskovali solo v Gorici, naj se zberejo pred cerkvijo sv. Ivana ob 8.30. Po masi bodo v spremstvu profesorjev sli v solo v ul. Cappella, kjer bo pouk do 12.30. Dijaki, ki bodo obiskovali solo v Doberdolu, naj se zberejo pred solo ob 8.15. Po masi, ki bo v župnijski cerkvi, bo pouk do 12.30.

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE prireja v solskem letu 1995/96 naslednje tečaje: windows office (windows, winword in excel) 100 ur (dva tečaja), začetniški tečaj anglesčine (100 ur), knjigovodstvo (80 ur), tečaj o telesni zaznavi in govoric (30 ur), tehnike prodaje (30 ur) in marketing za obrate v vinogradništvu (20 ur). Vpisovanje in podrobnejše informacije do 15. septembra, na sedežu zavoda v Gorici, ul. della Croce 3, tel. 81826, vsak dan (razen sobote) od 9. do 13. ure.

GLASBENA MATICA - GORICA sporoča, da se danes zaključuje vpisovanje gojencev za solsko leto 1995/96. Sprejemajo prijave za: klavir, harmoniko, violino, violončelo, violo, kontrabas, kitaro, blok flavto, flavto, klarinet, trobento, rog, pozavno, tolkala, solopetje in predolsko glasbeno vzgojo. Informacije v tajništvu šole v Ul. della Croce 3 (tel. 531508) med 11. in 16. uro.

SLOVENSKI CENTER ZA GLASBENO VZGOJO EMIL KOMEL GORICA obvesca starše in učence, da bo vpisovanje v solsko leto 1995/96 se danes na sedežu v Gorici, drev. XX. Septembra 85, tel. 532163 od 8.30 do 12.30 in od 15. do 19. ure. Redni solski pouk na sedežu v Gorici se začne v ponedeljek, 11. septembra.

GLASBENA MATICA GORICA

Podružnica Štandrež

Vpisovanje v šolsko leto 1995/96

Sprejemamo prijave za klavir, harmoniko, violino, violončelo, violo, kontrabas, kitaro, blok flavto, flavto, klarinet, trobento, rog, pozavno, tolkala, solopetje in predolsko glasbeno vzgojo.

Danes, 8. t. m., od 16. do 18. ure v Kulturnem domu Andreja Budala v Štandrežu

KINO

GORICA VITTORIA 18.00-20.00-22.00 »Terrore dalla sesta luna«. I. Donald Sutherland.
CORSO 18.00-20.00-22.00 »Scemo e più scemo«.

OBVESTILA

DIJASKI DOM S. GREGORČIČ sporoča, da je v teku vpisovanje za solsko leto 1995/96 do zasedbe mest. Informacije in prijave v upravi doma, tel. 533495.

KRUT prireja zdravljenje v Smarjeskih toplicah v dveh izmenah od 24. t.m. do 4. oktobra in od 4. do 14. oktobra. Prijave pri g. Anamariji, Ul. Malta 2, tel. 531644.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
MARZINI, C. Italia 89, tel. 531443

DEŽURNA LEKARNA V TRŽICU
CENTRALE, Trg Republike 26, tel. 410341

POGREBI

Danes: 9.30, Giovanni Plahuta iz splošne bolnice v cerkev pri Sv. Ani in na gl. pokopališče; 11.00, Luigia Grapulin iz bolnišnice Janeza od Boga na gl. pokopališče.

NOVICE

Nogomet in glasba za zapomike

Skupnost »Arcobaleno« prireja danes popoldne za zapomike nogometno tekmo v okviru prireditev z naslovom »Poletje v Parku '95«. Tekmo so pripravili v sodelovanju s prostovoljci in oporecniki in bo na dvorišču zopora. Pobuda je nastala v želji, da bi zapor ne bil le kraj za prestajanje kazni, pač pa naj bi postal priložnost za humanizacijo in spreobrnitev ljudi, ki so zabredli v težave in ki začasno ne uživajo svobode. Po nogometni tekmi bodo kaznjenci lahko prisluhnili koncertu skupine »Flexy Gang«.

Motorist lažje ranjen

Motorist je bil lažje ranjen v prometni nesreči predsinoci na Goriskem. 30-letni Roberto Salinas iz Mariana, ul. Cividale 385, je izgubil nadzor nad motorjem in se pri tem lažje poškodoval. Zaradi zvinovratnih vretenc in odrgnin se bo zdravil 10 dni.

Stavka v tovarni Meteor

Delavci tovarne Meteor v Ronkah, ki jim preti nov val odpustov, so včeraj spet eno uro stavkali. Novosti pričakujejo od srečanje z deželnim odbornikom Morettonom, ki pa jih ne bo sprejel danes, kot napovedano, temveč v ponedeljek.

Gradež: prerezal si je vrat

V trenutku obupa si je 75-letni Giuseppe Facchinetti včeraj v Gradežu pri ribiskem skladišču v Ul. Pigafetta z dolgim nožem prerezal vrat. Rez pa očitno ni bil dovolj odločen, saj ni pretrgal glavnih žil. Nasel ga je mimoidoči moski sele uro kasneje. Moskega, ki je izgubil približno liter krvi, so nemudoma prepeljali na Katinaro, kjer so mu resili zivljenje.

PAHOR O ODNOSIH Z RIMOM

Z Italijo se pogajamo o stvareh, ki niso njene!

Pahor nasprotuje vračanju premoženja optantom

LJUBLJANA - Urejanje odnosov z Italijo, ki ves čas ovira Slovenijo pri vključevanju v Evropsko unijo, dobiva z jesenjo nove pospeške. Čedalje verjetnejše postajajo sicer že stare napovedi, da utegne Slovenija pristati na zahteve italijanskih optantov in vrniti nepremičnine, ki jih zahtevajo, v zameno pa naj bi Italija nehala ovirati slovensko vključevanje v EU.

Gre za nacelno vprašanje, ki je že doslej povzročalo številne polemike razprave, med tistimi, ki so odločno nasprotovali vračanju nepremičnin, pa je bil tudi Borut Pahor, predsedujoči odbora za mednarodne odnose. Ravno ta odbor ima v rokah formalne pristojnosti glede sporazuma z Italijo, zato bo vsekakor eno od najpomembnejših političnih teles, kjer se bodo

krizali interesi in lomila kopja. Dovolj razlogov torej za kratek pogovor z Borutom Pahorjem.

Minister za zunanje zadeve in predsednik vlade sta zadnje dni nekajkrat nedvoumno izjavila, da se bo skušala Slovenija z Italijo sporazumeti glede vračanja nepremičnin optantom. Očitno so se v vladi že dogovorili za novo taktiko urejanja odnosov

med državama. Kako jo komentirate?

Kolikor lahko sklepam iz njunih javnih nastopov, ocenjujem, da gre za škodljivo odločitev. Se vedno vztrajam pri stališču, da se Italiji ne sme popustiti iz nacionalnih razlogov. Z Italijani smo se namreč pripravljali pogovarjati in pogajati o nečem, kar ni njihovo!

Podpis takšnega dvostranskega sporazuma, o katerem govorita premier in zunanji minister, pomeni, da Slovenija pristaja na ponovna pogajanja o že veljavnih sporazumih. Težko boste namreč našli pravnika, ki bi trdil, da razsiranje liste

nepremičnin, ki bi jih vrnil v naravi, ne pomeni spreminjanja rimskega sporazuma iz leta 1983. Hkrati bi rad opozoril se na eno protislovje: Slovenija si je doslej prizadevala za dvotirnost, da bi locili dvostranska vprašanja z Italijo od večstranskih, kot je proces evropskega povezovanja. Podpis sporazuma z Italijo po formuli vrnitev nepremičnin = nenačrtovanje pri vključevanju v EU, pa eksplicitno zanika takšno politiko.

Kakšne možnosti pa ima Slovenija, če ne pristane na dogovor z Italijo?

Da se razumemo, obe

možnosti sta slabi, tako podpis sporazuma z Italijo, ki bi bil cena za podpis sporazuma z EU, kot tudi nepodpis sporazuma z Italijo in s tem odložitev podpisa evropskega sporazuma. Vendar trdim, da ni nobenih resnih kazalcev, da bi odložitev podpisa evropskega sporazuma resno ogrozila slovenske gospodarske interese na trgu Evropske unije. Podpis takšnega sporazuma, o katerem zdaj govorijo v vladi in na zunanjem ministrstvu, nas dejansko postavlja v položaj drugorazrednih držav. Zavedati se je treba, da se morajo ravno majhne države dosledno

Predsednik odbora za mednarodne odnose Borut Pahor (Foto: B. R.)

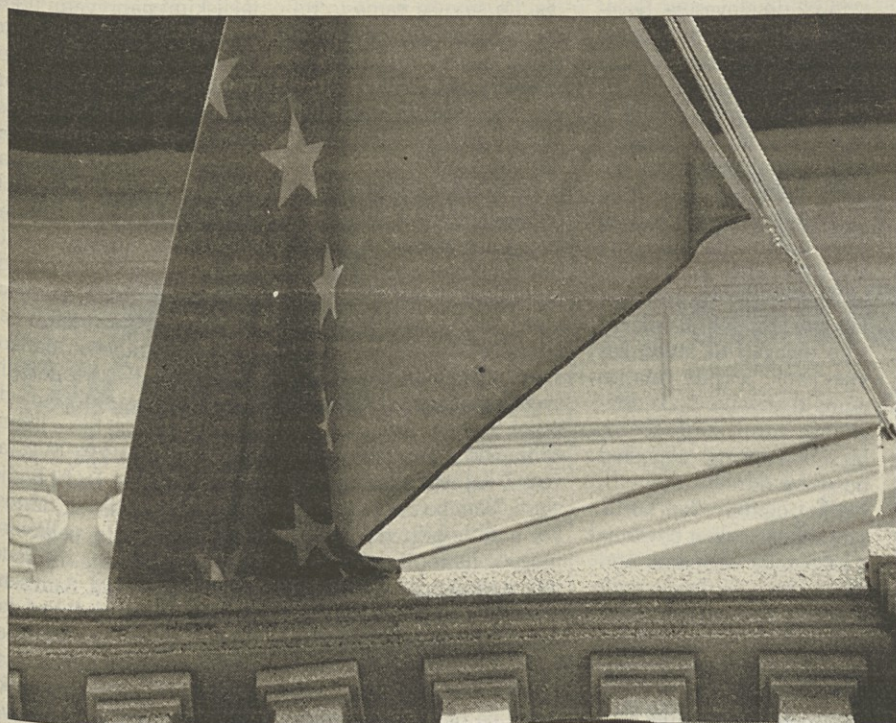
držati nacel, ne pa da isčejo »luknje«, ki jih pušajo velike države. Velike države imajo moč, majhne pa načela.

Najpomembnejšo vlogo pri sprejemanju kakršnegakoli sporazuma z Italijo bo imel parlamentarni odbor za mednarodne odnose, ki mu

predsedujete. Kakšno razpravo predvidevate?

Vsekakor bo razprava polemična, kot je bila vedno, ko smo obravnavali odnose z Italijo. Kot predsedujoči bom vsekakor korektno vodil sejo, kot član odbora pa bom zastopal nasprotno stališče od vladnega predloga.

Boštjan Lajovic

Susanna Agnelli nima časa za Zorana Thalerja

LJUBLJANA - Italijanska zunanja ministrica Susanna Agnelli je bila v sredo v Pekingu, v četrtek in petek je v Moskvi, v soboto in nedeljo bo v Spaniji, v ponedeljek doma v Rimu, v torek pa v Sarajevu. Res lepa pot za sedemdesetletno mater šestih otrok in babico številnih vnukov in vnukinj. Susanna Agnelli je pac dinamična, odločna in učinkovita zunanja ministrica.

Zanima jo tudi Slovenija oziroma slovensko-italijanski odnosi, o čemer prica tudi izmenjava pism s slovenskim zunanjim ministrom Zoranom Thalerjem. Malo pa je verjetno, da bo ministrica prisla v ponedeljek v Trst na pomembno zasedanje o slovensko-italijanskem gospodarskem sodelovanju, katerega pubudnik je tržaški župan Richardo Illy ob sodelovanju ljubljanskega župana Dimitrija Rupla in krepki podpori deželne vlade Fur-

lanije-Juljske krajine. V ponedeljek zvečer naj bi se Susanna Agnelli sesla tudi z Zoranom Thalerjem, vendar to zaradi ministrčinih obveznosti verjetno ne bo mogoče. Gre za vsebinsko vprašanje, saj načrtujejo sestanek italijanskega in slovenskega opolnomočenca, ki sta se zadnjič sesla v prvih dneh avgusta v Rimu. Srečanje bo v Ljubljani predvidoma prihodnji teden in na njem naj bi uskladili osnutek dogovora, ki bi ga nato dobila oba parlamenta; slovenski parlament najprej kot predlog za pogajanja in nato kot osnutek dogovora.

Seveda gre pri tem za vrsto vsebinskih vprašanj, ki se niso rešena. Očitno so zadnje težnje usmerjene h kratkemu dokumentu, ki naj dokončno uredi vračanje nekaterih nepremičnin kot praktično izvajanje sporazuma iz leta 1983 ob hkratni potrditvi osimskih in drugih

sporazumov, zlasti v odnosu do manjšin, in začetku pogovorov o zaščiti slovenske in italijanske manjšine. Tako bi zaščita manjšin postala obveza obeh strani. O teh problemih se bo slovenski zunanji minister danes v Strunjanu pogovarjal s predstavništvom slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. Minister bo predstavnike zamejskih Slovencev seznanil s potekom pogovorov z Italijo in nekaterimi neresenimi dvostranskimi vprašanji, med katerimi je vprašanje manjšin deležno še posebne pozornosti. Gre torej za že uveljavljeno obliko sodelovanja države s svojo manjšino v sosednji državi. Z nadaljevanjem italijansko-slovenskih pogovorov se zastavljajo kocljiva in pomembna vprašanja najustreznejše oblike zaščite slovenske manjšine in vloge matične države pri tej zaščiti.

Bogo Samsa, foto: Barbara Reya

ZASEDANJE SVETA RADIO-TELEVIZIJE SLOVENIJA

Vklopite oddajnike!

Stroški pretvornikov za program HTV bodo »obesili« zainteresiranim občinam

LJUBLJANA - Svet RTV Slovenije je na včerajšnji seji potrdil sklep, ki ga je sprejelo trinajst članov sveta na korespondenčni seji 21. julija in po katerem mora vodstvo RTVS na srednjevalovnem oddajniškem omrežju takoj vzpostaviti stanje, kakršno je bilo pred sredo, 18. julijem. Gre za znani primer izklopa srednjevalovnih radijskih oddajnikov na Belem Krizu, v Domzalah in Murski Soboti, ki je sprožil številne proteste in celo obravnavo v državnem zboru.

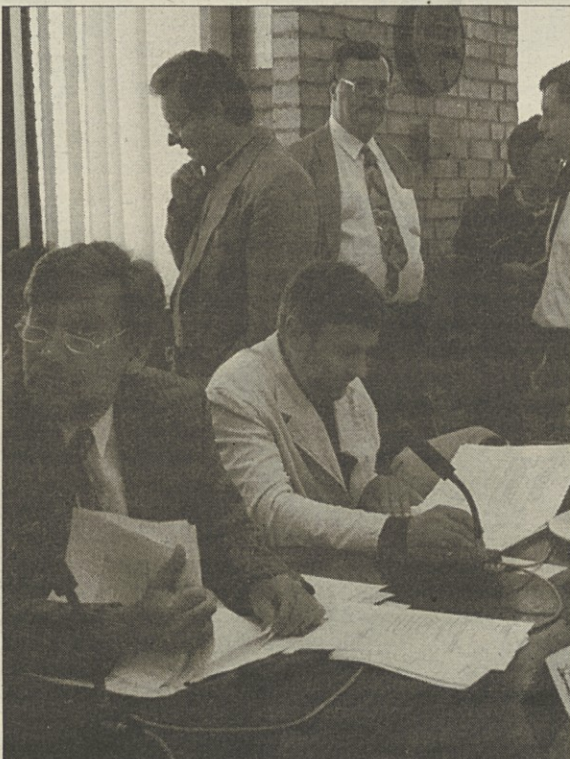
Izklop oddajnikov na Belem Krizu in v Murski Soboti je namreč prizadel italijanski oziroma madžarski radijski program, ki ju oddajata centra RTV v Kopru in Lendavi, hkrati pa se program Murski val, ki je namenjen tudi porabskim Slovincem. Omejitve oddajanja teh programov na območje UKV je onemogočila sprejem na širšem območju Italije in Madžarske, s tem pa ukinila večdesetletni način komuniciranja obeh avtohtonih manjšin v Sloveniji z matičnima državama. Kljub zatrjevanju vodstva RTVS, da so ga pri tej odločitvi vodili izključno varčevalni in strokovno-tehnični razlogi ter da v naši zako-

nodaji ni nobene osnove za obveznost javne RTV, da omogoča sprejem omenjenih programov v sosednjih državah, so prevladale trditve tistih članov sveta, ki so dokazovali, da je vodstvo RTVS s to odločitvijo preseglo svoje pristojnosti in znižalo doseženo raven manjšinskih pravic.

Svet je podprl odločitev vodstva RTVS, da se zaradi varčevanja zacasa odpove prehodu na nekajurno oddajanje televizijskih programov prek satelita in da stroške prenašanja signalov hrvaške televizije - ustreznih pretvornikov v Sloveniji že od leta 1993 deluje »ilegalno«, saj jim republiška uprava za telekomunikaci-

je takrat ni obnovila starih, jugoslovanskih dovoljenj - »obesi«

zainteresiranim občinam (teh naj bi bilo 22, doslej pa sta na ponudbo RTVS delno pozitivno odgovorili le dve). Svet je včeraj imenoval Bruna Fondo za odgovornega urednika italijanskega radijskega programa, Roberta Apollonia za odgovornega urednika italijanskega televizijskega programa in Sendorja Szunyoga za direktorja radijskega in televizijskega programa za madžarsko narodno skupnost, medtem ko nista bila imenovana ne odgovorni urednik regionalnega (slovenskega) televizijskega programa RTV Koper ne odgovorni urednik mariborskega regionalnega televizijskega programa, ker programski direktor Janez Lombergar ni bil zadovoljen z nobenim od prijavljenih kandidatov in ni nikogar od njih predlagal svetu za imenovanje; oba razpisa bodo zato ponovili. (N. R.)

Vodstvo RTVS mora znova priklopiti oddajnike (Foto: B. R.)

STRANKE / SDSS

Janša sprašuje Drnovška, kdaj bo referendum

LJUBLJANA - Predsednik opozicijske socialdemokratske stranke Janez Janša je na včerajšnji tiskovni konferenci ponovil javno vprašanje predsedniku vlade in liberalne demokracije Janezu Drnovšku, kaj se je zgodilo s spomladansko pobudo te stranke o razpisu referenduma o spremembi slovenske ustave v tistem delu, ki prepoveduje lastnino tujcev nad nepremičninami.

Janša sprašuje LDS, ali je na to pobudo pozabila ali pa je slo za napako, ki si je največja parlamentarna stranka in predsednik vlade pravzaprav ne bi smela privoščiti. »Zavajanja domače javnosti smo že navajeni, bolj zaskrbljujoče pa je dejstvo, da je napoved referendum, o katerem se zdaj ni jasno, ali se bo zgodil, poslabšala ugled Slovenije v svetu,«

je dejal Janša in poudaril, da ima neenotnost v koaliciji o vprašanjih zunanje politike jasno razvidne in neposredne škodljive posledice za državo. Sicer pa je predsednik socialdemokracije dejal, da se po njegovem mnenju že kažejo najbolj drastične posledice divjega lastninjenja v številu brezposelnih, ki se je v poletnih mesecih silno povečalo. Sporocila s srečanj vladne koalicije pa kažejo, da bo proračun za prihodnje leto ogromen. Očitno bo torej skušala vlada v predvolilnem letu s proračunskimi sredstvi omejiti posledice divjih lastninjenj. Gre za preprost maneuver, ki naj bi ga dosegla z dodatnimi davčnimi obremenitvami, predvsem s povečanjem dohodnine. Oh tem je Janša tudi menil, da sindikati ne opravljajo svoje vloge, ki je običajna v razvitem svetu in so - vsaj nekateri - pod očitnim vplivom vladajoče koalicije.

Janša je zatrdil, da se predstavniki SDSS niso srečali s predstavniki SKD na pogovoru o morebitnih spremembah volilne zakonodaje, ob tem pa je ponovil stališče stranke, da se bo zavzemala za spremembe v smeri večinskega sistema. Povedal je se, da bo v soboto na Vrhniki tradicionalni tabor stranke, na katerem pričakujejo več tisoč članov in privrženecv SDSS. Poleg kulturnega in političnega programa pripravljajo tudi veliko športnih prireditev. (T. S.)

NOVICE

Dan odprtih vrat pri Berlitzu

LJUBLJANA (STA) - V ljubljanski soli tujih jezikov Berlitz, ki na Gosposvetski 2 deluje od aprila letos, bo jutri od 9. do 13. ure dan odprtih vrat. Obiskovalcem bodo predstavili delo sole, na voljo bodo demonstracijske učne ure po metodi Berlitz v več tujih jezikih, predstavili bodo program diploma Berlitz (desetmesečno hkratno učenje starih tujih jezikov), vpisovali pa bodo tudi v nove tečaje. Prvo solo Berlitz so ustanovili leta 1878 v ameriskem mestu Providence, njena osnovna značilnost pa je poučevanje tujih jezikov s posredno oziroma Berlitz metodo, katere temeljni načeli sta pouk, ki poteka izključno v ciljnem jeziku in brez prevajanja, vsi učitelji pa so tako imenovani »native speakers«, torej poučujejo svojo materinsko. To metodo je preizkusilo že več kot 37 milijonov učenčev, danes pa je Berlitz s 320 jezikovnimi središči v 30 državah po vsem svetu najbolj razširjena jezikovna sola. V ljubljanskem vladu največje zanimanje za učenje angleščine, nemščine, italijanščine, francoščine, španščine in slovenščine, možno pa se je učiti tudi ruščino, japonsčino in arabščino. Za poučevanje imajo na voljo devetnajst učiteljev.

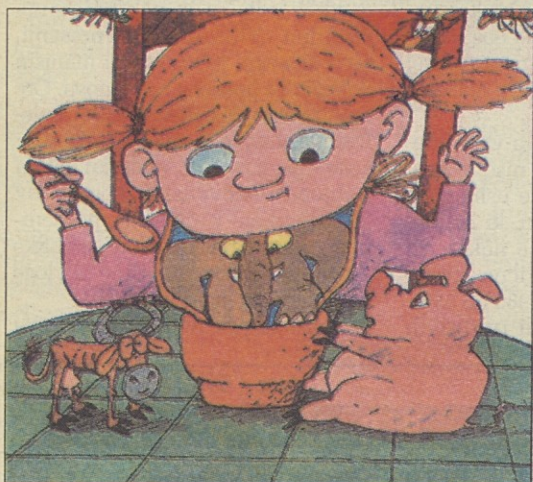
V Edinburghu nagradili Morrisa

EDINBURGH (Reuters) - Ameriski plesalec Mark Morris je letosnji dobitnik nagrade Hamada, najvišjega odličja, ki ga za umetniški dosežek vsako leto podeljujejo v okviru tamkajšnjega festivala. Fondacija Hamada je leta 1993 z 775.800 dolarji ustanovil japonski poslovnež Zenja Hamada, ki je obogatel z organiziranjem turnirjev v golfu. Čeprav se zadnji dve leti ni udeležil podelitve nagrade, naj bi Edinburgh obiskal prihodnje leto, ko bo festival praznoval ob 50. obletnico.

Tauferjeva knjiga v flamščini

LJUBLJANA - Na 59. flamskem knjižnem sejmu v belgijskem Antwerpnu bodo 10. novembra predstavili knjigo slovenskega pesnika Vena Tauferja, ki v teh dneh vodi srečanje Vilenica '95. Gre za prevod pesniške zbirke Vodenjaki, izdala pa jo je belgijska založba iz Leuvena, katere ime bi lahko poslovenili v Sedem zaspancev. Izid je omogočila tudi Trubarjeva fondacija iz Slovenije. (L. M.)

IZSLO JE / KNJIGE

Oživitev dela Branka Rudolfa

LJUBLJANA - Založba Mladinska knjiga je obogatila svoje tradicionalne zbirke Mladi oder, Sončnica in Čebela z novimi knjigami, med katerimi so zastopani slovenski in tuji avtorji. Poleg Zlate ribice, ki so jo posthumno izdali ob devetdesetletnici Branka Rudolfa, in Stotisočnega in druge igre Borisa A. Novaka, so v začetku solskega leta v zbirki Čebela, ki je namenjena prvim dvema razredoma osnovne šole, izdali kar devet knjizic.

Izbor del Branka Rudolfa z naslovom Srebrna ribica je izšel v zbirki Sončnica, ki prinaša antologije najvidnejših sodobnih slovenskih in svetovnih pisateljev ter pesnikov za otroke in mladino. Urednica Alenka Glazer je vanj uvrstila pesmi, pravljice, lutkovno igro in spomine, ki jih je pisatelj pisal dve leti pred smrtjo. Delo predstavlja vpogled v njegovo ustvarjalnost, ki jo odlikujejo občutek za ritem, igrivost in saljivost. V skladu s tem je knjigo ilustrirala Marjana Jemec Božić.

V zbirki Mladi oder izhajajo mladinske in lutkovne igre predvsem slovenskih avtorjev, ki so namenjene solskim in ljubiteljskim gledališkim skupinam. Tokrat je v zbirki izšla knjizica Borisa A. Novaka z naslovom Stotisočnega in druge igre, ki obsega štiri igre za otroke, popesterene z zabavnimi songi in trohejskih verzih. Igrati Stotisočnega in V ozvezdju postelje sta že doživeli gledališki uprizoritvi. Mojca Pokraculja in Kdo je napravil Vidku srajcico sta adaptaciji ljudskih pravljic.

V zbirki Čebela, ki izhaja že od leta 1954, je izšlo 355 naslovov. Zbirka zajema več različnih žanrov - ljudske in umetne pravljice, zgodbe, pripovedi, basni, pesmi - izvirne slovenske in svetovne literature. Od novih knjizic, med katerimi prevladujejo dela slovenskih avtorjev (Kristina Brenkova, Joze Snoj, Dim Zupan, Vinko Modenrdorfer, Nina Mazi in Nada Križnar) in slikarjev, je pet natisnjenih v verzalkah, od tujih avtorjev pa so predstavljeni Sergej Mihalkov, Toby Speed in Italo Calvino. Na sliki ilustracija Marjana Mančka za knjigo Jozeta Snoja Enkrat, ko bom majhen. (A. P.)

LITERATURA / PISATELJSKO SREČANJE VILENICA '95

Literatura ni prekooceanka

LJUBLJANA - Danes dopoldne bodo pisatelji, ki se udeležujejo srečanja Vilenica '95, sodelovali v pogovoru z naslovom Ali pisatelji potrebujejo svet, ki njih ne potrebuje? Uvodni prispevek, iz katerega objavljamo odlomek, je delo slovenskega romanopisca Lojzeta Kovacica.

Literatura se je zacela kot piramida, tako rekoč v zraku, nad spico, z opisi gostih bozanstev in njihovih objestnih vtikanj v zadeve zemljanov. Nadaljevala se je s skromnejšimi polbogovi, kraljevskimi dinastijami, aristokracijo, ki se je ukvarjala sama s seboj, s svojimi hamletovskimi dvomi in situacijskimi spletkami dvorne policije. Sledila je buržoazija s saloni in bankami, v katerih je denar zaradi gospodarskega razcveta in ekonomskih raziskav dobil tak moralni in spiritualni sijaj, kakršnega pred devetnajstim stoletjem se niso poznali. Nazadnje se je začela literatura sladkobno pretresena nagibati nad socialo, nad clovesko živino, ki je na svojih tovornih plečih nosila ves ta piramidalni cirkus, in jo - skozi revolucije - začela pripravljati za raj na zemlji.

Zmešnjava na smetišču

Zdaj smo se znašli ne le ob vznožju tega stožca, marveč pod njim, na dnu, ob središčnem kamnu, kjer je vse, kar je bilo zgoraj ali spodaj, pomešano med seboj, kjer se resnice cloveske vrste, intimna čustva valjajo z najsplošnejšimi in najsvežjšimi mesti religij na istem smetišču. Kot da smo v nekakšnem ogromnem uterusu med petimi milijardami in pol konkurentov. Kadar slišim to število in pomislim na pet milijard in pol neznanih podob o svetu, od katerih bo komaj katera imela možnost, da bi kdaj postala dostopna clovestvu, me prevzameta obup in bes, ker bo slo tolikšno obilje zaznav v nič. Ko pa pomislim na pet milijard in pol biologij, zelodcev, ust, in da tam, kjer ni

prostora, ni svobode, mi zabrni alarmni zvonec, poziv k orožju, pripravljenost na vojno. Kobilice zavoljo nadstevilnosti v takih primerih, namesto da bi se pomorile med sabo, vzrojiijo, se dvignejo, da bi se tam, kjer je vse v sočni rasti, spustile kot črn oblak na zemljo in pozrle vse, kar je zelenega pred njimi. Clovek pa ne more nikamor več, zato iztrebi in uniči vse okoli sebe, da bi si naredil prostor. Nobena reč ga ne more zadržati, ne vzgoja, ne izobrazba, ne religija.

Kultura je valobran

Kajti če je neki X v Bosni, dvesto kilometrov daleč od tvojega ljubljanskega doma, imel ves čas enako vzgojo kakor ti, govoril enake besede, ljubil iste stvari, knjige, slike, glasbo kot ti - če ta clovek ni kazal znakov, da lahko postane posast in počne stvari, ki mu jih prej, razen v patoloških stanjih v osebnem življenju, ne bi nikoli pripisali - odkod potem tebi jamstvo, da si pred tem zaščiten? Vsaka pohaba namreč lahko postane lepa ali vsaj vsakdanja, vsak napacen korak se lahko prelevi v ples. Izobrazba, vzgoja, konfesije, kulture so take stvari, kot so valobrani in jezovi. Nemogoče je pustiti vodo brez regulacij in zajezev kar takole na milost in nemilost viharjem. Mogoče pa ne smes imeti dobro za edino moralno in absolutno. Kje je torej izhod? Kaj je resnica? Je to preproga s podobami: zgoraj, spodaj, povprek, podolgem, vsi predmeti hkrati in v vseh barvah, vsi motivi pomešani... Če bi jih hotel pokazati hkrati pokonci, plosko, ležeče - bi bila mogoče to re-

snica? Če se odločiš za enega od vzorcev, ga bo življenje, ki sproti požira vse, nekaj časa pustilo, da se repenci, skace gor, dokler ne bo zlezal skupaj, in potem dvignilo drugega. Kokosi, ki je davi kokodakala, drevi ni več, ker smo jo opoldne snedli za kosilo.

Od cloveka ni tolažbe

Kaj je clovesko, kaj ne-clovesko, ne veš, dokler si ne znaš odgovoriti, kaj je merilo cloveskega življenja. Cloveski sem do rastlin v svojem vrtu - režem veje topola, da bi mlada smrecica ob njem rasla pokonci in ne bi izgubila svoje konice - gojim domače zivali, mogoče imam rad majhnega otroka - kratka cloveski sem do narave in zivali, nisem pa do clovestva. Seveda se kdaj zaljubim v cloveka, neizumetničeno bitje, ki ravna v življenju nadarjeno, hodi, govori, se vede z nekakšnim naravnim talentom. Ampak take vedre pomoči dobis od nase vrste bolj malo. Včasih je bog - ta naša najgloblja duhovna stvaritev, ki je vladala zemeljski rasi - služil kot izgovor, da svojih rok nisemo polagali na stvari kar vseprek, kot da imamo edini to pravico. Toda ostali smo sami, zapuseni, brez boga očeta, naposled bo treba odrasti, dognati, kaj je pogubno, kaj koristno, kaj nas enkrat obvaruje z logiko, da ostanemo normalni, kaj nam drugič nudi svobodo za formiranje. Dobro je seveda biti enkrateno, drugič drugo. Dobro je biti enkrat idealist, pod pogojem, da boš na drugi strani realist, svoboden, če si tudi za disciplino, za anarhijo, če ne boš pozabil na red. In predvsem bivati in presojači o vsem med obema skrajnostima. Nekoč, v mladostniškem obdobju, sem spekuliral, da smo ljudje tisti angeli, ki so v spo padu z bogom ostali nev-

Lojze Kovacica razmišlja, kaj je danes literatura (Foto: B. R.)

tralni in ki jih biblija ne omenja. Nevtralni, ker smo okusili pozitivno in negativno fascinacijo in se vedno resili s tem, da smo se privzeli k osrednjemu jamboru.

Utaborjeni poleg kaosa

Najhuje je, da vso transcendenco iz sveta svoje glave presajamo naravnost v svet vsakdanjega življenja. Da smo se namesto reda in oblike, ker ne prenesemo kaosa - utaborili tik zraven kaosa, čeprav se ne razumemo anonimnih glasov njegovega nastajanja, ker smo se ves čas doslej ukvarjali samo z njegovim oblikovanjem. Strah in tesnoba nas grabita pred slehernim dnem, v katerem bomo morali spet zaživeti v svetu brez glave, prenašati intenziteto tega brezglavega sveta in izbruh lastnega sveta v svoji glavi. Ker smo željni vsaj nekaj pomirjujoče trajnosti, smo tako rado-vedni, kaj nas pričakuje po smrti. Nam bo mrtvim huje, kot nam je bilo živim? Bo mogoče nastopila visja stopnja našega razvoja? Ali bomo, hvala bogu, mogoče res dokončno zaspali? Kajti tako daleč smo že doumeli spanje, da manjka samo še malo, pa ne bo hotel nihče več živeti buden.

Ob vseh teh surovih senzacijah, odprtih ranah, je vprašanje, kaj bo z literaturo, tako samoumevno kot vprašanje kmetu, ali bo v vojni vihari se obdeloval svojo zemljo. Delaš tisto, kar si delal doslej, ker drugoga ne znaš.

Kaosu najti formo

Knjige starih mojstrov imajo vedno nekaj ravnodušnega in enoličnega, vtis, da so v vsakem času navzoče kot sodobniki - sprašujem se, bo take knjige se mogoče delati? Ne, si odgovarjam po več kot petdesetih letih boljsega, slabsega pisanja, izkušenj. Literatura - vzemimo roman - ni več z vsimi gravitacijskimi napravami opremljena prekooceanska ladja, marveč splav na deroči vodi, ki te nosi sem in tja; pripet si na te desce, paziti moraš, da se ne razvežejo, da med razburkanimi valovi ne trescis ob klec. Pripovedovati, da, cetudi obsemeno, ker ti obup sedi za vratom, disonantno, v sunkih, zasoplo, če je treba, neverjetno banalno ali strahotno sladkobno, samo da si ne dovoliš koncesij zase. Moja predstava je, da naj bi se literatura vrnila tja, kjer se je razvila: k pismu. Da bi ljudje do nje izpričali tak odnos, konsistenten in veljaven, kot do slehernega resnično živečega cloveka. Sam sem v starostnem obdobju, ko clovek, naj to hoče ali ne, uzakonja samega sebe, vsaj na tistem kosčku sveta, ki mu je se ostal in ki zadeva simpatijo in antipatijo, pa želje in možnosti njihove uresnitve. Če bi me vprašali, zakaj se pišem, bi navelel dva razloga. Prvi: da izrazam svojo nesrečo. Drugi: da bi kaos našel formo, ki bi se mu mogoče prilagala.

Lojze Kovacica

PROGRAM CANKARJEVEGA DOMA 1995/96

Pol - pol

LJUBLJANA - Včeraj so v osrednjem slovenskem kulturno-kongresnem centru, ljubljanskem Cankarjevem domu, ob tradicionalnem »poslovnem zajtrku« stevilnim novinarjem in poslovnim partnerjem predstavili svoj programski koncept v novi sezoni 1995/96, ob tem pa posredovali se nekaj tiskovin, podatkov o rezultatih dosedanjega poslovanja in drugih novostih, ki so jih pripravili svojim obiskovalcem.

Med osrednje dogodke, ki bodo v bližnji prihodnosti na sporedu Cankarjevega doma, sodi obeležje nekaterih jubilejev, in sicer petnajste obletnice delovanja Cankarjevega doma, petdesete obletnice umetniškega ustvarjanja Dubravke Tomsic-Srebotnjak in petnajste obletnice delovanja Cateringa Jerzersek. Ob tem bodo tudi predstavili koncertni klavir Steinway, ki ga je sponzorirala Zavarovalnica Triglav. Slavnostni koncert (4. oktobra) bo namenjen skoraj izključno eliti;

vstopnic v prodaji ne bo, nepovabljeni se bodo zadovoljili z manjšim številom brezplačnih vstopnic. Sicer v programu prihodnje sezone, objavljenem v posebni publikaciji, izstopajo bližnji 6. Film Art Fest, cikel bavarške kulture, Exodos, Zlati abonma, prazgodbe slovenskih glasbenih del ob etnološkem kongresu in arheološka razstava Ljubljana od prazgodovine do leta 1146.

Cankarjev dom bo sicer letos porabil približno 1100 milijonov tolarjev (delež ministrstva za kulturo znotraj tega znaša šeststo milijonov). Ustanova bo predvidoma s prodajo vstopnic prisluzila sto milijonov, tristo milijonov bo prinesla kongresna dejavnost, dvajset do štirideset milijonov pa pokrovitelji. Kot je povedal direktor Mitja Rotovnik, podpira kulturno ministrstvo Cankarjev dom s približno petdesetimi odstotki, 45 do petdeset odstotkov sredstev pa si priskrbiijo sami. (V. U.)

Cankarjev dom, osrednja slovenska kulturna hiša (Foto: B. V.)

INDIJA / ZAKON O VOLITVAH V VAŠKE UPRAVE

Ženske se počasi uveljavljajo kljub pomanjkljivi izobrazbi

Število žensk na čelu vaških svetov v petih zveznih državah narašča

NEW DELHI - Ženske so res dobile sedeze, oblast pa je se vedno trdno v moskih rokah. Po mnenju pesimistov je to nič kaj razveseljiv rezultat revolucionarnega poskusa, ki so ga nedavno izvedli v Indiji na temelju lani sprejetega zakona, ki ženskam dodeljuje 33 odstotkov sedežev v vaških svetih.

Umhera Begum, osemindesetletna predsednica vaškega sveta v Sajahanpurju, severno-indijski vasi s 14 tisoč prebivalci, je zrazila prepričanje, da se bo na prihodnjih volitvah - čez pet let - položaj žensk znatno izboljšal, tudi na političnem področju. »Pot, ki jo bomo morale prehoditi, je se dolga,« je dejala.

Tujec lahko razume, kako bo ta pot dolga, sele ko ugotovi, da je Umhera Begum (kot mnogo drugih žensk) kandidirala preprosto namesto moža Umhera Khana, ko so v vasi izvedeli, da je sedež predsednika vaškega sveta name-

njen ženski. Kljub temu se ne boji, da bi jo te okolščine utegnile ovirati pri opravljanju predsedniške dolžnosti. Razložila je: »Zdaj ko so otroci odrasli, me družinske dolžnosti veliko manj obremenjujejo, zato so se mi zdele volitve odlična priložnost, da se nekoliko oddaljim od domačih opravkov in se posvetim drugim odgovornostim, ki so koristne za vso skupnost in za indijsko družbo na sploh.«

Po njenem mnenju je po vaseh največji problem izobrazba žensk: v večini vasi obstajajo samo osnovne sole, v redkih primerih tudi srednje. Če se dekleta želijo izobraževati se naprej, morajo v mesta, zaradi tega pa se navadno spopadejo s svojimi družinami, ki temu niso naklonjene, tako da se njihova izobrazba navadno konča na nižji stopnji. Zelo malo staršev si drzne ravnati v nasprotju z ukoreninjenimi stoletnimi tradicijami. Med temi sta zakon-

ca Umhera, ki imata obe hčerki na univerzi.

Podobna je tudi zgodba Bilkis Rane, ki je pri petindvajsetih letih postala predsednica vaškega sveta v rojstni vasi Jola, nedaleč od Sajahanpurja. Tudi njena kandidatura je tako rekoč družinska. »Tast je dejaven v kmečkih zadrugah, zato so ljudje nanj močno pritisnili, naj kandidira; ker pa meni, da je prestar za kaj takega, je prosil sina - mojega moža - naj kandidira namesto njega. Sele pozneje smo izvedeli, da je sedež dodeljen ženski,« je razložila Bilkisova, ki namerava nadaljevati svojo politično pot, ne glede na stalista družine - v upanju, da se zaradi tega ne bo razšla z možem.

Kako pa je te spremembe sprejelo mosko prebivalstvo, ki je v teh krajih večinoma muslimanske vere? »Kaj pa moremo? Najprej smo dobili žensko na čelu pokrajinske vlade, zdaj pa se žensko na čelu vaške uprave...« je

izjavil Sejed Ali, član vaškega sveta vasi Rasapur Dabhedhi, in pristavil: »Sprva so moski menili, da gre za ukrep, s katerim se želi hindujska večina brezobzirno posaliti z muslimani, in so celo nameravali bojkotirati volitve. Pozneje se je negodovanje poleglo, saj gre navsezadnje za državni zakon, muslimanska vera pa uči, da je treba zakone spoštovati.«

Vaški svet je v Indiji tipični samoupravni organ vaških skupnosti. Lani sprejet reformni zakon bo to ustanovo korenito (in verjetno dokončno) spremenil: od približno dveh in pol milijonov članov 600 tisoč vaških skupnosti jih bo odslej 800 tisoč žensk. Vaske uprave so po novem sistemu doslej volili lani spomladi samo v petih zveznih državah od enaindvajsetih, ki sestavljajo indijsko federacijo, tako da mnogi upravičeno menijo, da se je v Indiji emancipacija žensk sele začela.

BRAZILIJA / PO 10 LETIH ISKANJA

Antropologi so odkrili doslej neznano indijansko pleme

SAO PAULO - Skupina antropologov je na skrajnem zahodu amazonskega območja v Braziliji stopila v stik z doslej neznanim indijanskim plemenom. Sotoriscu strokovnjakov Funaia, državne ustanove za odnose z Indijanci, sta se približala predstavnik plemena, ki se nikoli ni bilo v stiku s civilizacijo.

Moski in ženska nizke postave sta oprezno stopila čez most, ki vodi v sotorisce Funaia, medtem ko je bilo iz pragozda slisati zvoke, katerih namen je bil opozoriti na navzočnost skritih bojevnikov. Moski je imel pobarvan obraz, peresa v laseh in lok z zastrupljenimi puščicami, ženska pa je,

preden sta se približala, opravila nekaksen obred; videti je bilo, da izganja zle duhove. Indijanca sta se nato nezaupljivo dotaknila rok belskih antropologov. Opogumila sta se sele po prejetju daril (spalnih vreč, nožev in pusk).

Na obstoj plemena so večkrat opozorili iskalci zlata, njihove besede pa so leta 1993 podkrepili tudi posnetki statelita Landsat. Raziskovalne skupine Funaia ze deset let zaman isčejo to plemo, ki zivi v pragozdu in nima stikov niti z drugimi plemeni. Santos je ocenil, da bo minilo precej mesecev, preden bodo navezali stike s skupnostjo.

ZDA / ALI SO NORMALNI?

Ameriška omika preseгла pričakovanja...

NEW YORK - Knjizica z naslovom »Ali ste normalni?« avtorice Bernice Kander je uničila mit puritanske in omikane Amerike. Kanderjeva je dve leti intervjuvala rojake in jim zastavljala najrazličnejša vprašanja, odgovori pa so bili v številnih primerih res presenetljivi. Vsa vprašanja so pravzaprav zelesa ugotoviti, kaj je za vprašane normalno.

Izkazalo se je, da je za 60 odstotkov vprašanih povsem normalno pljuvati na ulici ali kakem drugem javnem mestu, 28 odstotkov vprašanih pa redno opravlja malo potrebo v bazenu. V primerjavi s temi podatki je število tistih, ki uporabljajo las namesto zobne nitke, razmeroma majhno: to navado ima samo sedem odstotkov Americanov. Razvidno je torej, da ljubezen do higiene ni del ameriške kulturne dediščine. Medtem ko samo stiri Americanke med stotimi ne nosijo spodnjega perila, je 24 odstotkov vprašanih priznalo, da redno pozabijo izplakniti stranišče, ko so opravili potrebo.

Kaze, da to niso edine napake Americanov. Svetujemo vam na primer, da dobro premislite, ko kupujete darilo ameriškem znanцу ali prijatelju. Podarjenemu konju se ne gleda v zobe, vendar je 54 odstotkov vprašanih priznalo, da darilo darujejo komu drugemu, če z njim niso zadovoljni. Se bolj pazljivi pa bodite, če povabite prijatelja iz Amerike na večerjo; 39 odstotkov vprašanih

je namreč priznalo, da ima navado stikati po omaricah z zdravili, ko so pri komu v gostih.

Omika ameriških državljanov je na psu: 30 odstotkov vprašanih je izjavilo, da ni nikoli izpolnilo davčne prijave, 58 odstotkov pa jih je dejalo, da se brez pomislekov proglasijo za bolne, če potrebujejo dan pocitnic. Kar četrtna vprašanih je priznala, da v vrstah na banki ali pred kinom, če le more, prehiti čakajoče. Se najslabše pa se Americani obnašajo v trgovini: deset odstotkov jih ima navado zamenjati nalepke s ceno, da bi pri blagajni plačali manj, mnogim pa se zdi normalno kupiti obleko, jo obleci enkrat in jo nato vrniti, da bi za njo dobili denar nazaj. Navade nekaterih drugih pa so se bolj drastične: ta ali oni proizvod vtaknejo v žep, ne da bi sli k blagajni.

AMERIKA / KATASTROFALEN PREHOD ENEGA NAJHUJŠIH ORKANOV TEGA STOLETJA

Orkan Luis je na Malih Antilih terjal štirinajst življenj in ogromno škodo

Včeraj so izstrelili Endeavour kljub usmeritvi proti Bermudskim otokom

SAN JUAN (PORTORIKO) - Po prihodu reševalnih ekip na vse prizadete karibske otoke in vzpostavitev telefonskih povezav prihaja na dan tragična slika katastrofalnega prehoda orkana Luis. Po nedokončnem obračunu naj bi terjal 14 življenj, približno deset oseb pa se vedno pogrešajo. Gmotna škoda na Malih Antilih znaša več sto milijonov dolarjev. Samo na Antigui je orkan povzročil za 300 milijonov dolarjev škodo. Najhuje pa je bilo na francosko-nizozemskem otoku St. Martin, kjer je življenje izgubilo devet ljudi. Celotni Portoriko, ki ga je orkan le oplazil, poročajo o dveh žrtvah in ogromni gmotni škodi.

Eden najhujših orkanov tega stoletja se je včeraj usmeril proti Bermudskim otokom. Kljub temu pa so včeraj s Floride uspešno izstrelili vesoljski trajekt Endeavour.

ŠPANIJA NA PRAGU NEZASLIŠANE AFERE

Gonzalez naj bi odobril pokol Baskov

Premier je trditve označil kot čisto izmišljotino

MADRID - Španski tisk je včeraj objavil tajni dokument iz osemdesetih let, s katerim je bila načrtovana »umazana vojna« zoper baskovsko separatistično organizacijo Eta. Kopijo osem strani obsegajočega dokumenta, ki naj bi ga 6. julija 1983 napisala CESID - vojaška obveščevalna služba, je sodniku Baltazarju Garzonu izročil nekdanji voditelj socialistov v Baskiji Ricardo Garcia Damborenea, ki pravi, da je ministrski predsednik Felipe Gonzalez odobril akcijo zoper Eto, ki je terjala 27 življenj.

Gonzalez, ki je ob izbruhu afere kot predsedujoči Evropskega sveta ravno v Rusiji, ni komentiral objave dokumenta, za katerega je bila vlada doslej prepričana, da sploh ne obstaja. »Nic v tej izmišljotini me ne prese- neca. Gre za popolno laž,« je Gonzalez dejal španskim novinarjem v Moskvi. Pred tem je že zavrnil trditve sodišča, v katerih je rečeno, da je poročnik, ki je vodil posebne enote za opravljanje obveščevalnih nalog, dejal, da

je moral biti ministrski predsednik o akciji obveščen.

Dokument kot studija možnosti boja zoper predstavnike Ete v južni Franciji in Španiji predvideva ugrabitve in umore upornikov. V podnaslovu Odstranitev je rečeno: Odstranitev posameznikov bo vsaj kratkoročno dala dobre rezultate, saj bo tako zahtevala reorganizacijo Ete oziroma njene strategije. Gonzalez, ki je oblegan zaradi obtožb »umazane vojne« in koru-

pcijskih skandalov, v katere so vpleteni tudi njegovi bližnji družabniki, je čedalje bolj pod pritiskom tako prijateljev kot tudi nasprotnikov. Zahtevajo takojšnje volitve, na katerih bi Gonzalez, kot kažejo raziskave javnega mnenja, izgubil.

Andres Wolberg-Stok / Reuter

Felipeju Gonzalezu se slabo piše (Telefoto: AP)

»Umazana vojna«

MADRID (Reuter) - V kopiji osem strani dolgega dokumenta o španski »umazani vojni« proti baskovskim gverilcem, ki so ga španski dnevniki objavili včeraj in ima datum 6. julij 1983, so zapisane možne akcije tako imenovanih Protiterorističnih osvobodilnih skupin (GAL). Leto pozneje sta bila umorjena člana baskovske organizacije, na jugu Francije pa ugrabljen neki Bask. V dokumentu ni omenjen noben član vlade, ki bi bil povezan z Galom, čeprav je iz vsebine mogoče sklepati, da lahko o izvedbi akcij odloča nekdo, ki vodi boj proti terorizmu. Poudarjeno je tudi, da naj akcije izvedejo plačanci.

Dokument o načrtih za »umazano vojno« postavlja na prvo mesto ugrabitve: »Najbolje je, da nekdo preprosto izgine.«

Zapisane so štiri vrste akcij, s katerimi bi prizadeli separatistično Eto. Na prvem mestu je »mascevanje« družinskim članom pripadnikov Ete ali skodovanje njihovega imetja. Pozitivna stran represalij je morebitna izdaja podatkov, ki so dostopni širšemu krogu Baskov. Takšno dejanje bi imelo negativne posledice, predvsem bi se nanj odzvali mediji, Baski pa bi lahko odgovorili z novimi terorističnimi akcijami.

Na drugem mestu predlaganih ukrepov je »odstranitev« najpomembnejših članov Ete, ki bi imela zelo dobre, a kratkotrajne učinke, saj bi bila prizadeta sestava organizacije in njeni varnostni mehanizmi. Tudi takšna akcija bi imela negativen učinek, saj bi jo obsodila francoska diplomacija, ki bi pritisnila na madridsko vlado. Na tretje mesto je postavljeno delovanje proti Eti s posameznimi akcijami, katerih rezultati bi bili kratkotrajni, vendar bi morali k sodelovanju pritegniti francosko vlado. Akcija bi izzvala organizirane proteste, dokazano bi bilo, da so bile v »umazano vojno« vpletene tajne službe, ki jih podpira vlada. Najverjetneje bi se Eta na tovrstne akcije silovito odzvala. Kot zadnja je omenjena možnost, po kateri bi izzvali spor znotraj različnih Etinih struj, ki naj bi bil prikazan kot »poravnavanje nerešenih vprašanj«. Dobra stran takšne rešitve je, da bi lahko uskladili akcije na obeh straneh meje in tako zakrili vse sledi. Za izpeljavo takšne akcije so izrednega pomena natančni podatki in proučitev vseh možnih posledic.

Na koncu dokumenta je poudarjeno, da je za diskreditacijo Ete treba združiti »fizične cilje« s politično kampanjo. Večjih akcij naj ne bi izpeljali v Franciji.

POLJSKA / KDO BO NOVI PREDSEDNIK

Predvolilni boj se začel

Walensa, Kwasniewski ali Waltzova

VARSAVA (AFP) - Ko je Jozef Zych, predsednik sejma (spodnjega doma poljskega parlamenta), v sredo napovedal prvi krog poljskih predsedniških volitev za 5. oktober, se je tudi uradno začela predvolilna kampanja. Drugi krog volitev bo dva tedna pozneje, torej 19. novembra, saj raziskave javnega mnenja napovedujejo, da v prvem krogu nobeden od kandidatov ne bo zbral več kot 50 odstotkov glasov.

Za nov predsedniški mandat se poteguje tudi sedanji predsednik Lech Walensa, njegova največja tekmeča pa sta Aleksander Kwasniewski, nekdanji komunist in direktor centralne banke, ter Hanna Gronkiewicz-Waltz, bojevitka katoliška konservativka. V izjavi za televizijo je Zych izrekel vrsto očitkov na račun nekaterih kandidatov, vendar je njihova imena zadržal; ti so namreč že pred volitvami, seveda v primeru, da bodo zmagali, napovedali razpust parlamenta. Zych je opozoril, da bi s tem »kršili ustavo«, saj ta takšno odločitev dopušča le v določenih primerih. Predsednik sejma je z izjavo meril predvsem na sedanjega predsednika Walenso, ki ima precej težav s sporazumevanjem z levo koalicijo, zadnji dve leti najmočnejšo parlamentarno skupino. Prvi dan v septembru je predsednik Walensa namreč izjavil, da bo v primeru zmage predlagal spremembe predsednikovih pristojnosti in razpustitev parlamenta.

»To bom predlagal zato, ker tako ne gre več. Kako naj uresničim pro-

gram, za katerega so glasovali volilci, ko pa mi to onemogoča sejem, v katerem imajo večino nekdanji komunisti, ki neomajno vztrajajo pri svojih stališčih?« se sprašuje Walensa.

Za predsedniški položaj se poteguje trideset kandidatov, med njimi dve ženski. Po anketah imajo največ možnosti za zmago Aleksander Kwasniewski, Hanna Gronkiewicz-Waltz, Walensa, nekdanji oporečnik Jacek Kuron (zagovarja stališče levosredinskih strank) in pogajalec Tadeusz Zielinski (komunist).

Nekdanjega premiera Waldemaria Pawlaka je za svojega kandidata dokaj zadržano imenovala Kmecka stranka (PSL), ki ima največ podpore na deželi, kjer živi 30 odstotkov volilcev. V medijih se bodo lahko predstavljali le tisti kandidati, ki so v dokaz podpore svoje volilne baze zbrali najmanj sto tisoč podpisov. Po odločitvi sejma, objavljeni v uradnem biltenu, bodo morali v dvajsetih dneh seznane s podpisi izročiti volilni komisiji in se vpisati na seznam kandidatov za predsedniški položaj.

Bombni atentat v Lyonu

LYON (AFP, Reuter) - Včeraj popoldne je v vzhodnem lyonskem predmestju Villeurbanne, v neposredni bližini židovske šole, razneslo avtomobil, v katerem je bila skrita bomba. Med močno eksplozijo, po kateri je izbruhnil požar na bližnjem poslopju, je bilo poškodovanih enajst ljudi, med njimi eden huje, tri solarje pa so morali zaradi zastrupitve s plinom prepeljati v bolnišnico. Očividci so povedali, da do katastrofe ni prišlo le zato, ker je bomba eksplodirala deset minut prej, preden je solo zapustilo šeststo otrok, starih od tri do petnajst let. Policija je takoj zaprla okolico, gasilci pa so požar ukrotili. Preiskovalci morebitnih storilcev se niso imenovali, na zaslišanju pa imajo nekega moškega, ki so ga videli teči stran od prizorišča. Najverjetneje pa so eksploziv nastavili alžirski islamski skrajneži. V začetku tedna so namreč lyonske oblasti zaradi suma, da pripravljajo atentat na naftna skladišča, zaprle štiri pripadnike neke islamske organizacije.

NOVICE

Alžirska tajna služba odgovorna za napade v Franciji?

BRUSELJ (AFP, Reuter) - Jacques Vergès, odvetnik Ahmeda Zaouija, enega od dvanajstih obtožencev, domnevnih pripadnikov Islamske oborožene skupine (GIA), ki jim od ponedeljka sodijo v belgijski prestolnici, je včeraj obsodil alžirsko tajno službo, da je odgovorna za nedavne atentate v Franciji. Dejal je, da bo kmalu z dokazi utemeljil svojo trditev, kajti »v Franciji živijo ljudje, ki poznajo imena atentatorjev«. Poudaril je, da je neloogično, da bi islamski skrajneži izvedli atentate v državi, ki jih je sprejela, in bi torej postali njeni prebivalci do njih sovražno razpoloženi. Zatrnil je, da ima alžirska tajna služba svoje člane med teroristi, zato bi morali o vseh načrtovanih atentatih pravčasno opozoriti francoske oblasti. Obtožencem na bruseljskem sojenju grozi dve- do desetletna zaporna kazen.

Maastricht se oddaljuje

BONN (Reuter) - Nemski kancler Helmut Kohl je včeraj sporočil, da bo prihodnje srečanje članic Evropske unije (EU) v enaki zasedbi kot v Maastrichtu na Nizozemskem, predvidoma sredi leta 1997 in ravno tako v Maastrichtu. Srečanje držav EU bo tako eno leto kasneje, kot so se dogovorile na prvem zasedanju v Maastrichtu leta 1991, ko so se prvič sesle in zasnovale enotno Evropo s skupnim gospodarskim in političnim središčem.

Kurdi postrelili turške rudarje

ANKARA (Reuter) - Gverilci Kurdske delavske stranke so zajeli enajst rudarjev v bližini vasi Sel-diren v turški provinci Hataj. Dva od zajetih so z vsoto 2600 nemških mark poslali po hrano v bližnji kraj, ker pa sta jo prinesla prepozno, so uporniki PKK preostalih devet rudarjev preresetali. Osem jih je umrlo. Hkrati je v iraškem mestu Arbil eksplodirala bomba, ki je ubila tri in ranila sedem ljudi, ni pa zadela cilja - Kosrata Rasula, premiera samozvane avtonomne regije iraških Kurdev, ki je zdaj pod zaščito zahodnih zračnih sil. Iraski narodni kongres je napad označil kot poskus oviranja kurdskega mirovnega procesa.

(NE)ZDRUŽLJIVOST INTERESOV POSLOVNEGA SVETA IN VARUHOV NARAVE

Prebujenje uspavanih ekologov

LEYLA BOULTON, FINANCIAL TIMES

Javno nasprotovanje potopitvi Shellove naftne ploščadi Brent Spar je ena od zgodovinskih prelomnic v odnosih med interesi poslovnega sveta in varovanjem narave. Val nasprotovanja je na začetku poletja poleg, javnosti pa posledice Shellove privolitve v predpise o varovanju okolja ne zanimajo. Naravovarstvene organizacije zdaj opozarjajo na pomanjkljive predpise na tem področju v ZDA in Evropi.

Po besedah Billa Roberta tudi Američane skrbi varstvo okolja, predvsem ker se bojijo, da bodo republikanci, ki imajo večino v parlamentu, zakonodajo o zaščiti okolja skušali potisniti v ozadje.

Ugledni in neomajni naravovarstvenik, direktor na področju zakonodaje pri Skladu za varovanje okolja, si prizadeva za sodelovanje s poslovnimi, kar zadeva varovanje okolja. »Sele dejanja ameriškega kongresa so prebudila spece naravovarstvenike,« ugotavlja Roberts.

Pred tremi meseci je pravni odbor po kratki razpravi zavrnil zakonski osnutek o analizi stroškov, ki ga je predložil senator Bob Dole, najresnejši republikanski kandidat za predsednika države. Analiza stroškov bi pomenila, da

bi morali proučiti, ali nove spremembe prinasajo dobiček oziroma zgolj povečujejo stroške. Po trikratnem propadlem glasovanju o popravkih zakonodaje je med republikanci zavladala živčnost, senatorji pa so zavrnili vse nadaljnje razprave. V septembru namerava predstavniški dom predlagati zmanjšanje sredstev EPA za tretjino in omiliti omejitve o varovanju okolja, ki se nanašajo na lastnike posestev. Toda predsednik Bill Clinton ima v rokah veto, s katerim lahko prepreči vse grožnje, uperjene proti varovanju okolja, kar mu utegne prinesiti pomembne glasove na volitvah v prihodnjem letu, ko se bo v bitki za volilce najverjetneje pomeril z Dolom.

Javnomnenjska raziskava, ki so jo v juniju izvedli v republikanski Virginiji, je pokazala, da večina prebivalcev nasprotuje republikanskim spremembam zakonov o varstvu narave. Kar 88 odstotkov vprašanih meni, da nadaljnji razvoj ne bi smel onesnaževati okolja, 52 si jih želi prilagodljivejšo zakonodajo na tem področju, 39 je sploh ne bi spreminjalo, medtem ko se jih 16 odstotkov zavzema za blazjo zakonodajo. Za odpravo ovir in večjo prilagodljivost na po-

dročju varovanja okolja se zavzemajo vse strani, med njimi tudi EPA. Tudi pred zmago republikancev na novembrskih volitvah so se vlada, kongres in podjetja zavzeli za posodobitev zakonodaje o varovanju okolja, ki naj bi bila strožja kot evropska. Toda demokraci, zmernejši republikanci in podjetja, ki tesno sodelujejo z EPA, se bojijo, da bi nove spremembe na področju varovanja narave utegnile zakonodajo na tem področju ohromiti, ne posodobiti.

Prejšnji mesec so v Veliki Britaniji sprejeli zakon o ustanovitvi Agencije za varovanje okolja na območju Anglije in Walesa. Njen namen ni zgolj izvajanje stroškovnih analiz, temveč tudi razporejanje nezadostnih sredstev, ki so namenjena varovanju narave. V Bruslju so za sestavljalce zakonov o varovanju narave organizirali prvi seminar o analizi stroškov, ki pa je žal omejena zaradi politike. Da podjetja pri svojih odločitvah ne smejo pozabiti na pomen javnega mnenja, kajti to lahko povsem spremeni odločitev podjetja, dokazuje primer družbe Shell. Pritisk javnosti ima tako vlogo »čuvalja«, ki preprečuje napačne odločitve politikov.

Evropska komisija pa ne name- nja posebne pozornosti predpi- som, ki pravijo, da je mogoče obra- vnavati le predloge, ki so jih potr- dili s stroškovno analizo. V za- dnjem času poskušajo politiko va- rovanja narave približati povpre- cnemu Evropejcu. Okvirni osnu- tek EU o kakovosti zraka predvi- deva, da bodo mestne oblasti o re- zultatih raziskav onesnaženosti mestnega ozračja obveščale tam- kajšnje prebivalce, ne le Evropske komisije. Stroškovna analiza ni najcenejša rešitev, za katero se zavzema velika večina poslovne- zev. Naravovarstveniki bi analizo stroškov lahko uporabili kot enega od argumentov ohranjanja seda- njih predpisov o varovanju okolja. Stroškovna analiza ni uporabna pri reševanju vseh vprašanj, je pa vsekakor pomembno orodje politi- kov, ki si prizadevajo za večjo za- ščito narave. »Zaplet v zvezi s Shellovo naftno ploščadjo Brent Spar ni zadosten razlog, da stro- škovno analizo ocenimo kot pov- sem neuporabno,« meni Pearce, strokovnjak z londonskega University Collegea. »Ce bi ves dan pocenjali le stvari, ki vznemi- rjajo ljudi, bi bilo to res žalostno.«

Leyla Boulton, Financial Times

BOSNA IN HERCEGOVINA

Nato ne popušča

PALE (Reuter) - Natova letala so včeraj vnovič, že devetih zapored, napadla srbske položaje v okolici Sarajeva. Popoldne so zadela skladišče srbskega orožja, le kilometer in pol oddaljenega od Pal. Po eksploziji se je v ozračje dvignil velik dimni oblak. Napadov so se najbolj ustrašili civilisti na Palah, ki so se zatekli v bližnje gozdove.

Ker so bili med bombardiranjem uničeni komunikacijski sistemi, so prebivalci srbskega območja ostali brez novic, zato so se za morebitne informacije obracali na tuje novinarje.

Poveljnik ameriske letalonosilke Theodore Roosevelt, admiral William Fallon, je izjavil, da bodo napade verjetno nadaljevali tudi ponoči, saj uporabi bosanski Srbi kljub stopnjevanju napadov ne kažejo znamenj, da so pripravljeni izpolniti zahteve ZN. Opazovalci ZN opozarjajo, da je v okolici Sarajeva se vedno srbsko težko orožje. Fallon je povedal, da so do poldneva s ploscadi letalonosilke letala vzletela petkrat.

»Ker Srbi niso pokazali pripravljenosti za sprejetje naših zahtev, smo poostriili nadzor nad ozemljem, kjer je srbsko težko orožje. Ugotovili smo, da ga se niso umaknili,« je izjavil tiskovni predstavnik ZN Ivanko. Poročnik Chris Vernon pa je dodal: »Zdi se, da jim doslej nismo

prizadejali dovolj skode, zato bomo akcije nadaljevali.«

Natovih napadov na srbske položaje so se najbolj razveselili Sarajevčani, saj so lahko opazovali dim, ki se je vil iz uničene srbskega skladišča orožja.

Kljub skodi je vojsko vodstvo bosanskih Srbov poudarilo, da je »morala srbske vojske na visoki ravni; vojaki so odločeni braniti Republiko Srbsko, ne glede na sovražnikovo brutalnost«.

Cepprav naj bi bilo civilno srbsko vodstvo po izjavi posebnega odposlanca ZN Jasusija Akasija pripravljeno izpolniti zahteve ZN, ima največjo pristojnost odločanja general Mladić. Predsednik bosanskih Srbov Radovan Karadžić sicer zagotavlja, da »obvlada položaj« in da »ni v sporu z Mladićem«, cepprav viri iz Beograda poudarjajo, da izgublja oblast.

Med zadnjimi Natovimi letalskimi napadi je bilo po poročanju beograjske tiskovne agencije

Srbi s Pal so se očitno že privadili na napade Natovih bombnikov (Telefoto: AP)

Beta v Doboju ubitih najmanj 15 civilistov, med njimi stirje otroci.

Na napade se je ogorčeno odzval ruski predsednik Boris Jelcin, ki je zagrozil, da bo Rusija premislila o prihodnjem sodelovanju v Natovem Partnerstvu za mir. Na njegovo izjavo se je takoj

odzvala Bela hisa: tiskovni predstavnik Mike McCurry je izjavil, da je »ruski delez pri prizadevanjih za mir na Balkanu zelo pomemben«. Dodal je, da Američani »upostevajo« rusko stališče, in napovedal »pogovore s predstavniki Ruske federacije«. V prizadevanja za

mir na Balkanu so se poleg zunanjih ministrov držav skupine za stike, ki poudarjajo, da se zavzemajo za nadaljevanje pogajanj, vključili tudi ministri osmih islamskih držav, ki so se sestali v Parizu. Warren Chistopher in Andrej Kozirjev se srečanja nista udeležila.

HRVAŠKI GENERAL TUS UGOTAVLJA

Letalski napadi so oslabili tudi obrambno sposobnost ZRJ

ZAGREB - Nekdanji poveljnik jugoslovanskega vojnega letalstva Anton Tus, zdaj general hrvaske vojske, je povedal, da so Natova letala uničila pomembne naprave za zračno obrambo bosanskih Srbov ter močno zmanjšala njihovo sposobnost poveljevanja in nadziranja položaja. Povedal je, da sta uničenje poveljstva zračne obrambe na Jahorini in vojskega poveljstva v Han Pijesku strateskega pomena. Poveljstvo ne more več delovati na celotnem območju, temveč le lokalno, tako da ne more nadzirati celotne vojske.

Natova letala so poveljstvo na Han Pijesku v vzhodni Bosni napadla že prejšnji teden med prvim valom bombnih napadov in uničila komunikacijski sistem. Vnovič so napadla v sredo, vendar Tus meni, da niso uničila podzemnih bunkerjev.

Na Jahorini in Majevici so Natova letala uničila radarje in telekomunikacijski sistem, kar naj bi popolnoma onemogočilo sistem zračne obrambe bosanskih Srbov. Tus je dejal, da je osrednji sistem uničen, prekinjene so telekomunikacije in onemogočene elektronske identifikacijske priprave. Dodal je, da tretjega največjega radarja na Kozari Natova letala niso napadla, saj ga Srbi niso aktivirali prav zato, da ga Nato ne bi zaznal.

Srbi zdaj nimajo več opreme, s katero bi zavarovali »svoj« zračni prostor v visokih in srednjih višinah, se vedno pa imajo protiletalske puske, minomete in protiletalske

rakete, kakršna je prejšnji teden z bosanskega neba stolkla francoski Mirage 2000.

Celotne rezerve bosanskih Srbov niso bile resneje poškodovane, saj so Natova letala uničila le rezerve nabojev v velikih skladiščih v Vogosci in Jahorinskem Potoku v bližini Pal. Tus je povedal, da so Natovi napadi na objekte bosanskih Srbov poškodovali tudi jugoslovanski sistem nadzora zračnega prostora. Ko se je jugoslovanska vojska leta 1992 umaknila iz Hrvaske in Bosne, upornim Srbom ni zapustila le težkega orožja, ampak tudi zelo dobre radarje, releje in komunikacijske sisteme, ki so v veliki večini povezani tudi z njeno zračno obrambo. Brez uničenih naprav za nadzor zračnega prostora pa lahko Srbija sovražnikova letala, ki letijo proti Beogradu z jadranske obale, odkrije sele, ko so ta od mesta oddaljena le deset minut.

Davor Huić / Reuter

ODNOSI MED MOSKVO IN NATOM

Jelcin grozi z »razmislekom«

Spor zaradi akcije proti Srbom

MOSKVA (dpa) - Ruski predsednik Boris Jelcin je včeraj zagrozil, da bo v primeru nadaljnjih Natovih letalskih napadov v Bosni vnovič razmislil o odnosu Moskve do Nata. Na srečanju s predsednikom Evropske komisije Jacquesom Santerjem in predsednikom sveta Evropske unije, španskim premierom Felipom Gonzalezom, pa je zahteval večje vključevanje Rusije v razprave o novi strukturi varnosti v Evropi.

Jelcin je izjavil, da Natovih letalskih napadov na srbske položaje v Bosni mandat Združenih narodov ne opravičuje. »Ce bo Nato napade nadaljeval, bomo morali svojo strategijo oblikovati v skladu z dogajanjem, prav tako pa svoje odnose s Severnoatlantsko zvezo.« Dan prej je ruski parlament Jelcina pozval, naj Rusija izstopi iz Natovega Partnerstva za mir. Kljub temu je Gonzalez pred novinarji izjavil, da Rusija tega ne namerava storiti, vendar so zračni napadi se vedno »predmet nesoglasij«. Santer je poudaril: »Nato v Bosni ne zeli prevzeti vojaške vloge.« Skupni cilj Nata in

Rusije naj bi bila rešitev bosanske vojne s pogajanjem. »Rusija bo se sodelovala v Natovem Partnerstvu za mir in svojo vlogo v njem se poglabila,« meni Gonzalez. Jelcin je izjavil tudi naslednje: »Ko je Severnoatlantska zveza proglasila mirovno misijo, si je prisvojila vloge sodnika in izvršitelja sodbe.« Kljub temu je priznal, da se čas za rešitev krize v nekdanji Jugoslaviji »vse bolj izteka«. Po njegovih besedah se bo Rusija čim bolj potrudila, da bo naslednje srečanje v Zenevi, na katerem bodo prihodnji petek razpravljali o položaju v Bosni, obrodilo težko pričakovane sadove.

NOVICE

Obstoj haaškega sodišča je vprašljiv

HAAG (Reuter) - Odvetniki, ki branijo Srba Dusana Tadića, obtoženega mučenj, posilstev in umorov v taborišču v severozahodni Bosni, so včeraj dokazali, da mednarodno sodišče za vojne zločine na območju nekdanje Jugoslavije v Haagu nima pravice zahtevati izročitve njihovega klienta. Alphonse Orieo, Tadićev zagovornik, je dejal, da so v Varnostnem svetu ZN prekoracili pooblastila z ustanovitvijo sodišča, saj ne morejo zagotoviti objektivnih dokazov. Včeraj, en dan pred prvim sojenjem pred prizivnim sodiščem, se je pojavilo vprašanje smiselnosti nadaljnega obstoja haaškega sodišča. Predsednik prizivnega sodišča, Italijan Antonio Cassese, je dal leta 1993 Varnostnemu svetu in Generalni skupščini ZN popolno podporo pri ustanovitvi mednarodnega sodišča. Odgovor na pritožbo Tadićevih odvetnikov lahko pričakujemo ob koncu meseca.

Humanitarna pomoč Hrvaški ostaja

BRUSELJ (Reuter) - Evropska komisija bo se naprej posiljala humanitarno pomoč Hrvaški, kljub nestrinjanju z etničnim čiščenjem in preganjanjem Srbov iz Krajine med avgustovsko hrvaško ofenzivo, je včeraj izjavil predstavnik Evropske komisije. Pomoč, ki jo bruseljska komisija Hrvaški pošilja že od leta 1991, je doslej znašala približno 320 milijonov dolarjev. Po njihovih ocenah je od te pomoči odvisnih približno pol milijona beguncev, žrtev etničnega čiščenja v vojni na ozemlju nekdanje Jugoslavije. Zato je pomoč nujna ne glede na to, kaj se je zgodilo v Krajini, je se dejal predstavnik komisije.

Avanture mladega begunca

LONDON (Reuter) - V Walesu so na vlaku ujeli najstnika, ki se je na begu iz nekdanje Jugoslavije uspešno izognil vsem vojaškim cestnim zaporam in preverjanjem potnih listov. Predstavnik Zveze mladih kristjanov (YMCA), pri katerem begunec zdaj stanuje, je povedal, da je šestnajstletnega Kaja Edmunda nazadnje ustavil inspektor Britanskih železnic. Kaju, hrvaškemu Muslimanu, se je uspelo prethotapiti čez mejo sedmih evropskih držav, vključno z BiH ter Hrvaško, od koder je stopal do Avstrije. Verjetno se je v Britanijo prebil kot slepi potnik na enem od trajektov. Na poti se mu je pridružil petnajstletni romunski begunec Ciprian Gale, ki je prav tako dobil zatočišče pri YMCA v južnem Walesu. Uradniki bodo zdaj skušali sestaviti drobce z njunih potovanj in se odločili o njuni usodi. Predstavnik YMCA Glyn Evans je se povedal, da je Kajo zaprosil za politični azil, Gale pa se o tem se odloča. Begunca, od katerih niti eden ne govori angleško, so sprva aretirali zaradi vožnje brez vozovnic, ko pa je policija odkrila, da sta nelegalna priseljence, so Britanske železnice opustile tožbi in ju predale v roke uradu za priseljevanje.

ANALIZA

Mehčanje trde roke?

PARIZ - »Trda« zahodna strategija reševanja balkanske krize je vse bolj vprašljiva, saj bosanski Srbi kljub letalskim napadom zveze Nato se vedno izživajo, vse večje pa je tudi nesoglasje med Rusijo in zahodnimi državami. Včeraj so v Parizu o miru v Bosni in Hercegovini razpravljali na srečanju zunanjih ministrov velikih sil in nekaterih islamskih držav, danes pa se je v Zenevi sesla skupina za stike.

Nekateri diplomati neuradno menijo, da bi nadaljnji letalski napadi zveze Nato - cepprav so po dosedanjih prepričanjih in neucinkovitosti dobrodošel ukrep Zahoda za resitev bosanske krize - lahko prinesli več tveganja kot prednosti.

Cepprav so prvi Natovi letalski napadi popolnoma presenetili bosanske Srbe, ti se vedno zavračajo pogoje ZN za prenehanje napadov, vključno z zahtevami po umiku težkega orožja iz okolice Sarajeva. Posebni odposlanec ZN Jasusi Akasi je včeraj dejal, da je vojaški poveljnik bosanskih Srbov general Ratko Mladić očitno preprčil civilno vodstvo, da težkega orožja ne smejo umakniti iz okolice bosanskega glavnega mesta. Namestnik ameriskega državneega sekretarja Richard Holbrooke je v sredo izjavil, da so bili napadi zveze Nato misljeni kot podpora silam ZN, ne kot akcija, s katero bi Srbe prisilili k pogajanjem. Ce takšno stališče prevladuje v zahodnih državah, pa je že postalo jasno, da akcija zveze Nato lahko vpliva na že tako dovolj občutljivo diplomatsko tehniko. Holbrooke je že napovedal, da bodo današnja pogajanja v Zenevi zelo težavna. Rusija, ključna članica skupine za stike, je kritizirala letalske napade, vendar na Zahodu menijo, da so ruske pripombe neumestne, in si z njimi ne belijo glave. Združene države

in njihove zaveznike so bolj skrbeli odzivi bosanske vlade in jeza islamskih držav, ce do posega zveze Nato ne bi prišlo. Kljub temu pa je predsednik Boris Jelcin včeraj povzdignil glas in dejal, da bo Rusija vnovič proučila svoje odnose z zvezo Nato, Evropo pa je opozoril pred obnavljanjem teženj v slogu hladne vojne. Dejal je tudi, da se bo Moskva verjetno odločila za ukrepe, s katerimi bo pomagala Srbiji.

»Ce je že prislo do razkola, moramo paziti, da Ruse vključimo v prizadevanja mednarodne skupnosti za rešitev krize, kar bo nedvomno vplivalo na mirovni proces,« je dejal neki drug diplomat. Dosežek letalskih napadov zveze Nato in ameriske diplomatske akcije pa je ta, da so bosanski Srbi prepustili nadzor nad mirovnimi pogajanjem srbskemu predsedniku Slobodanu Miloseviću. Milosević se namreč zavzema za odpravo ukrepov proti ZR Jugoslaviji, Zahod pa je postal nekoliko bolj optimističen, saj v njem vidi človeka, ki bo bosanske Srbe preprčil, da bodo sprejeli mirovni načrt, kar bi pripeljalo do konca 41-mesečne morije. Diplomati menijo, da utegne nadaljnje izzivanje bosanskih Srbov in zračni napadi, ce bi se dolgo trajali, ogroziti sklenitev sporazuma. Zahodni vojaški strokovnjaki so prepričani, da Nato ne bo mogel uniciti vsega težkega orožja bosanskih Srbov, ki bo bosanske letalski napadi nadaljevali. Obstaja tudi nevarnost, da se bo vlada bosanskih Muslimanov odločila za obnoveitev hotnih spopadov, ce bo menila, da bosanski Srbi niso pripravljeni na mirovne pogovore. »Pomembno je, da si se naprej prizadevamo za mirovna pogajanja in da nam stvari ne uidejo iz rok,« je dejal neki diplomat.

Nicholas Doughty / Reuter

EKSPLOZIJA NA MURUROI »ODMEVA« PO VSEM SVETU

Dan potem

Protesti v Papeetu prerasli v pravo vojno

PAPEETE (Reuter, AFP, dpa) - Po prvem francoskem jedrskem poskusu na Mururoi so se v glavnem mestu Francoske Polinezije Papeetu začeli protijedrski protesti, ki so prerasli v petnajsturno uničevanje letaliških poslopij, mestnih trgovin in upravnih poslopij, poziganje his in razbijanje oken. Zaradi nasilja je bilo ranjenih najmanj 20 ljudi, Francija pa je na Tahiti že poslala policijske okrepitve.

»Na Tahiti smo poslali tri skupine oziroma 270 policistov,« je novinarjem povedal francoski obrambni minister Charles Milon. Za okrepitev orožnikov je Francijo namrec zaprosil Gaston Flosse, predsednik Francoske Polinezije. »Gre za tolpo teroristov,« je dejal Flosse v intervjuju za francosko televizijo.

Gesla proti morebitnim novim francoskim jedrskim poskusom v južnem Tihem oceanu je vzkljkalo tudi dvanajst tisoč Berlinčanov.

Se vedno pa politiki in kupci po vsem svetu pozivajo k bojkotu kupovanja francoskih proizvodov. Tako v Evropi nekateri hoteli gostom ne točijo več fran-

coskih vin, Avstralija in Nova Zelandija pa sta preklicali več naročil. Zaradi protestov so francoski poslovniki zaskrbljeni.

Francija se je odzvala na sredine diplomatske poteze nekaterih držav in od poklicala svojega veleposlanika v Avstraliji. Francoski predsednik Jacques Chirac se je odločil, da za nedoločen čas preloži svoj obisk na Japonskem - tja so ga povabili že junija - in obisk švedskega premiera Ingvarja Carlssona v Parizu. Uradni Pariz se je za preložitvi odločil po tem, ko sta se člana japonske in švedske vlade minulo nedeljo udeležila protijedrskih protestov na Francoski Polineziji.

Avstralski premier Paul

Keating je napovedal, da se bodo o morebitnem skupnem odzivu na francoske jedrske poskuse pogovarjali na srečanju južnopacifiških držav, ki se bo začelo prihodnji teden.

Na val nasprotovanja izvajanju jedrskih poskusov, ki ga evropske države izražajo že od junija, ko je Chirac poskuse naznanil, se je odzval francoski ministrski predsednik Alain Juppe. V četrtek je pozval države k »skupni politiki jedrskega zastraševanja«, da bi tako tudi Nemčiji, ki se je v 50. letih odrekla jedrskemu orožju, zagotovili varnost. »Uvesti želimo novo obliko posvetovanja,« je dejal Juppe v četrtek na francoskem Institutu za preučevanje nacionalne obrambe in se zavzel tudi za tesnejše povezave z Veliko Britanijo na področju jedrskega orožja. Da je francoska pobuda »zanimiva«, pa je v Bonnu dejal nemški zunanji minister Klaus Kinkel.

V Papeetu so se protijedrskim aktivistom pridružili »borci« za neodvisnost Tahitija - Sledil je srdit spopad s policijo (Telefoto: AP)

Francoski veleposlanik v Luksemburgu Leclerc se je osebno spoprijel z demonstranti (Telefoto: AP)

Pogovor Sergeja Seguraja s poslanci državnega zbora

LJUBLJANA - Včeraj so predstavniki poslanskih skupin v prostorih državnega zbora pripravili pogovor s tiskovnim predstavnikom veleposlanstva Republike Francije g. Sergeom Segurajem na temo jedrskih poskusov na atolu Mururoa.

V predstavitvi stalisc poslanske skupine Zelenih/LDS je vodja poslanske skupine dr. Leo Sesterko poudaril, da poslanci nasprotujejo vsakršnim jedrskim poskusom in razvoju jedrskega orožja. Po Sesterkovem mnenju je proizvodnja jedrskega orožja začaran krog, ker se države, ki taksnega orožja nimajo, upravičeno cutijo ogrožene in zato težijo k lastnemu razvoju jedrskega orožja. »Zato slovenski poslanci pozivamo predsednika Chiraca, naj prepreči nadaljnje izvajanje jedrskih poskusov,« je dejal Sesterko. Ivo Hvalica (SDSS) se z dr. Sesterkom strinja, po njegovem mnenju pa je vprašanje izvajanja francoskih jedrskih poskusov se toliko bolj odmevno, ker mineva 50 let, odkar je bilo jedrsko orožje prvič uporabljeno. Zato se mu zdi odločitev francoskega predsednika se toliko bolj absurdna, saj je mogoče natančno oceniti, kakšno škodo ute-

gne jedrska eksplozija povzročiti clovestvu. Serge Segura je poudaril, da se je Francija odločila za izvedbo poskusov iz več razlogov. »Ta serija poskusov je nujna zaradi kredibilnosti francoskih sil, pa tudi zato, da bi Francija jeseni 1996 lahko pristopila k podpisu sporazuma o prepovedi jedrskih poskusov. Ti poskusi ne predstavljajo nevarnosti za ljudi in okolje, kar so potrdile tudi skupine znanstvenikov, ki so izvedle meritve radioaktivnosti na atolu,« je dejal Segura. Poudaril je se, da so odnosi med državama ze tradicionalno zelo dobri, in meni, da bodo taksi tudi v prihodnje, obzaloval pa je včerajšnji incident, ko je skupina približno 30 ljudi med 23. in 1. uro zjutraj z različnimi predmeti obmetavala stavbo francoskega veleposlanstva v Ljubljani, tako da je bila prisiljena posredovati celo policija. Poslanci so ob koncu francoskemu tiskovnemu predstavniku izročili peticijo s pozivi k preklicu jedrskih poskusov, naslovljeno na francoskega predsednika, podoben pogovor pa nameravajo opraviti tudi s kitajskimi diplomatskimi predstavniki.

Bostjan Horjak

ČETRTI DAN ČETRTE KONFERENCE ZN O ŽENSKAH V PEKINGU

Polovico političnega prostora ženskam!

Tematika razprav se je končno odmaknila od obtožb na račun negostoljubnih gostiteljev

PEKING (Reuter, AFP, dpa) - Sele četrty dan konference Združenih narodov o ženskah so na plenarnem zasedanju udeleženke spregovorile o neenakopravnem položaju žensk po svetu. Kitajska je številne obtožbe na račun njene populacijske politike in ravnanja z udeleženkami konference, ki jih je dva dni na konferenci in na forumu nevladnih organizacij izrekala žena ameriskega predsednika Hillary Clinton, redkobesedno oznacila kot neupravičene

»Upamo, da bodo Združene države Amerike začele izvajati konkretne in učinkovite ukrepe, namesto da povzročajo nove razpoke v amerisko-kitajskih odnosih,« je izjavil tiskovni predstavnik kitajskega zunanjega ministrstva.

»Polovica političnega

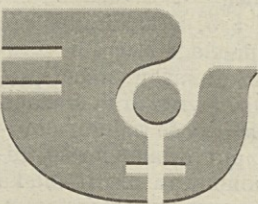
prostora naj bo namenjena ženskam,« je zahtevala direktorica razvojnega sklada Združenih narodov za ženske Noleen Heyzer in dodala, da na svetu se ni države, v kateri bi imele ženske enak politični položaj kot moški. O ženskah v politiki je med konferenco ra-

zpravljala tudi Interparlamentarna unija. Na sestanku so ponovno opozorili na dejstvo, da ženske v Združenih arabskih emiratih in Kuvajtu se vedno ne smejo sodelovati pri sprejemanju zakonodaje, in poudarili, naj sklepni dokument tokratne svetovne konference vključuje določila, ki bi preprečevala nasilje nad ženskami in dekleti.

Med plenarnim zasedanjem so predstavnice Ruande pozvale mednarodno skupnost, naj pomaga tej vzhodnoafriški državi, v kateri je med nedavno državljansko

vojno umrlo več kot milijon ljudi. »Prosim, ne pozabite Ruande, saj smo se vedno živi,« je dejala ruandska odposlanka.

Na Trgu nebeskega mira v Pekingu je enajst demonstrant iz skandinavskih držav protestiralo proti francoskim in kitajskim jedrskim poskusom.

Indijske redovnice so se s pesmijo zavzele za pravice žensk (Telefoto: AP)

5...

stalnih misij pri Organizaciji združenih narodov od 185 vodijo ženske. V tej mednarodni organizaciji, ki je letos pripravila že četrto svetovno konferenco o ženskem vprašanju, je med vsemi zaposlenimi le tretjina žensk. Se slabše je v mirovni misijah Združenih narodov v Angoli, Gruziji, na Haitiju, v Liberiji, Ruandi, Somaliji, nekdanji Jugoslaviji... Niti ene ne vodi ženska. Predstavnice neznega spola sedijo danes le na dobri desetini parlamentarnih sedežev, se leta 1988 pa je bilo v parlamentih po svetu skoraj petnajst odstotkov žensk. Večina žensk je dobila volilno pravico sele v zadnjih tridesetih letih - v Svisi leta 1971. Le nekatere vlade po svetu (na primer bangladesko, pakistansko, turško) vodijo ženske. Malo je ministrice - pa se od teh večina vodi ministrstva za ženske, socialo, družino. Čeprav delajo ženske v povprečju dve uri tedensko več kot moški, so za enako delo manj plačane. Ženska zasluzi za isto delo od petdeset do osemdeset odstotkov moške plače. V družbi pa obstaja tudi tako imenovano žensko delo, ki je družbeno manj priznано kot moško.

Torej - tudi ce generalni sekretar OZN Butros Gali naznani, da bo do konca tisocletja v OZN med zaposlenimi polovica žensk - neenakopraven položaj žensk ostaja.

(Reuter)

FORMULA 1 / V NEDELJO DIRKA V MONZI

Damon Hill želi »hat-trick«

Dirkališče v Monzi je Angležu zelo všeč

MONZA - Damon Hill namerava na veliki nagradi Italije zmanjšati zaostanek za vodilnim Michaelom Schumacherjem in si privoziti tretjo zaporedno zmago v Monzi. Anglež je v Monzi zmagal v letih 1993 in 1994 in potrebuje zmago, če želi ostati »v stiku« z Nemcem. Sest dirk pred koncem letosnjega svetovnega prvenstva - vključno z dirko v Monzi, ki naj bi si jo ob 5, 8 kilometra dolgi progi 20 kilometrov severno od Milana ogledali številni gledalci - Schumacher vodi s 66 točkami pred Hillom, ki jih je zbral 51.

Hill meni, da bo Schumacher, ki bo v prihodnji sezoni nastopal za Ferrari, tokrat pod velikim pritiskom, in sicer zaradi zahtevnih Ferrarijevih navijancev in pogojne kazni ene dirke, ki si jo je prislužil v Spaju. Nemec se je na kazen pritožil, vendar je pritožbo nato

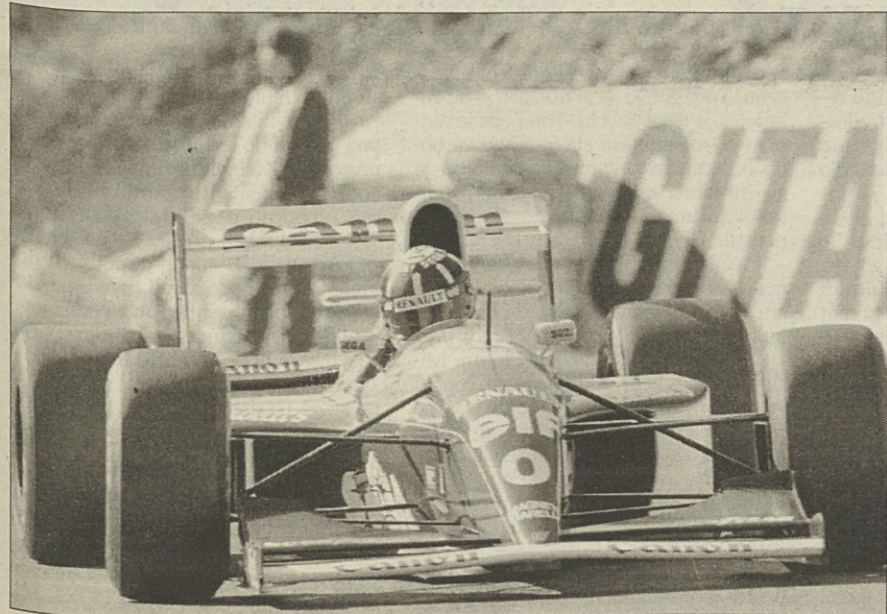
umaknil, ker so v mostvu ugotovili, da je pomembnejše, da se osredotočijo na dirke in ne izgubljajo energije, ki jo bodo bolj potrebovali za obrambo naslovov med posamezniki in konstruktorji.

»Vedno grem rad v Monzo. Vzdušje je tam posebno, na ta kraj imam lepe imam spomine se iz otroških let. Vseč mi je tudi hitra proga, ki me je vedno privlačila,« je pred danasnjim prvim treningom menil Damon Hill.

Schumacher, ki ima v svojem benettonu enak desetvaljni Renaultov motor kot Hill, velja za najboljšega voznika in je vedno nevaren. Benetton resda se nikoli ni zmagal v Monzi, Schumacher pa bi mu s svojim zadnjim nastopom na italijanskih tleh rad podaril zmago. Schumacher je včeraj prejel se eno priznanje. Organizacija Unesco ga bo 12. septembra v Pari-

zu imenovala za posebnega poslanca za vzgojo in sport. Nemec bo ob tej priložnosti organizaciji podaril 250 tisoč nemških mark, denar pa bo dobil program Otroci v stiski.

V nedeljo bosta vozila na zmago tudi ferrarijevca Gerhard Berger in Jean Alesi, ki se bosta prihodnje leto preselila k Benettonu. Drugi Williamsov voznik David Coulthard, ki je resen kandidat za drugi sedež pri Ferrariju v letu 1996, bo tudi nevaren tekmeč. Na progi, ki ustreza močnim motorjem, so med favoriti za visoka mesta tudi Jordanova voznika Rubens Barrichello in Eddie Irvine ter McLarenova Mika Häkkinen in Mark Blundell. Med mostvi, ki se borijo za preživetje, bo Pacifik startal s Svcarjem Jean-Denisom Deletrazom, ki bo zamenjal Italijana Giovannija Lavaggijsa. (J. M.)

KOŠARKA / JUTRI ZAČETEK SLOVENSKEGA PRVENSTVA

Smelt Olimpija tudi letos glavni kandidat za osvojitev naslova

LJUBLJANA - Jutri se bo s tekmami prvega kroga v Sloveniji začela nova košarkarska sezona. Ljubitelji oranžne zoge bodo lahko vse do prihodnjega aprila spremljali 432 srečanj v ligah A-1 in A-2, v katerih bo tako kot v preteklem letu nastopalo po 12 moštev.

Glede sistema tekmovanja v letošnji sezoni ni bistvenih novosti, razen tega, da so se tudi v košarkarski organizaciji odločili, da bodo najboljši posamezniki na koncu sezone nagradili. Najboljšega strelca prvenstva bo podjetej Proneon nagradilo s 5000 nemškimi markami, najboljši disciplinirano moštvo bo od tovarne Polzela prejelo 50 parov nogavic, nagrado 50 majic z napisom KZS in ogled kvalifikacijskega srečanja med Italijo in Slovenijo pa bodo prejeli najbolj disciplinirani in korektni navijaci.

O svojih nactih in ambicijah so na novinarski konferenci v hotelu Lev spregovorili tudi predstavniki klubov iz obeh lig.

V elitni konkurenci ostajajo največji favoriti za naslov se naprej košarkarji Smelta Olimpije, vendar, kot je dejal njihov trener Peter Vilfan, so možna tudi presenečenja, kar se je pokazalo že na četrtfinalnem pokalnem turnirju v Idriji. Moštvo stirkratnih slovenskih prvakov ni doživelo bistvenih sprememb v igalskem kadru: Rusa Nosova je zamenjal 212 cm visoki Kolumbijec Alvaro Teheran, Zarka Đurišića pa mladi center Radoslav Nestorović. V boju za lovoriko bosta prav gotovo tudi oba mariborska prvoligasa, se posebej Satex, ki je svoje vrste okrepil z reprezentantom Slavkom Kotnikom (vrnil se je iz Španije), izkusenim centrom Mariom Primorcem, ki je v nekdanji jugoslovanski ligi igral za sarajevsko Bosno, in visokim branilcem Bostjanom Sustarsicem, ki je prišel iz Republike. Satex je zapustil najboljši strelec lanskega državnega prvenstva Matjaž Tovornik, ki bo odslej igral za Pivovarno Lasko.

Drugi mariborski prvoligas BW Maribor in Kovinotehna Savinjska Polzela (prišel Ritoper) nista dozvela bistvene spremembe v igalskem kadru. Zelo nevaren nasprotnik, predvsem na domačem igrišču, so lahko Rogaska Donat Mg, ki je okrepljena z reprezentantom BiH Lerićem, slovensko državljanstvo pa je dobil Jurković, ter debitanta v prvoligaski konkurenci Interior Krško (nova tujca sta Ivo Nakić in McDonald) in Idrija. Kot je razbrati iz besed predstavnikov klubov, bo najhujsi boj za mesta med sedmim in osmim, ki vodijo v drugi krog tekmovanja za naslov prvaka (od 10. februarja do 10. aprila 1996). Med te sodijo tudi: Litostroj (izgubil celo prvo peterko, vendar dobil Sepanio, Razića in Nikitovića), Republika (prišla Hrvata Čizmić in Blazević), Iskra Litus (prišli Đurišić, Setina, McGinnis in Fergusson), Helios Domzale in Triglav.

Nic manj zanimivo ne bo v ligi A-2, kjer je konkurenca za vrh

TENIS / MEDNARODNO PRVENSTVO ZDA

V prvem polfinalu Boris Becker proti Agassiju

Američan je izločil Čeha Kordo, Nemec pa mlajšega McEnroea - Seleševa v polfinalu proti Conchiti Martinez

NEW YORK - Na odprtem teniskem prvenstvu ZDA v New Yorku sta se v polfinale uvrstila prvi nosilec American Andre Agassi (na sliki AP desno), ki je s 6:4, 6:1, 1:6 in 7:5 premagal Čeha Petra Kordo in četrti nosilec Nemec Boris Becker (na sliki AP levo), ki je

prav tako v starih nizih ugnal Američana Patricka McEnroea s 6:4, 7:6 (7:2), 6:7 (3:7) in 7:6 (8:6). Pri ženskah ni prišlo do presenečenj, saj sta se favoritini Američanka Monica Seles in Španka Conchita Martinez uvrstili v polfinale, ceprav sta se obe za zmago morali

močno potruditi. Seleševa je proti Čehinji Jani Novotni branila dve zogi za prvi niz ter je nato odpor Čehinje strla sele v podaljšani igri (7:6, 6:2), Martinezova pa je po zaostanku z 0:1 v nizih, sele v podaljšani igri drugega obrnila potek igre v svojo korist (3:6, 7:6, 6:2).

NOGOMET / DANES V MÜNCHNU

Za »Kaiserjevih« 50 let zbrani sami svetovni asi

BONN - Pele, Johann Cruyiff, Gigi Riva. Med največje nogometase vseh časov sodi tudi Franz Beckenbauer, ki bo danes dopolnil 50 let. In »Kaiser«, kot so ga imenovali v nogometnih krogih, bo svoj 50. rojstni dan proslavil, kot se spodobi velikemu asu.

»Pred prijateljsko tekmo na Dunaju, sem se slikal ob kipu Franca Jozefa. Takrat so mi nadel naziv Kaiser,« je dejal Beckenbauer, za katerega pripravljajo danes v Münchnu veliko slavlje in prijateljsko tekmo, na kateri bodo igrali asi, ki so v prejšnjih letih navdusevali svet. Med njimi so tudi Sepp Maier, Vogts, Netzer, Overthah, Seeler, Gerd Müller, Neeskens, Platini, Zico, Bobby Charlton, Eusebio in drugi.

Po prijateljski tekmi bodo priredili velikanško zakusko, na kateri bodo prisotne športne in politične osebnosti iz vse Nemčije, s kanclerjem Helmutom Kohlom na čelu. Na tej zakuski so si zastavili cilj, da bi zbrali milijon mark za pomoč sirotam.

NOVICE

Še ena zmaga Jalaberta

ORENSE - Francoz Laurent Jalabert je zmagovalec 181 kilometrov dolge pete etape kolesarske dirke po Španiji. Jalabert je v sprintu premagal Italijana Nicolò Minalija in Adrijana Baffija, ter ima v skupnem seštevku 27 sekund prednosti pred Špancem Abrahamom Olanom. Danes je na sporedu sesto, najdaljša etapa od Orenseja do Zamore, dolga 264 kilometrov. Rezultati: 1. Laurent Jalabert (Fra - ONCE) 4:41.04, 2. Nicola Minali (Ita - Gewiss), 3. Adriano Baffi (Ita - Mapei), 4. Michele Bartoli (Ita - Saeco-Mercatone), 5. Marcel Wust (Nem - Castellblanch) vsi v času zmagovalca, 6. Mirco Crepaldi (Ita - Polti), 7. Abraham Olano (Spa - Mapei), 8. Gianluca Pianegonda (Ita - Polti), 9. Cezary Zamana (Pol - Motorola), 10. Jean-Claude Colotti (Fra - GAN) vsi +0.02. Skupni vrstni red: 1. Jalabert 24.02.53, 2. Abraham Olano +0.27, 3. Alex Zülle (Svi - ONCE), 4. Pianegonda oba +0.36, 5. Melchor Mauri (Spa - ONCE) +0.49, 6. Orlando Rodriguez (Port - Artiach), 7. Johan Bruyneel (Bel - ONCE) oba +1.03, 8. Felix Garcia Casas (Spa - Artiach) +1.09, 9. Bartoli +1.11, 10. Pjotr Ugrumov (Lat - Gewiss) +1.16.

Monaco brez Otteyjeve

HELSINKI - Svetovna prvakinja v teku na 200 metrov Jamajcanka Merlene Ottey zaradi poškodbe stegenske misice ne bo nastopila na atletskem mitingu v Monacu. Atletinji je to svetovni njen zdravnik, ki ji je po poškodbi na mitingu v Berlinu priporočil najmanj tri tedne počitka.

Brez zadetkov na Wembleyu

LONDON - Nogometasi Velike Britanije in Kolumbije so se v prijateljskem srečanju na stadionu Wembley v Londonu razšli z neodločenim izidom 0:0. Poročevalci pravijo, da je bilo to srečanje zamujenih priložnosti in enkratnih potez obeh vratarjev. Pri Britancih sta Alan Shearer in Denis Waise zadela prečko, Paul Gascoigne vratnico, pa tudi Južnoameričani so zamudili nekaj lepih priložnosti. Gledalce sta navdusila vratarja David Seaman, ki se je izkazal po streli Fredya Rincona in Rene Higuita. Slednji je pri prodoru Jamiea Redknappa premierno prikazal spektakularno posredovanje: nogometasu se je s strani vrgel pod noge in s konico pete zogo odbil zunaj igrišča. Trener Terry Venables je pri tem ostal brez besed: »V vsej svoji karieri nisem videl kaj taksnega. Bilo je neverjetno, vseeno pa menim, da naših vratarjev ne bi smeli učiti taksnih obramb, ceprav sem prepričan, da bi ob takih akrobacijah naraslo zanimanje gledalcev za nogomet.«

Ghedini veleslalom v Čilu

LAS LENAS - Na veleslalomu za brazilsko prvenstvo v alpskem smučanju so Italijani v Čilu dosegli pravo zmagovalstvo. Zmagal je Kristian Ghedina (2:22, 84) pred Albertom Senigagliašijam (2:23, 30), Wernerjem Perathonerjem (2:23, 71) in Maurizioom Fellerjem (2:25, 18). Po prvi voznji je vodil Senigagliašiesi.

Vladimir Milunović

KOŠARKA / POVRATNA SREČANJA OSMINE FINALA ITALIJANSKEGA POKALA

Rezultati po pričakovanih Illy tesno izgubil s Cagivo

Med osmerico v glavnem vsi favoriti - Prve tekme četrtfinala bodo že v nedeljo - Na vrsti je nekaj zelo zanimivih dvobojev

TRST - Povratne četrtfinalne tekme niso prinesle nepričakovanih izidov in v četrtfinalne so se uvrstili v glavnem vsi favoriti, pa čeprav je Benetton prvo tekmo v gosteh z Reggiano izgubil kar za 19 točk. Toda v Trevisu je Benetton uspel zmagati za 21 točk in se je tako po pričakovanju uvrstil med najboljšo osmerico.

Za trzaski Illycaffè se je pot v pokalu končala v Pavii (igrišče Cagive v Vareseju je namreč neuporabno). Po hudem porazu na domačih tleh v torek (70:93), so se Bernardijevi varovanci favorizirani Cagivi sinoci mnogo bolje upirali in izgubili samo s točko razlike. Seveda je treba ob tem takoj povedati, da so domačini predvsem v drugem delu zagrili bolj lagodno, saj so veliko prednost s prve tekme ob odmoru povečali se za 13 točk.

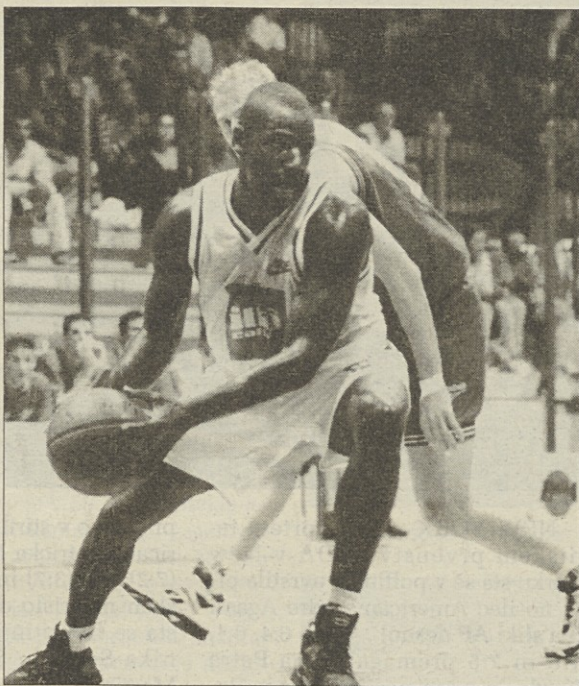
Na četrtfinalnih srečanjih (prve tekme bodo v nedeljo) se obeta nekaj zelo zanimivih spopadov. Če je Buckler izrazit favorit na srečanju z mens Sano iz Siene, pa je izid na vseh treh preostalih srečanjih skrajno negotov.

Rezultati povratnih srečanj osmine finala: Rimini - Buckler Bologna 87:80 (45:40), prva tekma 67:89; Virtus Rim - Mens Sana Siena 72:71 (38:35), prva tekma 65:68; Cagiva Varese - Illycaffè 71:70 (46:33), prva tekma 93:70; Stefanel - Are-

sium 98:87 (47:42), prva tekma 85:73; Team-system Bologna - Olitalia Forlì 80:65 (37:38), prva tekma 62:55; Scavolini Pesaro - Viola Reggio Calabria 85:58 (46:26), prva tekma 71:65; Mash Verona - Madigan Pistoia 81:57 (40:23), prva tekma 80:88; Benetton Treviso - Reggiana 80:59 (45:34), prva tekma 68:87.

***v mastnem tisku ekipe, ki so se uvrstile v četrtfinale**

CETRTFINALE (v nedeljo 10. 9., ob 20.30): Cagiva - Stefanel (18.30) Palalido Milano zaradi neuporabnosti igrišča v Vareseju; Mens Sana - Buckler, Scavolini - Teamsystem, Mash - Benetton.

Brian Shorter (Illycaffè) v akciji (Foto Balbi/ Kroma)

Drevi v Trstu Olympiakos

TRST - Drevi bo v trzaski sportni palaci s pricetkom ob 20.30 prijateljska tekma med domačim Illycaffèjem in atenskim Olympiakosom, ki sodi med najmočnejše evropske ekipe sploh. V tem mostvu igra namreč vrsta pravih asov, kot so Sigalsas, Galakteros, Fasoulas, Tomic, Tarlac, Nakić in American Walter Berry, za katerega se je potegovalo tudi več italijanskih klubov. Cena vstopnice za to tekmo je 20.000 lir. Abonenti bodo imeli prost vstop.

Postava Olympiakosa pa je naslednja:
št. 4 BAKATSIAS

(play, 192 cm), 5 SIGALAS (krilo, kapetan, 200 cm), 6 PAPANIKOLAU (krilo, 200 cm), 7 GALAKTEROS (krilo 201 cm), 8 SOULI (center, 207 cm), 9 NAKIC Franko (krilo, 200 cm), 10 FASOULAS (center 213 cm), 11 TOMIC (play, 192 cm), 12 TARLAC (center 210 cm), 14 PAPDAKOS (center, 214 cm), 15 BERRY (krilo-center, 203 cm), trener: IOANNIDIS Yanis.

Vodstvo Illycaffèja sporoča, da vsi abonenti lahko dvignejo svoje abonmaje tudi jutri na društvenem sedežu v Trstu, Ul. Lazzaretto Vecchio, 2.

NOGOMET / KVALIFIKACIJE ZA EP MLADIH

Zadnji napad Italije usoden za mlado reprezentanco Slovenije

»Azzurri« so imeli stalno terensko premoč

Italija - Slovenija 1:0 (0:0)

Strelec: Galante v 90. minuti

ITALIJA: Pagotto, Cannavaro, Coco, Pecchia (od 62. min. Ametrano), Galante, Panucci, Binotto (od 69. min. Inzaghi), Bigica (od 66. min. Bernardini), Vieri, Brambilla, Delvecchio.

SLOVENIJA: Lalić, Bulajić, Balagić, A. Vrsić, Javornik, Brezić, Karić, Kegan (od 87. min. T. Vrsić), Usnik, Cimerotić, Marusić (od 75. Seslar).

Sodnik: Mendez (Portugalska); gledalcev: 1000; rdeči karton: Andrej Vrsić v 90. min.

VICENZA - Le slaba minuta je mlado reprezentanco Slovenije na tekmi proti Italiji v Vicenzi ločila od točke, ki bi ji v veliki meri olajšala pot do osvojitve prvega mesta v skupini. Sicer se ni nič izgubljenega, toda zdaj za osvojitve prvega mesta ne bosta dovolj dve zmagi v preostalih dveh tekmah proti Ukrajini in Hrvaski, temveč bo končna uvrstitev izbrancev selektorja Draga Kostanjka odvisna tudi od rezultatov ostalih tekem. Vsekakor lahko do konca kvalifikacijskih bojev pričakujemo še hud boj za prvo

mesto, v katerem imajo razmeroma enakovredne možnosti Ukrajina, Italija, Slovenija in Hrvaska.

Slovenska reprezentanca je sinoci v Vicenzi do zadnjih minut brez večjih težav zaustavljala napade »azzurrov«, ki so imeli ves čas terensko premoč, toda izrazitejših priložnosti si niso ustvarili, nekajkrat pa je tudi vratar Lalić izvrstno posredoval. V nasprotnih napadih so bili slovenski napadalci večkrat nevarni, vendar se tudi Lalićev kolega Pagotto ni pustil presenetiti.

Do odločitve je prislo že po izteku 90. minute, ko se je v gneči v kazenskem prostoru Slovenije najbolje znašel Galeotto in s približno 10 metrov premagal Lalića. Pri tem je prislo tudi preirvanja, ki se je za Andreja Vrsića končalo z rdečim kartonom.

Vrstni red 4. skupine: Ukrajina 17 točk (8 tekem), Italija 16 (7), Slovenija 16 (8), Hrvaska 16 (8), Litva 4 (8), Estonija 0 (9).

Prihodnje kolo: Hrvaska - Italija (5. 10.), Slovenija - Ukrajina in Litva - Estonija (10. 10.)

NOGOMET / PO KVALIFIKACIJSKI TEKMI V VIDMU

Sacchi zadovoljen z Juventusovimi igralci

Peruzzi in Ravanelli brez konkurence - R. Baggio razočaran - Kje bo tekma s Hrvaško?

VIDEM - Tudi kvalifikacijska tekma za EP s Slovenijo je mimo. Italijanski reprezentanti so bili včeraj že kar naveličani zaradi dolgega obdobja priprav na srečanje s Slovenijo. Da razpoloženje med »azzurri« ni bilo najboljšo, je pripisovalo več faktorjev: polemike glede postave pred samo tekmo v Vidmu, le tesna zmaga z 1:0 s Slovenijo, ki gotovo ni evropska nogometna velesila in tudi spoznanje, da so z igr, razen v prvem delu srečanja, razočarali, saj jih je ob koncu videmska publika tudi izžvižgala.

Zvezni trener Arrigo Sacchi pa je bil včeraj na tiskovni konferenci precej zgovoren in je tudi govoril o posamezniki, kar sicer ni v njegovi navadi.

»Vratar Peruzzi je zelo dobro opravil svojo nalogo ne samo zaradi nekaterih odličnih posegov med tekmo, temveč tudi, ker je pokazal veliko sigurnost na igrišču. V napadu je Ravanelli zelo učinkovito deloval, poleg tega je pokazal

zvrhano mero pozitivnosti in odločnosti. Tudi gol, ki ga je dosegel, je bil zelo lep,« je dejal Sacchi. Torej oba Juventusova nogometaša sta jamstvo za bodočo Sacchijevo reprezentanco. Sicer je zvezni trener zadovoljen z vsemi Juventusovimi nogometaši, predvsem pa je pohvalil Di Livia in mladega Del Piera.

Casnikarje je seveda predvsem zanimalo Sacchijevo mnenje o Robertu Baggio. »Baggio je izrazil željo, da bi igral z reprezentanco in tako sem ga tudi pozval, čeprav ni bil v najboljši formi. Mišlim, da Baggia ne bomo izgubili, čeprav je njegovo razočaranje razumljivo, saj se zaveda, da ne igra kot v najboljših casih. Baggio je ogromno dal reprezentanci, toda tudi reprezentanca mu je prav toliko nudila. V časopisih sem bral o njem stvari, ki so povsem izmišljene,« je dejal Sacchi.

Glede Vialija je izjavil, da ga bo poklical v reprezentanco, če bo v formi. To

pa velja tudi za vse ostale nogometaše, ki si želijo v reprezentanco.

»Napravili smo pomemben korak naprej po poti do kvalifikacije na evropsko prvenstvo. Ko bomo izboljšali formo, ko bodo reprezentanti sanirali poškodbe, sem prepričan, da se bo stanje za nas odločno izboljšalo.«

»Azzurri« so včeraj odpotovali domov. Spet se bodo zbrali prve dni oktobra, ko se bodo pripravljali za derbi v tej kvalifikacijski skupini, za srečanje s Hrvaško. Kje bodo igrali to tekmo, se ni znano. Predsednik italijanske nogometne zveze bo danes potoval v Zenevo na sestanek UEFA, kjer pa verjetno ne bodo govorili o tem problemu. Vprašanje, kje naj bi se igrala ta tekma, bo verjetno na dnevnem redu na seji Uefa v Portu 20. in 21. t.m. Možna sedeža sta Zagreb in Split, toda vse kaže, da se bo hrvaška zveza na vse kriplje borila, da bi srečanje igrali v središču Dalmacije.

NOVICE

Odbojka: danes začetek evropskega prvenstva

PATRAS - Danes se bo v Grčiji začelo evropsko odbojgarsko prvenstvo, na katerem je Italija glavni favorit za končno zmago.

»Azzurri« bodo danes pred lažjo nalogo: ob 17.30 se bodo pomerili z Romunijo, s katero niso izgubili že od leta 1980. »Edina naša skrb bi lahko bila ta, da ne poznamo nasprotnikov,« je dejal trener »azzurrov« Velasco.

DANAŠNJI SPORED: Skupina A (Atene): Jugoslavija - Nizozemska (16.00), Grčija - Latvija (18.30), Ukrajina - Nemčija (21.00); Skupina B (Patras): Češka - Rusija (16.00), Italija - Romunija (18.30), Bolgarija - Poljska (21.00).

Jutri dirka Milano - Vignola

VIGNOLA (MODENA) - Jutri bo 43. mednarodna kolesarska dirka Milano Vignola, ki se je bo med drugim udeležilo tudi več »azzurrov«, ki bodo nastopili na svetovnem prvenstvu v Kolumbiji. Poleg mladega Leonarda Piepolija, ki bi lahko bil med protagonisti na SP, bodo zaenkljivo nastopili se Casagrande, Colagè, Belli, Lanfranchi, Ballerini in Cipollini.

Baggio, Signori in Viali z Greenpeaceom

RIM - Med prvoligasi, ki bodo v nedeljo na prvenstvenih tekmah A lige pod društvenim dresom nosili majico Greenpeacea, so tudi Roberto Baggio, Beppe Signori in Gianluca Viali. S tem bodo tudi italijanski nogometni asi protestirali proti jedrskim poskusom Francije na Mururoi.

NA ROB NOGOMETNI TEKMI ITALIJA - SLOVENIJA V VIDMU

Slovenija, Slavonija, Estonija...Ukrajina

Slovenija, Slavonija, Estonija, Ukrajina!

Kaj imajo ti zemljepisni pojmi skupnega? Na prvi pogled nicesar, pa vendar...Ko so se po osamosvojitvi Slovenije začeli siriti spopadi na tleh nekdanje Jugoslavije, jih ni bilo malo, ki so enčili Slovenijo in Slavonijo. Razlika je res majhna, potrebno je spremeniti samo en samoglasnik in iz Slavonije nastane Slovenija ali obratno. Toda od takrat so minila že dobra štiri leta in najbrž ni nihče več pomislil, da lahko Slovenijo zamenjujejo s Slavonijo ali pa s Slovasko, kar se je se posebej pri sportu, kdaj pa kdaj tudi dogajalo.

Bilo pa bi za pričakovati, da do teh zamenjav ne bi prihajalo v Italiji, kjer vsaj na Farnesini pa se kje drugje za Slovenijo prav dobro vedo. Očitno pa je Rim zelo veliko mesto in v uradih italijanske nogometne zveze FIGC ne vedo prav dobro, za katero državo gre. Drugače si ni mogoče razlagati spodrsrljaja, ki si ga je privoščila FIGC in na vstopnicah za tekmo Italija - Slovenija ob napisu Slovenija natisnila estonsko zastavo! Predsednik zveze Antonio Matarrese je skusal zgladiti spodrsrljaj, vendar pri tem ni bil preveč prepričljiv. Pa najbrž tudi ne preveč iskren, če navedemo njegovo izjavo kolegu z zasebne furlanske radijske postaje, kateremu je dan po tekmi na specifično vprašanje v zvezi z napačno zastavo izročil zastavico FIGC in dejal, naj se mu nanjo podpišejo njegovi

slovenski prijatelji.

O kiks u z zastavo so se razpisali tudi v italijanskem sportnem tisku, kjer pa so vsaj pri največjem in najbolj branem sportnem casniku v Italiji napravili še večji spodrsrljaj in končno od Estonije prisli do Ukrajine, pa se pri tem niso bili preveč natančni. Ob upravičenih kritikah na račun FIGC v zvezi z napačnimi barvami slovenske zastave so namreč zapisali, da je slovenska zastava rumeno-modra, barvi pa sta postavljeni vertikalno. Ob preverjanju v leksikonu, za katero državo gre, smo ugotovili, da je verjetno misljena Ukrajina, ki pa ima v svoji zastavi rumeno in modro barvo postavljeno vodoravno.

Vendar pa s tem spodrsrljajev se ni bilo konec. Pustimo ob strani velike težave novinarjev, da so sploh prisli do akreditacij, da je takoj zmanjkalo posebnih dovoljenj za vstop v slatilnice in v dvorano za tiskovno konferenco, saj so jih brez vsakega kriterija delili vsakemu, ki je prisel mimo. Dokler jih seveda ni zmanjkalo za tiste, ki jih nujno potrebujemo za opravljanje svojega dela.... Ne moremo pa mimo dejstva, da na tiskovni konferenci ni bilo poskrbljeno za prevajalsko službo. To je povzročilo precej razburjenja med slovenskimi novinarji, kiks pa so na improviziran način rešili s tem, da je najprej Sacchijeve odgovore v hrvaščino prevajal neki hrvaški novinar, tega pa je nato za-

menjal eden od slovenskih kolegov. Sef tiskovnega urada FIGC Valentini se je dan kasneje opravičeval, da pravajalca ni bilo zato, ker sta uradna jezika UEFA angleščina in francosčina. Vse lepo in prav, če tiskovna konferenca ne bi potekala izključno v italijansčini in če bi imeli vsaj prevajalca za ta dva jezika.

V poročilu s tekme smo že pisali o nesportnem navijanju manjše skupine slovenskih navijačev, ki so z glasnim vzklikanjem skrajno zaljivih gesel na račun Italije in z dviganjem iztegnjene desnice uspeli sprovcirati tudi navijače »azzurrov«, ki so v začetku korektno navijali za svojo reprezentanco. Zaradi številne prisotnosti pripadnikov sil javnega reda do »bližnjega« srečanja med obema taboroma ni prislo, vse pa se je končalo z medsebojnim zmerjanjem oziroma psovanjem, policisti pa so s stadiona odvedli najbolj »zagretega« navijaca Slovenije. S pojavom »ultrasov« na stadionih - glede na to, kako so »navijali« za svojo reprezentanco, bi jih v Italiji takoj uvrstili med skrajne desničarje - se bodo očitno morali soočiti tudi v Sloveniji, Nogometno zvezo Slovenije in vodstva slovenskih klubov pa čaka nujna naloga, da ustrezno ukrepajo in na ta način preprečijo dogodke, ki so v Italiji in drugod po svetu že dolgo znani in so prinesli tudi že precej mrtvih.

Rado Gruden

NAMIZNI TENIS / 13. KRAŠKI POKAL

Zanimiv turnir v priredbi Krasa

Poleg krasovk v nedeljo v Zgoniku tudi reprezentance Slovenije, Hrvaške in Trsta

Po večletni prekinitvi se je namiznoteniški odsek Krasa odločil, da ponovno uvede tekmovanje za Kraski pokal, ki bo letos nosilo zaporedno številko 13. Zaradi natančnosti mednarodnega tekmovalnega koledarja se bodo tekmovanja odvijala to nedeljo s pričetkom ob 9. uri. Finale pa je predviden ob 15. uri. Na Kraskem pokalu bodo nastopile štiri ekipe: prva krasova ženska ekipa (Wang, Bersan, Vanja in Katja Milic), reprezentanca

Trsta (Pan, Posega, Butelli), za mednarodno udeležbo pa bosta poskrbeli reprezentanci Slovenije (Ignjatović, Guzelj, Polončič, Halas) in Hrvaške (Aganović, Jurinec, Sisak, Kostarić). Kot vi-

dimo so ekipe zelo močne, kar gre v prid kakovosti samega tekmovanja pa tudi izbira igre po sistemu dvojni Davis bo omogočila gledalcu več užitka, saj se bodo vse igralke pomerile med seboj posamično in zatem se v igri dvojic, dvoboji pa se bodo odvijali istovrstno na dveh mizah. Za prvo žensko krasovo postavbo bo Kraski pokal prvi nastop v novi sezoni po pravkar opravljenih pripravah in teden dni pred uradnim pričetkom prvenstva. SK Kras vabi, da si ogledate mednarodni četverboj v zgoniški telovadnici, predvsem pa, da s sportnim navijanjem vzpodbujate domačo ekipo. (J.J.)

NOGOMET / MEMORIAL HUSU

Primorcu 3. mesto z zmago nad Zarjo Drevi veliki finale Primorje - Kras

Primorec - Zarja 1:0 (1:0) STRELEC: Benet v 4. min.

PRIMOREC: Negrini, Frasson, Pollicardi (Savino od 46. min.), Bolci, Srebernich (Peres od 54. min.), D. Ferluga, Apuzzo, Natarotti (Gargiulo od 46. min.), Benet, Santi, Birs (Egger od 52. min.).

ZARJA: De Rota, Grgič, M. Ferluga, Strukelj, Kalc, Dussoni, Prisco, Sabini, Ravalico, Altarac (Gregorić od 52. min.), Iurincich (Tognetti od 52. min.).

Trebenški Primorec je sinoči v malem finalu nogometnega turnirja za memorial bratov Husu nepričakovano premagal bazovsko Zarjo, in to z zadetkom, ki ga je že v 4. minuti dosegel Benet. Bila je to dejansko prva nevarnejša akcija na tekmi, ki je bila tudi odločilna. Po tem zadetku je postala igra precej dolgočasna in obe ekipi sta precej gresili, predvsem na sredini igrišča. Zarja je prvi strel v trebenska vrata izvedla v 33. min., ko je Sabini streljal s kakih 20 metrov, vratar Negrini pa je zogo brez težav ubranil. V nadaljevanju sta obe ekipi imeli nekaj priložnosti za gol. V 65. min. se je poskušal Dimitrij Ferluga in Primorec je ostal le z desetimi igralci, saj je že prej izvedel vse menjave. V vrstah Zarje se je stopnjevala živčnost, tako da je sodnik izključil v zaporedju kar tri bazovske nogometaše: Grgiča, Struklja in Marka Ferluga. S tem pa je bilo tekme tudi konec in Primorec je osvojil zmago in 3. mesto na turnirju.

Drevi ob 20.30 bo na proseku veliki finale tega turnirja med Primorjem in Krasom. Mitja Stoka

NOVICE

Spominski balinarski turnir v Štandrežu

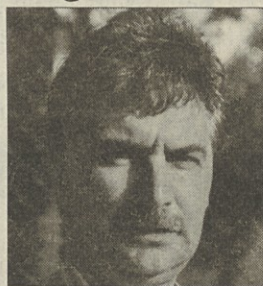
Balinarski klub Mak iz Štandreža organizira jutri, 9. t.m., 5. turnir v balinanju za trojke (3+1 rezerva) v spomin na preminule aktivne člane društva Walterja Rescica, Ivana Figlja, Jordana Zavatlava, Luciana Sturma, Francota Marvina in Ruggera Travagina. Tekmovanje bo na balinarskih stezah za vasko telovadnico, v slučaju slabega vremena pa na pokritem balinišču v Novi Gorici. Nastopile bodo ekipe Idrije, Kanala, Grgarja, Nove Gorice, Mip-a in Sempetra iz Slovenije ter Kraski dom, Prosek, Sovodnje ob Soci, Vrh in dve ekipi Maki iz zamejstva Vabljeni člani in ljubitelji tega nekdaj zelo popularnega športa na Goriskem.

Tečaj za nogometne sodnike

CIS, Italijanski sportni center, iz Trsta organizira tečaj za nogometne sodnike. Na tečaju lahko sodelujejo moški in ženske v starosti od 15 do 40 let. Vpisovanje poteka do 22. septembra v uradih Cis-a v Ulici Valdirivo 40 vsak ponedeljek, sredo in petek med 17. in 19 uro, ali pa po telefonu (fax) 040/631191.

Danes igra za vas Totocalcio

Darko Grgič

Cagliari - Lazio	X
Cremonese - Sampdoria	X 2
Milan - Udinese	1
Napoli - Padova	1
Parma - Inter	1 2
Piacenza - Juventus	2
Roma - Atalanta	1 X
Torino - Bari	1 X 2
Vicenza - Fiorentina	1 X 2
Pescara - Palermo	1 2
Reggina - Chievo	2
J.Stabia - Lecce	2
Centese - Triestina	X

Darko Grgič (letnik 51) je v mladih letih igral nogomet pri Gaji. Precej let je bil vratar v mladinskih ekipah padriško-gropajskega društva, zatem pa je svoje zanimanje preusmeril v balinanje, kjer je imel več uspehov (tudi 2. mesto s tržaško selekcijo v prvenstvu Treh Benečij leta 68). Kasneje je prevzel funkcijo odbornika Gaje in postal tudi odgovorni za mladinski sektor društva. Letos krije vlogo glavnega koordinatorja mladinske združene ekipe, ki nastopa pod imenom Gaje. Prejšnji teden je Nadja Fučka zadela 7 napovedi.

Obvestila

SZ BOR

sporoca, da bo 33. redni občni zbor v ponedeljek, 11. t. m., ob 19.30 v prvem in ob 20. uri v drugem sklicu z naslednjim dnevnim redom: otvoritev, izvolitev delovnega predsedstva in volilne komisije, poročilo predsednika, razprava o poročilu, razrešnica staremu odboru, volitve novega odbora in razno. Občni zbor bo potekal v društvenih prostorih v Trstu, Vrdelska cesta 7.

JK CUPA

vabi člane na društveno regato za kajutne jadrnice, ki bo v nedeljo, 10. t.m. Start ob 11. uri pred Sesljskim zalivom. Vpisovanje na društvenem sedežu.

OK VAL

vabi na redni občni zbor, ki bo v četrtek, 14. septembra ob 20.30 v prvem in ob 21. uri v drugem sklicanju v Kulturnem domu »A. Budal« v Štandrežu. Dnevni red: otvoritev občnega zbora; izvolitev predsednika občnega zbora in volilne komisije; poročila odbora; pozdravi gostov; diskusija o poročilih; razrešnica staremu odboru; izvolitev novega odbora; razno.

SD POLET - KOTALKARSKA SEKCIJA

sporoca, da je v teku vpisovanje za novo sezono in za začetniški tečaj v kotalkanju. Informacije dobite na kotalkališču na Pikelcu od 17. do 20. ure ali po telefonu na št. 213420.

SZ JADRAN

obvešča, da so se začeli treningi za igralce letnikov 1983/84, in sicer vsak dan od 9.30 do 11.30 v Prosvetnem domu na Opcinah.

SZ SLOGA - PLANINSKI ODSEK

vabi v nedeljo, 10. t. m. na tradicionalni spominski pohod '95. Zbirališče pred vaskim spomenikom v Bazovici ob 9.45 in odhod ob 10.15. Pohod traja približno tri ure. Vabljeni v čimvečjem številu!

SZ JADRAN

obvešča, da je v teku prodaja abonmajev za sezono 1995/96 v državnem prvenstvu B lige, Trzaska sportna palaca. Cene so naslednje: podporni abonma (imetnik postane član SZ Jadrana) 300.000 lir, abonma (veljaven za 16 tekem) 140.000 lir, abonma po znižani ceni (mladina pod 18.letom starosti) 95.000 lir. Osnovnosolska mladina ima brezplačen vstop, popust za družinske abonmaje. Prodaja abonmajev poteka na sedežu in vseh podružnicah Trzaskke kreditne banke in v cveticarni Nadja na Proseku.

NOGOMET / »NAŠI FANTJE«

Dolina po enajstmetrovkah izgubila polfinale z Domiom

Dolina - Domio 4:5 (0:0, 1:1)

STRELCA: Cherin v 48. in Tamaro v 87. minuti

DOLINA: D'Aniello, Pecar, Zobec, Botteri, Rapotec, Ota, Babudri, Udovitch, Magania, Mondo, Tamaro.

DOMIO: Canziani, Burcich, M. Bagatin, Ritossa, Fuccaro, Bianco, Speranza, Graniero, Polacco, Cherin, F. Bagatin, Biloslavo.

Igralci Doline so proti ekipi, ki nastopa v višji ligi klonili sele po streljanju 11-metrovk in bodo morali tako spremljati finalno srečanje Chiarbola-Domio, ki bo danes ob 19. uri s tribun. Ekipa Domia je večji

del srečanja imela pobudo, vendar so se Dolincani brez večjih težav branili. Gostje so prisli v vodstvo v začetku drugega polcasa s strelom s kakih 20 metrov, ki je presenetil vratarja D'Aniella. Ta je kmalu zatem ubranil 11-metrovko. Ko so manjkale tri minute do konca in so potrti navijaci Doline že odhajali, pa je Tamaro z natančnim strelom izenčil.

Potrebne so bile tako 11-metrovke. Igralci Domia so le enkrat zgrešili, medtem ko so Dolincani zastreljali kar dva strela z 11. metrov in so tako morali opustiti misel na finale.

(E.B.)

Konjske dirke

piše: Giorgio Plettersech

Na prvi dirki v Trevisu ima Shipps Watch vse možnosti za zmago

1. dirka (Treviso): Shipps watch (X) je v izvrstni formi in ima vse možnosti za zmago. Opozorjamo pa se na Winky's Goals (1) in Oronteja (2);

2. dirka (Treviso): Omar di Jesolo (X) je izrazil favorizit, pot do zmage pa mu postaja skušala greniti Overdose (1) in No Pra (2);

3. dirka (Neapelj): Parson (1) je obvezen favorit, v boj za vrh se bo vmesal tudi Mango Bull (2), oba lahko presenetita O'poeta (X);

4. dirka (Montecatini): Pretty Cik (1) lahko zmagaja, če bo takoj prevzel vodstvo, seveda pa bo moral paziti na Maga Merlina (X) in Pandora Egrala (2);

5. dirka (Firence): glavni favorit je Tenacity (X), vendar pa ne smemo pozabiti na Imco Bargaina (1). Povsem brez možnosti ni niti Visual (2);

6. dirka (Rim): Addio (X) lahko v tej konkurenci resno računa na zmago, vendar pa ne bo imel lahkega dela z Giananijem (1) in Defendentejem (2).

Dirka tris

(Turin, 23.05)

NASI FAVORITI: 12. Orsenigo RI, 13. O'Toole Park, 5. Postal Bra; DODATEK ZA SISTEMI: 14. Lusignano, 9. Orangeux, 15. Oman del Pino.

Totip

1. — prvi	X
drugi	1
1. — prvi	X
drugi	2
1. — prvi	1
drugi	1
1. — prvi	X
drugi	1
1. — prvi	1
drugi	2
1. — prvi	2
drugi	X

NOGOMET / ITALIJANSKI POKAL ZA AMATERJE

Sovodnje in Juventina sta ostala praznih rok

Sovodenjci so izgubili v Moši, Štandrežci pa doma

Mossa - Sovodnje 3:2 (1:0)

STRELCA ZA SOVODNJE: Goriup in Devetak.

SOVODNJE: Gergolet, Cernic, Gomisček, Tomizza, Hmeljak (Goriup), Devetak, Zotti, Persoglia (Tomić), Casagrande, Fajt, Caporale.

Po lepi in zanimivi tekmi so Sovodenjci izgubili v Moši in s tem tudi prvo mesto na lestvici v tej skupini italijanskega pokala za amaterje.

V prvem polcasu so več imeli od igre gostitelji, ki so tudi vodili z golom razlike. V drugem polcasu so domaćini dosegli še en gol. Sovodenjci pa se niso predali in močno reagirali. Prejeli so pobudo v svoje roke in začeli oblegati domača vrata. Ta napor je tudi obrodil sadove, saj so stanje najprej z Goriupom zmanjšali na 1:2, ter nato z Devetakom tudi izenačili. Minuto pred koncem pa so gostitelji dosegli zmagoviti zadetek iz sumljivega »off-sideja«.

Kljub porazu so bili v sovođenjskem taboru zadovoljni predvsem z igro, ki so jo prikazali zadnjih dvajset minut. Nastopi v tem pokalu služijo Sovodenjcem predvsem kot priprava

za prvenstvo. In v tem je bilo tudi sinočnje srečanje vsekakor zelo koristno.

Juventina - San Sergio 0:2 (0:1)

JUVENTINA: Zanier, Tommasone (P. Gergolet), Kovic, Trevisan, Villani, Candutti, Andaloro. D. Gergolet, Cecotti (Devetak), Montina, Peteani (Travagin).

Ceprav je Juventina bolje igrala kot v nedeljo proti Sovodnjem, je spet izgubila. Gostje so bili za spoznanje boljši, saj so bili bolj uigrani in prisrebnejši od domaćinov. Opaziti je bilo, da Standrežci se iščejo pravo formo. Nastopi v tem pokalu pa so kot nalašč za uigravanje moštva za prvenstvene boje. Zato je Juventinin trener v drugem polcasu uvedel čimveč menjav, da bi poskusil sirsi izbor igralcev. Naj omenimo se, da je San Sergio dosegel drugi zadetek malo pred koncem srečanja in da je bil izid z 0:2 le prehuda kazen za Juventino, ki je bila skozi vso tekmo gostom enakovredna tekme.

VRSTNI RED PO 2. KROGU: Mossa in San Sergio 4, Sovodnje 3, Juventina. PRIHODNJE KOLO (V NEDELJO): Sovodnje - San Sergio, Juventina - Mossa.

ODBOJKA / MEDNARODNI TURNIR

Odbojkarji Sloge Koimpexa gostje Doba na Koroškem

Konec tedna se odbojkarji Sloge Koimpex odpravljajo v Celovec, kjer bodo nastopili na mednarodnem turnirju, ki ga organizira slovenski avstrijski prvoligaš SK Puntigamer Dob. To je lanskoletni zmagovalec turnirja Bazovskih zrtev, ki ga Sloga organiziral vsako leto in ki bo letos na sporedu prihodnji konec tedna, društvo pa ga bo predstavilo na posebni tiskovni konferenci naslednji teden. Na celovskem turnirju pa bodo poleg domače ekipe in slogasev sodelovali tudi odbojkarji Bleda in Züricha iz Svice. To je prvi letošnji uradni nastop slogasev, ki so se v soboto vrnili z enotedenskih priprav v Brnu. Teh se je udeležila pr-

va moška ekipa (nekeateri so bili odsotni zaradi službenih obveznosti, prisotnih pa je bilo nekaj mlajših igralcev) in druga ženska ekipa, ki jo sestavljajo mladinke in bo letos nastopala v D ligi. Delo obeh ekip je bilo zelo intenzivno, obe ekipi pa sta se tudi preizkusili s tamkajšnjimi ekipami. Fantje so odigrali tri prijateljske tekme s tamkajšnjim B-ligasem, dekleta pa so odigrale tekmo z odbojgarskim klubom Brno, zadnji dan pa so se nastopile na celodnevem turnirju, ki ga je organiziralo isto društvo. Poleg slogasice so se tega turnirja udeležile še tri ceske mladinske ekipe, Sloga pa je na tem turnirju osvojila tretje mesto. (A.M.)

RAI 1

6.30	Dnevnik, 6.45 jutranja oddaja Unomattina, (7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00) dnevnik
9.30	Nan.: Očetov pes
9.55	Film: Incredibile avventura (pust., ZDA '63), vmes (11.00) dnevnik
11.20	Poletna oddaja Verde mattina estate
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: Gospa iz Westa (i. J. Seymour, J. Lando)
13.30	Dnevnik
14.00	Film: Il cielo può attendere (fant., ZDA '43, i. G. Tierney, D. Ameche)
16.05	Mladinska oddaja Solletico, vmes risanke
18.00	Dnevnik, nato informacije o prevoznosti cest
18.15	Nan.: Alf (i. M. Wright)
18.50	Variete: Poletje v Luna Parku
19.35	Vreme, dnevnik in sport
20.40	Film: Tutti a casa (kom., It. '60, r. L. Comecini, i. A. Sordi, S. Reggiani)
22.45	Dnevnik
22.50	Aktualno: Alberto Sordi «Colonna sonora '95»
24.00	Dnevnik, zapisnik, horoskop in vreme
0.30	Venezia Cinema '95
0.45	Dok. Videosapere: Ciak si scrive
1.15	Aktualno: Sottovoce

RAI 2

6.30	Nad.: Atto d' amore
7.20	Dok.: V kraljestvu narave
8.05	Variete za najmlajše Quante storie!, risanke
9.30	Nan.: Lassie, 9.55 Saranno famosi, 10.45 nad. Secrets (30. del)
11.30	TG2-33, 11.45 dnevnik
12.00	Risanke
12.10	Nan.: L' arca del dottor Bayer
13.00	Dnevnik in vreme
13.40	Variete: Quante storie Disney, risanke
14.15	Nad.: Paradise Beach, 14.45 Santa Barbara
15.30	Dnevnik
15.35	Nan.: Velika dolina
17.20	Dnevnik
17.25	Nan.: Zdravnik med medvedi
18.10	Sport in vreme
18.35	Na potovanju s Sereno Variabile
18.45	Nan.: Hunter
19.45	Dnevnik in sport
20.20	Risanke: Go-Cart
20.40	Variete: Vita da cani (vodi Jocelyn)
23.30	Dnevnik in vreme
0.05	Sport: EP v moski odbojki, Italija-Romunija
2.00	Filmske novosti

RAI 3

6.00	8.30 Jutranji dnevnik, informacije, vreme
8.40	Vrtnarstvo, 8.40 Rimske bazilike (San Paolo)
9.10	Film: Avvenne domani (fant., ZDA '44)
10.35	Oddaje Videosapere
12.00	Dnevnik iz Milana
12.15	Dok.: Gozdovi Casentina
12.55	Avtomobilizem F1
14.00	Dezelne vesti, dnevnik
14.50	Sportno popoldne
16.30	Dok. Videosapere
17.00	Film: Vessillo rosso (kom., VB '34)
18.30	Svetovne vojaške igre
18.55	Vreme, dnevnik, izdelne vesti, 20.10 Blob Venezia
20.30	Film: Incubo ad Alcatraz (pust., ZDA '87, i. D. Caradine, Charles Haid)
22.10	Brividi ultimo minuto
22.30	Dnevnik, izdelne vesti
22.55	Italijanska kinematografija: Strah (2. del)
23.50	Aktualno: The End
0.15	G.Ippoliti - Pregled tiska
0.30	Dnevnik, pregled tiska

RETE 4

7.20	Nan.: Tre nipoti e un maggiordomo
7.45	Nad.: Piccolo amore, 8.30 Il disprezzo, 9.35 Rubi, 10.30 Felicità, 11.15 Il prezzo della vita, 12.20 nan. Hisa v preriji, vmes (11.25, 13.30) dnevnik
14.00	Nad.: Sentieri
14.45	Film: Salvo D'Acquisto (dram., It. '75, r. R. Guerrieri, i. M. Ranieri)
17.00	Nan.: A cuore aperto, 18.00 Colombo, vmes (19.00) dnevnik
20.30	Film: Totò contro Maciste (kom., It. '62, i. Totò, N. Taranto, S. Burk)
22.35	Film: Complesso di colpa (krim., ZDA '76, i. C. Robertson, G. Bujold), vmes (23.30) dnevnik
1.00	Pregled tiska
1.10	Nan.: Hisa v preriji, 2.00 Nevarne ženske

CANALE 5

6.00	Na prvi strani
8.45	Maurizio Costanzo Show
11.30	Nan.: Una bionda per papà, 12.00 Robinsonovi, 12.30 Casa Vianello
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.40	Nad.: Beautiful, 14.10 Amarsi
15.00	Nan.: Pappa e ... ciccio (i. R. Farr), 15.30 La tata
16.00	Otroska oddaja, vmes risanke in nanizanka
18.00	Kviza: Ok, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5, vreme, 20.25 Paperissima sprint
20.40	Film: La grande avventura africana (ZDA '94, i. J. McComb, A. Hamilton)
22.50	Dnevnik
23.15	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) nocni dnevnik TG5

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
11.30	Nan.: Le strade di San Francisco
12.25	Odprti studio
12.50	Sport studio
13.00	Variete za najmlajše
15.00	Film: Miracolo a Santa Monica (kom., ZDA '91)
17.00	Nan.: Magnum P.I., 18.00 Tarzan
18.20	Variete: Bravissima
18.30	Nan.: Miami Beach
19.30	Odprti studio, vreme, 19.50 Sport studio
20.00	Variete: Nati per vincere
20.40	Film: Kickboxer - Il nuovo guerriero (pust., ZDA '89, i. J.-C. Van Damme)
22.40	Film: Invaders (fant., ZDA '86, i. K. Black, H. Carson, T. Bottoms)
0.40	Speciale cinema
0.45	Italija 1 sport
1.40	Variete: Bravissima
2.30	Nan.: Baretta

TELE 4

13.30	17.45, 19.30, 22.25, 0.25
20.30	Dogodki in odmevi
20.30	Film: Sour Grapes (kom.)
22.40	Film: Free Rider (kom.)

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.35, 22.30, 24.00
22.30	Dnevnik, 13.30 Sport
14.10	Film: La pazza di Chailot ('60, i. K. Hepburn)
20.35	Film: Scandali e stangate
23.30	Variete: Tappeto volante

RAI 3 slovenski program

20.25	Risanka: Filip
20.30	Dnevnik
20.45	Narodni dom

SLOVENIJA 1

11.05	Delfin Flipper, 7. del amer. nanizanke
11.35	Moja enciklopedija zivali, 13., zadnja oddaja: Tjulenj
11.40	Roka Rocka - MTV Unplugged: Joe Cocker
12.35	Znanje za znanje, ucite se z nami
13.00	Porocila
15.20	Film tedna: Kos ba kos, ponovitev
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Ucimo se rocnih ustvarjalnosti, 36. oddaja
17.25	Heathcliff, 1. del serije
17.55	Wildbach, 13., zadnji del nemske nadaljevanke
18.45	Hugo, tv igrice
19.10	Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.05	Pubertetni bluz, avstralski film
21.30	Turisticka oddaja
22.00	TV dnevnik 3, vreme
22.20	Zarisce
22.40	Sova
22.40	Frasier, 1/22 del ameriske nani-zanke
23.20	Trd oreh II, 7/9 del angl. nanizanke
00.00	Nevarna razmerja, film

SLOVENIJA 2

10.20	Tenis - US Open, pos.
11.50	Forum
12.05	Hisa iz kart, 1. del angl. nadaljevanke
13.00	Omizje
15.00	Osmi dan
15.50	Wildbach, 12. del
16.40	Alfred Hitchcock vam predstavlja, 7/22 del
17.05	Sova, ponovitev
17.10	Majski cvetovi, 13. del
18.00	Regionalni studio Koper
18.45	Svetovni poslovni utrip, 1. del am. posl. oddaje
19.15	Pogovori se z mano
19.45	Amelinini solski prazniki, oddaja tv Sarajevo
20.05	Cloveska zival, 5. del
20.00	Podezelski utrip, angle-ska nanizanka, 7/10 del (Ne) znani oder
21.55	Portret A. Webena
22.55	Tenis - US Open, posn.
23.55	

KANAL A

10.00	Spot tedna, A-shop
10.20	Luc svetlobe, ponovitev
17.05	Ne cakaj na maj, ponovitev slovenskega filma
19.00	Vreme, risanka
19.10	Luc svetlobe, 503. del
20.15	Benny Hill, 11. del
20.45	Sirene, 1. del nanizanke
21.20	Vreme
21.35	Teden na borzi
21.45	Se vedno me klicejo Bruce, amer. komedija
23.15	Dokumentarna oddaja
00.00	Dracula, 4. del serije
01.10	Ziveti danes - duhovnost
	dusevnosti, ponovitev dokumentarne oddaje

Koper

16.00	Euronews
18.00	Slovenski program: Poletni studio 2
18.45	Primorska kronika
19.00	Vsedanes - tv dnevnik
19.25	Prigisce kapljic, sportni dok. film
20.05	Euromagazine
20.35	Srecanje z zgodovino - avtor Ezio Giuricin
21.35	Jazz : M. Znidaric & Trio
22.05	No Comment
22.15	TV dnevnik
22.30	Ameriski avtorji Stephen Crane
22.55	Leteci zdravniki

ORF Avstrija 1

11.35	Westworld, ameriski zf film
13.00	Tjulenjcek Albert
13.25	Mila Superstar
13.50	Smrkci
14.05	Ewoki
14.35	Popaj in sin
15.05	Kremenckovi
15.30	Mini cas v sliki
15.35	Vesoljska ladja Enterprise - nova generacija: Drugi planeti, druge nava-de
16.20	Obalna straza: Eddie je obtozen, 2. del
17.10	Strašno prijazna družina: S postrezbo
17.35	Zlata dekleta: Valentinovo
18.05	Stara macaka: Vroci led
19.00	Pri Huxtablovih: Kletni otroci
19.30	Cas v sliki, kultura
19.53	Vreme
20.00	Pogledi od strani
20.15	Poslednja pustolovščina, angleski pustolovski film
20.25	Rezija: Franc Roddam
22.05	Nogomet
22.15	Mešanec, ameriska kriminalka
23.50	Rezija: Michael Apted
00.15	Cas v sliki
00.15	Soborca, francoska kriminalka, 1989
02.00	Rezija: Alexandre Arcady
02.00	Strašno prijazna družina, ponovitev
02.25	Schiejok vsak dan
03.25	Dobrodošli v Avstriji, ponovitev
05.10	Herkules, Pri Avgiju in Gerionu, risanka
05.30	Baywatch, ponovitev

ORF Avstrija 2

06.00	Videostrani
07.00	Vreme
09.05	Schiejok vsak dan, ponovitev
10.05	Vrtljak popevk
10.55	Anka in Tharaua, nemska film
12.25	Vreme
13.00	Cas v sliki
13.10	Dezela planin, ponovitev
14.25	Doktor Trapper John: Tezave z mamili
15.15	Umor, je napisala: Skandal zaradi Sma
16.00	Schiejok vsak dan
17.00	Cas v sliki
17.05	Dobrodošli v Avstriji
19.00	Zvezna dezela danes
20.00	Cas v sliki, kultura
20.00	Sport
20.15	Derrick:
21.20	Tvoj brat, morilec
21.20	Stefan Frank, zdravnik, ki mu zenske zaupajo: Preplah
22.05	Cas v sliki
22.30	Mesano
00.20	V senci kriza, tv film,
02.10	Pogledi odstrani

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio ga-ga; 10.30 Pregled tiska; 11.05 Petkovo srečanje in Glasbena oprema; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 14.30 Poslovne informacije; 15.00 Radio danes; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 18.25 Gremo v kino; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Oddaja za pomorščake; 20.30 Slovencem po svetu; 22.30 Informativna odd. v tujih jezikih; 23.05 Nocturno.

Slovenija 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 7.25 Zvezdni pregled; 8.00 Poslovne zanimivosti; 8.15 Rekreativna; 9.10 Koledar prireditve; 11.00 Country glasba; 11.50 Vreme; 12.00 Opoldne; 14.00 Drobnotice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Popevki tedna; 16.40 Petkova centrifuga; 17.35 Obvestila; 17.05 Sport; 18.05 Glasovanje za popevki tedna; 19.30 Stop pops in novosti; 21.45 Igra; 22.20 Heavy metal.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Izobraževalni program; 10.05 Izbrana proza; 11.05 Reprize in soočanja; 12.05 Igramo in pojemo; 13.05 Slov. komorni zbor; 13.40 Glasb. tradicija; 14.05 Gymnasium; 15.00 Sanson; 16.05 Od uverture do plesa; 17.00 Solistični koncert; 18.05 Odlomki iz opere; 19.30 E. Chausson; 20.30 Koncert Kogojevih dne-vov; 22.05 Igra; 23.55 Li-rični utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

(Srednji val: 549 KHz, UKV 88.6, 96.4, 100.3, 100.6, 104.3, 107.6) 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 19.00 Poročila; 12.30, 17.30 Dnevnik; 6.00 Glasba, koledar; 6.30 Osmrtnice; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 9.00 Servisne informacije, prireditve; 9.10 Od vrha do dna; 9.45 Za in proti; 10.45 Kviz rubrika; 11.00 Aktualno in zanimivo; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Daj, povej... kontaktna odd.; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Informativni servis; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00-1.00 Glasbeni izbor.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.45 Prireditve; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbirali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Med vrsticami; 11.30 Aktualnosti; 12.00

Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.00 Turistična odd.; 14.50 Single tedna; 15.00 Discoteca sound; 16.00 Modri val; 18.45 Folk studio; RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 7.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Novice; 7.35 Vreme; 8.15 Napoved; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketa; 12.00 BBC Novice; 12.15 Sport; 14.05 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 16.10 Spoznajmo se; 17.00 Nemščina; 18.30 Evropa v enem tednu; 20.00 Rock; 1.00 RGL zur.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 10.20 Od zabave se zvrti; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 19.30 Včerja za dva.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Štajerske miniature; 10.05 Evropa; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Kadar boš na rajzo šel; 14.00 Osmrtnice, obvestila; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Želeli ste; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 18.00 Skriti kotiček; 19.30 Po domače; 20.00 Petkovi akvareli; 23.15 Nočni pr.

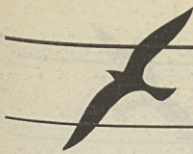
Radio Študent

0.00 Radio Kaki; 11.00 Borzni parket; 14.00 Kulturne recenzije & Napovedi; 15.00 OF; 19.00 TB: The Country Teasers; 20.00 Institut Egon March predstavlja; 21.00 Okopi Slave A. Svarcenbejal; 22.00 Idealna godba (Knitting factory, Interbalkan festival).

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Afera Hreščak v tržaškem občinskem svetu; 8.40 Glasba, vmes (9.15) Pravilnični kotiček; 10.10 Trieste Prima 1994; 11.30 Odprta knjiga: New York, New York (V. Maidon, 5. del); 12.00 Stari časi družabnosti; 12.40 Slovenske ljudske pesmi; MePZ Akord 84; 13.45 Steverjan 95; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Filozofi in literati; 14.30 Soft music; 15.00 Poletni mozaik; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Glasba za dobro voljo; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

GLEDALIŠČA
SLOVENIJA

SNG Drama

Vpis abonmajev za sezono 1995/96

SNG Drama bo vpisovala abonmaje od 4. do 9. septembra v vpisni pisarni v Drami, Erjavčeva 1. Studentske abonmaje bodo vpisovali od 2. do 7. oktobra. Vpisna dvorana bo odprta vsak delavnik med 9. in 12. ter med 15. in 18. uro, v soboto pa med 9. in 12. uro.

Abonmajski program za sezono 1995/96

- Ivan Cankar: HLAPCI, režija Mile Korun;
- Anton P. Cehov: TRI SESTRE, režija Meta Hocevar;
- Sofokles: FILOKTET, režija Paolo Magelli;
- Heiner Müller: FILOKTET, režija Paolo Magelli;
- Peter Handke: URA, KO NISMO NICESAR VEDELI DRUG O DRUGEM, režija: Ernst M. Binder;

-izbirna predstava po želji abonenta.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Veliki oder: sobota, 9. septembra, ob 11. in 17. uri: Svetlana Makarovič: SAPRAMISKA, za izven.

AJDOVŠČINA

Danes, 8. septembra, bo ob 20.30 v Dvorcu Zemono gostovalo ptujsko gledališče Zato s priredbo najbolj znane komedije Carla Turrinija KRCMARICA.

VRBA

Danes, 8. septembra, bo ob 20. uri v Prešernovi rojstni hiši v Vrbi igra Seana O'Caseyja TA PRISPARAN JUR. To je igra o slovenskih Irčih, o večerih, ko se z nostalgijo spominjajo vseh precutih noci, ko so otipavali natararice in se nalivali s hladnim pivom, ko so jih metali iz gostiln...

PDG NOVA GORICA

Premiera: torek, 12. septembra, ob 18. uri: Antoine de Saint-Exupéry: MALI PRINC, režija: Jaska Jamnik.

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Vpis abonmajev za sezono 1995/96

Vpisovanje abonmajev bo potekalo v avli gledališča (vhod z Glavnega trga) za dosedanje abonente od 4. do 9. septembra, za nove abonente od 11. do 16. septembra, in sicer vsak dan od 10. do 12. ter od 15. do 18. ure.

Abonmajski program za sezono 1995/96

- Ray Cooney: TO IMAMO V DRUZINI (PG Kranj);
- Harold Pinter: PREVARA (PG Kranj);

- Eugene Ionesco: PLESASTA PEVKA in DELIRIJ V DVOJE (PDG Nova Gorica);
- Andrej Hieng: IZGUBLJENI SIN (PG-Kranj);

- Tone Partljic: STAJERC V LJUBLJANI (-MGL Ljubljana);
MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO

Jutri, 9. septembra, ob 20. uri: komedija Toneta Partljica STAJERC V LJUBLJANI v izvedbi MGL. Komedija je pikra zgodba o nenehnih nasprotjih med Stajerci oziroma Mariborčani in Ljubljancani, o tistih Stajercih, ki Ljubljancane zmerjajo z močvirniki, hkrati pa se do Ljubljane vedejo kot do obljubljene dezele, in o tistih Ljubljancanih, ki ne morejo prenesti, da jih blagajničarka ogovori s stajerskim naglasom.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Verdi - Dvorana Tripcovich
Jesenska simfonična sezona 1995
V petek, 22.9., ob 20.30 (red A) bodo s koncertom orkestra gledališča Verdi pod vodstvom Juliana Kovatcheva otvorili novo sezono. Blagajna gledališča Verdi bo zaprta do 12. septembra. Od tega datuma dalje bodo na razpolago novi abonmaji in eventuelne rezervacije preostalih prostih mest.
Prireditve ob 50-letnici Zveze slovenskih kulturnih društev v Italiji
Danes, 8. t.m., ob 18. uri bo v Babni hiši v Ricmanjih zacetek prireditve z odprtem razstavo mladih likovnih ustvarjalcev iz Trsta, Gorice in Benecije; v Dolini bo ob 19.30 nastop godbe Breg in ob 20. uri v Galeriji Torkla odprtje fotografske razstave posvečene Sasi Ota; na K'luži v Dolini bo se sledila predstavitev knjižnih novosti ter nastopi zborov MePZ Primorec-Tabor, ZPZ I. Grbec in MoPZ Valentin Vodnik.

Jutri, 9. t. m., ob 20. uri bo v Prebenegu koncert za sožitje - dobrodelni koncert z nastopom domačih glasbenih skupin in siciljskega ansambla etnorock glasbe Agricantus (izkupček večera bo namenjen Skladu Luchetta, Ota, D'Angelo, Hrovatin
V nedeljo, 10.9. bo v Dolini na Gorici ob 18. uri osrednja proslava z zborovskimi, godbeniskimi in instrumentalnimi nastopi skupin s Tržaškega, Goriskega, Benecije in Rezijske. Pozdravi gostov in govor predsednika ZSKD. Gledališče Cristallo
Danes, 8. t.m., ob 11. uri predstavitev nove gledališke sezone, ki se bo pričela 7. oktobra.

GORICA

Se jutri 9. septembra bo na sporedu Alpe Adria Puppet festival.

KOROŠKA

SVEČE

Danes, 8. t.m., bo v stari soli predavanje Borisa Podrecca z diapozitivi na temo »Anamorfoza forme v arhitekturi Borisa Podrecca«.
Jutri, 9. t.m., ob 20. uri bo pri Adamu zaključna prireditev 15. Sveskega slikarskega tedna '95.

VRBA OB VRBSKEM JEZERU: v Casineumu bo danes, 8.t.m., ob 20.30 klavirski recital Tonija Kernjaka. Večer prireja SPD Drabosnjak.

BELJAK: v Paracelsovi dvorani mestne hiše bo jutri, 9. t.m., ob 9. uri odprtje 23. medregionalne razstave treh dežel za fotografijo.

RAZNE PRIREDITVE
SLOVENIJA

Revija Stripburger v sodelovanju z Zavodom za odprto družbo razpisuje NATECAJ ZA ENOSTRANSKI CRNO-BELI STRIP
Zazeljena oziroma prednostna tematika je boj proti fašizmu, rasizmu, etnični nestrpnosti ipd. Stripi naj bodo v izvirnem jeziku, s priloženim prevodom v angleščino (za podnapise). Avtorji dvanajstih izbranih stripov bodo prejeli nagrado v vrednosti sto nemških mark, njihovi stripi pa bodo objavljeni v eni od naslednjih izdaj Stripburgerja. Avtorji, katerih dela bodo objavljena, bodo prejeli tri brezplačne izvode. Nacrtujejo tudi razstavo vseh prispelih stripov, zato avtorje prosijo, naj pošljejo originale, ki jim jih bodo vrnili po razstavi. Rok za oddajo del je 1. oktober 1995. Stripe pošljite na naslov: Ljubljana, Kersnikova 4, soba 412, s pripisom ZA ANTINAZI NATECAJ. Vse informacije dobite vsak torek in četrtek od 12. do 14. ure po telefonu 061/319 662.

GLASBENI NATECAJ

Studentska organizacija v Ljubljani, enota za kulturo, v sodelovanju s FV-jem razpisuje natecaj za izdajo CD-plosče studentskim glasbenim skupinam ali posameznikom, ki se nimajo izdanega CD-ja, na področju popularne glasbe. Prijava mora vsebovati: potrdilo o statusu studenta, pri skupinah mora biti vsaj polovica članov studentov, posnetke z vsaj 30 minutami glasbe, besedila, kratko biografijo in kontakt skupine (ime, naslov in telefonsko številko). Prijave pošljite do 15. septembra na naslov: SOU v Ljubljani - enota za kulturo (za glasbeni natecaj), Kersnikova 4, 61000 Ljubljana.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Grad sv. Justa- »De occulta philosophia« - festival carovnistva

Danes, 8. t.m., ob 18. uri okrogla miza o verskih, satanskih in carovniških sektah; ob 22.30 - Disco z DJ.

Jutri, 9. t.m., ob 18. uri okrogla miza »Bio-

speaker - la macchina che fa parlare le piante»; ob 22.30 - Disco Live.
V nedeljo, 10. t.m., ob 18. uri okrogla miza o duhovih in vampirjih; ob 21.30 - Predvajanje filma »Il guardiano di notte«, nagrajen na fantafestivalu 95 kot najboljši film.
V četrtek, 14. t.m., ob 21.00 - The cameraman.

Nocoj ob 20. uri bo v galeriji Meduza 2 v Piranu otvoritev razstave grafik

BOJANA KOVAČIČA.

Predstavljen bo izbor grafik v tehniki globokega tiska iz obdobja zadnjih štirih let. (na sliki: iz cikla Korekture srca III, 1994)

GLASBA
SLOVENIJA

FESTIVAL LJUBLJANA

V ponedeljek, 11. septembra, bo ob 20. uri v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma gala koncert opernih arij s svetovno znanim tenoristom Joséjem Cárerasom. Nastopajo se: Elisabet Rey, sopran, in orkester Slovenske filharmonije, dirigent Elio Boncompagni. Koncert je omogočil Petrol.

BLED

Danes, 8. septembra, bo ob 20. uri v župnijski cerkvi Sv. Martina na Bledu koncert komorne glasbe. Nastopajo: Sofia Ahmed, sopran, Ivica Sarić, bas, in

Dariana Blaće, klavir.

Ob 20.30 bosta nastopila Davor Busić, flavta, in Nina Kovačić, klavir.

NOVA GORICA

Danes, 8. septembra, bodo ob 21. uri v starem kinu nastopili Zoran Predin in izvajalci dalmatinskih pesmi Trio more.

JESENSKE SERENADE

Danes, 8. septembra, bo ob 16.30 na blejskem gradu in ob 20. uri v Kosovi grščini na Jesenicah Večer Maxa Regerja. Nastopajo: Mirko Vicentić Polić, violina, Bojan Cveteznik, viola, in Ivan Sostarić, violončelo.

Danes 8. septembra, bo ob 20. uri v Trubarjevem antikvariatu v Ljubljani Večer harmonike z glasbo 20. stoletja. Nastopa: Mateja Prem, harmonika.

GORNJA RADGONA

Danes, 8. septembra, se bo ob 17. uri začel 3. Pomurski rock festival. Nastopajo: Nikola z bendom, Loamy Dove, Megahernium, The Pest, Moneylow complex, Crucifiction, Not why yes, Yellow minute in gostje - Majke iz Zagreba.

KRANJ

Danes bo ob 20.30 na gostinskem vrtu Pod marelo nastopil Kranjski dixieland band.

RAZSTAVE
SLOVENIJA

MODERNA GALERIJA

Razstava 21. MEDNARODNEGA GRAFICNEGA BIENALA - LJUBLJANA je na ogled do 30. septembra v Moderni galeriji.

CANKARJEV DOM

Razstavi 55 protagonistov konstruirane umetnosti in Josef Albers sta odprti do 10. septembra.

V Tivolskem gradu je na ogled razstava del nagrajenecv prejšnjega mednarodnega grafičnega bienala.

JAKOPIČEVA GALERIJA, Slovenska 9

Pregledna razstava lesorezov iz obdobja 1935-1995 avtorja Lojzeta Spacala je podaljšana do 30. septembra.

MUZEJ NOVEJŠE ZGODOVINE, Celovška 23

Gotika v Sloveniji: razstavi Arhitektura in Nastanek, ogrožanje in reševanje likovne dediščine.

NARODNA GALERIJA, Prežihova 1

V obeh zgradbah galerije je na ogled razstava Gotika v Sloveniji: Slikarstvo in kiparstvo.

NARODNI MUZEJ, Prešernova 20

Na ogled je razstava Gotika v Sloveniji - svet predmetov.

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5

V galeriji je na ogled pregledna razstava kiparja Stojana Batica.

GALERIJA EQURNA, Gregorčičeva 3

V galeriji je na ogled razstava slik Zige Okorna.

BEŽIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska 31

V galeriji je na ogled razstava Od skice do lutke Agate Freyer-Majaron.

GALERIJA SODOBNE UMETNOSTI, CELJE

V galeriji je na ogled razstava Forma eterna, ki predstavlja osemnajst mladih slovenskih umetnikov Akademije za likovno umetnost iz

Ljubljane ob njeni petdesetletnici.

GALERIJA ZDSLU, Komenskega 8

V galeriji je na ogled razstava instalacij nemške umetnice Inken N. Woldsen.

GALERIJA ILIRIJA, Tržaška 40

V galeriji je na ogled tematska razstava skulptur Aleksandra Kovaca Rigoletto.

GALERIJA Vodnikova domačija, Vodnikova 65

V galeriji je na ogled posthumna razstava akademskega slikarja Marijana Dovjaka.

GALERIJA ŠIVČEVA HIŠA, RADOVLJICA

V galeriji je na ogled razstava Slike in risbe akademskega slikarja Janeza Zalaznika.

GRAFIČNI MUZEJ, ROGAŠKA SLATINA

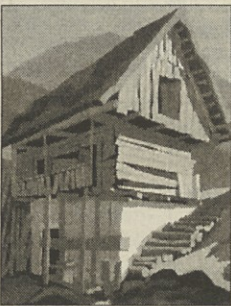
Devetdeset grafičnih listov karikatur Williama Hogartha (1697-1764), londonskega slikarja in bakrorezca, je na ogled do 9. septembra.

MESTNA GALERIJA, PIRAN

Samo se danes je na ogled razstava slovitega ameriskega umetnika bolgarskega rodu Christa.

GALERIJA LOŽA, Koper

V galeriji je na ogled razstava Dušana Tršarja Skulpture v bronu.

RAZSTAVIŠČE VERONIKA, Kamnik

Danes ob 18. uri bodo odprli razstavo slik Kasce, pozabljen dedščina (na sliki) Dušana Sterleta in razstavo skulptur Ozivljanje dedščine Alesa Podgorska.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Muzej Revoltella-Galerija moderne umetnosti (Ul. Diaz 27): do 8.10. razstavlja James Rosenquist.

Muzej Revoltella-Galerija v 5.nadstr.: do 11.9. je vsak dan, od 15. do 24. ure na ogled razstava sodobnih umetnikov, ki jo je organizirala galerija Torbandena.

Galerija Art Light Hall: jutri, 9. t.m., ob 18. uri otvoritev razstave Uga Pierrija.
Miramarski park- Konjušnica
Do 7.1.1996 je vsak dan od 9.00 do 19.00 na ogled razstava izkopanin antične Eble.

Sesljan - Sedež letovisarske ustanove: do 14.9. je na ogled razstava Vojka Gasperuta. Urnik: vsak dan 10-13, 16-19.

GORICA

V Pokrajinskem muzeju na gradu in v Coronijevem dvorcu je do 31.12. odprta razstava »Ottocento di frontiera«.

V dvorani Deželnih stanov na gradu je do 17.9. odprta razstava Gotske cerkve v dolini Soče in v Brdih.

STANJEL

V Galeriji Lojzeta Spacala so na ogled do 30.9., poleg stalne zbirke, tudi novejša dela tržaškega umetnika. Urnik: od delavnikov 14-19 (razen ponedeljkov); ob sobotah, nedeljah in praznikih od 10-12, 14-19.

PASSARIANO

V Vili Manin bo do 10.12 odprta razstava o Pier Paulu Pasoliniju.

KOROŠKA

CELOVEC

Dezelna galerija: Do 10.9. bo na ogled razstava »Do danes-dve stoletji umetnosti na Koroškem«.

Skofjski muzej (Lidmanskyygasse 10): odprti se bodo vršili vsak večer, na programu pa bodo tudi debate o medijih, o bivši Jugoslaviji, o poeziji itd., predvajanje videofilmov in novejših filmov. Med ansambli, ki bodo nastopili na festivalu naj omenimo se 99 Posse, Bisca, Marlene Kuntz, Massimo Volume in se nesteti drugi.

BELJAK

Galerija ob mestnem zidu: do 13.9. razstavlja furlanski umetnik Mario Micossa.

ŠENTJANŽ V ROŽU

K-k center, Stara sola: Se jutri, 9. t.m., je na ogled razstava Zorke Loiskandl-Weiss z retrospektivo slikarskih del »Od zacetka do sedaj«.

TINJE

Galerija Tinje: Do 17.9. je na ogled stalna razstava lesorezov Wernerja Bergerja in sedemdelnega cikla Valentina Omana.

PLIBERK

Do konca septembra razstavlja Werner Berg.

GLASBA
FJK

TRST

Avditorij Muzeja Revoltella

Danes, 8. t.m., ob 20.30 - Zadnje srečanje iz cikla »Suono e segno visivo« - Glasba in umetnost iz Spanije in Madzarske. Zaključilo se bo s koncertom st.1 op.5 glasbenika Erna von Dohnanyla.

Trg sv. Jakoba

Jutri, 9. t. m. bo ob 18. uri nastopila godba na pihala »Arcobaleno« pod vodstvom Ennia Krizanowskyja. Na programu Lehar, Franca, Eitner ter razne tržaške pesmi in koracnice.

Grad sv. Justa

V ponedeljek, 11. t. m., ob 21.30 bo v okviru festivala carovnistva, koncert skupine Inti Illimani.

REPENTABOR

Gallus Consort - Glasbeni popoldnevni stare in sodobne glasbe

V nedeljo, 10.9., ob 18. uri bo na sporedu prvi koncert: Francoska glasba za flavto v začetku 18. stoletja. Na programu Hotte-terre, de Boismortier, Blavet, de La Barre in Chédeville. Nastopajo Gianni Lazzari (traversiere), Irena Pahor (viola da gamba) in Dina Slama (cembalo). Koncerte prireja Gallus Consort v sodelovanju z deželnim sedezem RAI in tržaško pokrajino.

BOLJUNEC

Gledališče F. Prešeren - Festival Radio Onda Libera

V torek, 12. t. m. se bo s koncertom skupin Aria di Golpe in Assalti frontali začel festival s katerim bodo praznovali 10-letnico delovanja radijske postaje Radio Onda libera. Koncerti se bodo vršili vsak večer, na programu pa bodo tudi debate o medijih, o bivši Jugoslaviji, o poeziji itd., predvajanje videofilmov in novejših filmov. Med ansambli, ki bodo nastopili na festivalu naj omenimo se 99 Posse, Bisca, Marlene Kuntz, Massimo Volume in se nesteti drugi.

PORDENON

V sredo, 13. t. m.: Koncert Pina Danieleja skupno s kitaristom Pat Mathenyjem.

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Nekdo vas bo tako raztogetil, da se ne boste mogli pomiriti vse do večera. Partner bo povsem razumel vašo jezo, zato od vas ne bo zahteval smehljanja. In tako vam bo odleglo.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Mirmo družinsko življenje, ki vam gre drugače kar dobro od rok, vas tokrat ne bo zadovoljilo. Nekaj vas bo vlekle ven, med nove obraze - in brez zadržkov se boste odpravili.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: V intelektualne sfere vas bo potegnilo tako globoko, da boste se jesti pozabili. Vrtoglavica vas bo opomnila, da vam nekaj manjka. Glejte, da se tudi najedli ne boste preveč.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Ugotovili boste, zakaj vas imajo otroci tako radi. Ravno zato, ker znate prislutihniti njihovemu ritmu in se ne trudite, da bi jih sili-li v tisto, kar se zdi prav odraslim.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Svojo avtoriteto boste skušali z delovnega mesta prenesti še v krog domačih, vendar se boste usteli. Po nekaj neuspehih poskusih boste uvideli, da je družina nekaj posebnega.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Ohranili boste svojo vedrino, čeprav si boste naložili ogromno dela. Kakor hitro boste pomislili, da delo osvobaja tudi vas, pa vas bo neznosno zbolela glava.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Do ljudi boste zelo za-držani, čeprav boste v sebi vedeli, kako močno po-trebujete blizino. Vzeli si boste čas, da premislite o vzroku svoje nezaupljivosti. Tudi resili jo boste.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Vztrajali boste, kot zna le škorpion. Zagnano boste sledili cilju in se-le na koncu ugotovili, da ste spregledali malen-kost in da bo treba začeti znova. Ne obupajte!

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Svoji vroci želji po potovanju boste končno le uslišali. Tam boste sreča-li nadvse zanimivega tujca, a si boste morali prizna-ti, da ga ne razumete - pa ne zaradi jezika.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Napredovanje bo vaša edina skrb, zato boste zanemarili veliko po-membnejših stvari. Na nevarnost vas bo opozoril vaš bližnji, ki mu bo ob vas silno dolgčas.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Razdajanje je sicer va-sa lepa lastnost, vendar boste morali biti tokrat bolj pazljivi, saj se utegne zgoditi, da vas bo sestrada-na okolica obrala prav do kosti.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Vas bližnji ne bo več dohajal vaše spremenljivosti, saj sploh ne bo več vedel, kaj lahko pričakuje od vas v naslednjem trenutku. Na-mesto pričakovanja mu predlagajte prožnost.

ČRNO MORJE

»Delfinska«
terapija

Za otroke z živčnimi motnjami

Diana, delfin, se z otrokom igra v zamreženem prostoru nekdanjega so-vjetskega oporišča. Tu je sovjetska mornarica ne-koč te sesalce urila za izvidniške posle, zdaj pa ima Diana veliko bolj pri-jazno nalogo. Skupaj z ostalimi delfini izvaja »delfinsko terapijo«
za otroke z živčnimi motnja-mi.

Delfini po razpadu SZ

Nekoc je bilo ducat del-finov vključenih v tajni oddelek enot sovjetske mornarice s sedežem v krimskem pristanišču Se-vastopol, po razpadu So-vjetske zveze pa skupaj z delfine vključiti v pro-gram, ki bi bil družbeno koristen. Vaditelj, ki z del-fini dela že dvajset let, pravi, da so prej imeli za seboj celotno sovjetsko mornari-co, zdaj pa so postali le re-vna vladna organizacija brez finančne podpore. Če kmalu ne bodo dobili de-narja, bodo morali vse del-fine prodati cirkusu. Ti delfini pa so bili izurjeni za iskanje min in torpedov v Crnem morju. Zdaj znan-stveniki v oporišču razi-skujejo njihovo obnašanje, dihanje, potapljanje in akustične sposobnosti.

Njihovi vaditelji pa se samo smejejo ob namigih, da so delfine vadili za mi-niranje sovražnih ladij in za ubijanje potapljačev. »Teoretično je sicer dovolj pameten, da lahko sproži atomsko bombo, vendar pa zagotovo ni dovolj mo-čen, da bi prenasal mino, četudi bi to od njega zahte-vali.«

Crnomorska mornarica,

ki je pod ruskim povelj-stvom, vendar pa je razpe-ta med Ukrajino in Rusijo, delfinom ni namenila no-bene vojske naloge.

Diana, otroci, morje
in sonce

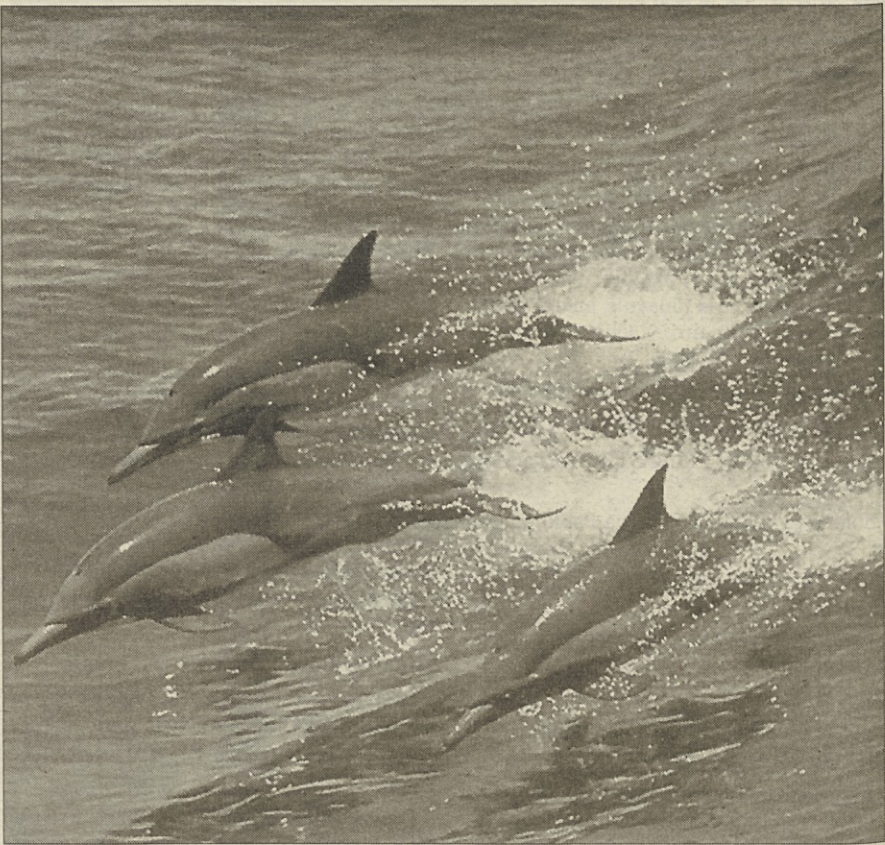
Diano, enega od šestih preostalih delfinov, so izu-rili, da pomaga otrokom, ki imajo težave s fobijami, nevrozami, morami in mo-krenjem postelje. Nekateri od njih so stari komaj dve leti. Doktorica Lukina pravi, da se niso ugotovili, za-kaj ta terapija deluje, saj ne vedo, kaj tako dobro vpli-va na otroke - delfini, mo-rje ali sonce.

Lukinova preučuje del-fine že skoraj dve desetletji in pravi, da je oceanarij ve-likanska baza podatkov za raziskovanje, zal pa niso imeli nikoli priložnosti priti v stik s svetom, saj je to sovjetsko obrambno mi-nistrstvo prepovedalo. »Vse, kar smo delali, je bi-lo strogo tajno,«
pravi Lu-kinova.

Celo zdaj se vadijo pet delfinov in tri morske le-ve, vendar pa tudi njihovi vaditelji ne vedo, v kakšne namene.

Vaditelji in delfini
»na cesti«

Le sedem od dvajsetih jih je še ostalo, drugi pa so si poiskali delo v cirkusu in tam, kjer delfine trenira-jo v komercialne namene. Pomanjkanje denarja pa občutijo tudi delfini; lani je eden umrl zaradi lakote. Kulagin pa pravi, da bi delfini lahko pomagali pri iskanju nafte in plina v Cr-nem morju. Opremljeni s pripomočki za odkrivanje

bi lahko pregledali celotno oceansko dno. Drug more-biten projekt pa je odkriva-nje ladij, ki so potonile med drugo svetovno voj-no, v njih pa sta se vedno nafta in orožje. Tretja mo-znost pa je zascita delfi-nov, to pa bodo skušali do-seci z njihovo udomacitvi-jo. »To je verjetno tudi edi-na možnost za rešitev teh sesalcev pred izumrtjem, saj se ekološki pogoji v Cr-

nem morju zelo hitro slab-sajo,«
pravi Kulagin.

Prihodnost vrste

Pred petdesetimi leti je bilo v Crnem morju se vec kot dva milijona delfinov, zdaj pa jih je le se nekaj de-set tisoč. Crnomorski meni-ski tjulenj, nekoc stalni pre-bivalec voda okoli Ukraji-ne, Turcije, Rusije in Ro-munije, je že izumrl.

Cirkus iz Sevastopola pa

je poleti iz svojega progra-ma umaknil točko z delfini, ker so zivali ali umrle ali pa so zbolele. Kulagin pravi, da zeli naslednje leto ustanoviti na tem območju ekološki park, kjer si bodo ljudje lahko ogledovali del-fine ali pa celo plavali z nji-mi. Pravzaprav bi slo za ne-kaksen naravovarstveni tu-rizem. Upa, da bodo tako privabili tuje turiste.

Lida Poletz, Reuter

ANEKDOTI

... o La Fayetteu

Med revolucijo je množica v Pari-zu zahtevala glavo de la Salla.

»Ne vem, kje je,«
je rekel general in državnik markiz de La Fayette z okna mestne palače, »pa tudi če bi vedel, vam ne bi nikoli dal njegove glave!«

Množica je začela vpiti:

»La Fayette je izdajalec: Hočemo njegovo glavo!«

General je sel na trg med množico.

»Kdo hoče mojo glavo? De la Sal-love vam ne dam, mojo pa lahko do-bite, ker je moja lastnina in lahko na-redim z njo, kar hočem. Tu je: ponu-jam vam jo. Tisti, ki mi jo je hotel odrezati, naj stopi naprej in si jo vza-me.«

»Zivel La Fayette!«
je začelo vpiti ljudstvo, navdušeno nad generalo-vim pogumom.

... še o La Fayetteu

Kraljica Maria Antoinetta je dala poklicati francoskega generala marki-za de La Fayettea, da bi ga vprasala, ali je darilo, ki ga je nameravala po-slati Francija Georgeu Washingtonu, primerno. La Fayette ni bil prav nič navdušen nad njim.

»Ampak saj smo poslali švedske-mu kralju in drugim kraljem prav ta-ka darila!«
je ugovarjala kraljica.

»To so bili samo kralji, madame,«
je rekel La Fayette. »Washington je veliko več. Glava svobodnega ljud-stva je.«

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

361	VEDA O ANGLESKEM JEZIKU	FR. SKLADATELJ	TV VODITELJICA LONGYKA	NATRIJ	MORNAR, KI USMERJA LADJO	IGRALEC BATES	NORVEŠKI ALPSKI SMUČAR (LASSE)	NOGOMETNI KLUB IZ FRANK- FURTA	JURIJ VEGA	NOGOMET	STARO- JUDOVSKI KRALJ	VELIK GORSKI VRH	AVTOR: LUKA PIBER	MLEČNI SOK KAVČU- KOVCA	PREVOD BIBLIJE V LATINSČINO	PRED- SEDNIK CLINTON	RISTO SAVIN	GRSKA BOGINJA JUTRANJE ZARJE	NARODNI PARK V KENJU	TUREK
SL. PLAVALKA													OPERNO BESEDILO							
ZANESLJIVOST													SL. GLASBENIK STAVNI STROJ							
NEKD. PORTUG. POSEST V INDIJI				JADRANSKI OTOK OBRAMBNI IGRALEC					ZILJSKA DOLINA VLUK STISKALNICE								SAMUEL JADRANSKI OTOK			
LOJZE DOLINAR			BANOVA OBLAST STARA POPEVKA								OKRASNA TEHNIKA PTIC, KI CIVKA							VILI AMERSEK BREZBOŽNIK		
BELG. MESTO YPRES						SMUČAR BITTNER	PREBIVALKA RIBC OVJALKA									FR. MESTO PLEMISKI NASLOV				
NJIVSKI PLEVEL					MESTO V LACIJI POLITIČNI MOGOTEC							SREDISCE VRTENJA ELEMENT			BISTVO STEKLO V OKNU				KRATEK MOSKI PLASC	BIBLUSKA OSEBA
TANKO MREZASTO BLAGO				PREBIVALEC BRD					ROZA ZRAK (LATIN.)					OSVEŽUJOČA PIJACA IGRALEC KILMER						
LJUDSTVO V NIGERIJU				MESTO V NEBRASKI OLIVER MLAKAR						PIANO ZDRAVKO OCVIRK							PISEC FLEMING NIKO KURET			
TVORBA NOVIH SPOJIN												AZJSKA OTOSKA DRZAVA								
DRZAVA V INDIJI					PREDLOG			DRZALO				DROBNA BITJA V MORSKI VODI								

RESITEVE:
Vodotavna: ALENKA KEJ-
ZAR,
LIBRETO,
NEVARLJIVOST,
ATI SOS,
GOA,
MAUN,
GAILTAL,
SAM,
LD,
BANSTVO,
NIELLO,
VA,
IEPER,
RIBCANKA,
LAON,
SLAK,
ALATRI,
OS,
BIT,
TIL,
BRIC,
CVET,
SABESO,
IBO,
OMAHA,
KLAVIR,
IAN,
KEMOSINTEZA,
JAPONSKA,
JASAM,
NA,
ROC,
PLANNTON

NASVET PSIHologa

Trmoglavovo vedenje otrok

Vsako otrokovo početje ima svoj vzrok

Mati petletnega fantka je cedalje bolj zaskrbljena, ker postajajo otrokove reakcije na - kot pravi - »najbolj običajne zahteve zelo čudne«. Pravi, da začne otrok brez pravega vzroka jokati, da se pogosto brez pravega vzroka razburi, ali pa se kar naprej »kuja«. Skrbi jo, ker opaza, da v zadnjem času cedalje pogosteje laže, ceprav ga nikoli niso strasili ali mu grozili. Vznemirjajo ga tudi otrokova fantaziranja, pri katerih sploh več ne loci, kaj je resnično in kaj ni. Na koncu pisma se enkrat poudari, da jo »čudno obnašanje, za katerega ne vidi nobenega vzroka, saj družina živi urejeno in mirno, zacenja jeziti«.

Vse, kar otrok počne, ima vzroke. Lahko da gre za telesne, socialne ali čustvene potrebe, na katere so odrasli pogosto premalo pozorni. Potrebe dobijo pomen nagibov ali teženj, ko se izražijo v duševnosti. Takrat silijo k dejavnosti. Nagibi ali teznje opozarjajo otroka, da nekaj potrebuje, da mu nekaj manjka. V ozadju nagiba, ki otroka sili k dejavnosti, je vedno kaksna potreba. Ko otrok začne spoznavati svet in ljudi okoli sebe, ko začne odkrivati svoje telo, začnejo nagibi »siliti« k ravnanju, ki bi lahko vodilo k zadovoljivosti potreb. Otroku po izkusnjah spozna, da ima, denimo, njegov jok, cepetanje, umik itn. nek pomen, ker se na njegova opozorila, ki jih se ne znore jasno izraziti z besedami, okolje tako ali drugače odziva. Za vsako dejavnost je vzrok. Vsak motiv sili otroka k ravnanju, da lahko pride do cilja.

Nagib ali motiv v obdobju tik po rojstvu izzove stanje neugodja ali čustvene reakcije. Starsi tako lahko le ugibajo, kaj je motiv otrokovega joka. Ker se otrok

svojih potreb se ne zaveda, doživlja le neugodna čustvena stanja, ce osnovnim potrebam, kot so potreba po hrani, toploti in tudi varnosti, ki mu jo dajemo z ljubkovanjem, ni zadosceno. Vecji ko je otrok, bolj jasno se zaveda, da lahko zadovoljuje svoje motive na različne načine. S tem se tudi zmanjša bojazen pred temi nagibi, ker otrok pričakuje izpolnitve, zadovoljitve svojih teženj. Zadovoljitev teženj vedno spremlja ugodje (tudi pri odraslih), stanje sproscenosti, ker motiv oziroma nagib z zadovoljitvijo nemudoma preneha. Dojencki, na katerih jok se nihce ne odzove in ki včasih jokajo do onemoglosti, ne da bi jim jok pomagal odpraviti neugodja, ki ga občutijo, se bodo taksnih neprijetnih čustvenih stanj bali tudi, ko bodo vecji.

Ce so bili v prvih letih življenja njegovi poskusi, da bi odstranil neugodje neuspesni, se otrok pozneje začne zatekati v obrambo s pomočjo različnih obrambnih mehanizmov. Ti pomagajo otroku vzpostaviti notra-

nje ravnotezje. Eden od pogostih obrambnih mehanizmov, ki jih otroci uporabljajo, kadar je kakšen od njihovih ciljev nedosegljiv, je izrivanje motivov. Teznja ali želja se izrine iz zavesti in se »skrrije« v podzavest.

Pogosta oblika obrambnega mehanizma je tudi regres, ko se otrok v stiski zatece v obliko ravnjanja, ki ni obicajna za njegovo starost. Obrambni mehanizmi, ki jih mnogi starsi označijo kot »čudno vedenje brez vzroka« so potrebni in koristni, saj pomagajo vzdrževati notranje ravnovesje s tem, da znižujejo napetosti in preprečujejo nastop bojazni. Kadar se utrdijo do togosti, kadar se v otroku ustalijo kot utrjen način ravnjanja ob ovirah, ga začnejo hromiti in ga pasivizirajo.

Pogosto zatiranje otroku, predvsem pa sebi, da »brez vzroka čudno reagira«, je največkrat posledica premajhnega posluha za otrokove potrebe, ki sploh niso tako velike, kot bi jih odrasli radi prikazali.

Priprava Katarina Lavš

TEST TEST TEST TEST TEST

Slabo spite, se jezite, preveč pijete? Da.

Test tedenskih stresov (po Hannesu Lindemannu)

Ali ste:	Po	To	Sr	Če	Pe	So	Ne
1. Slabo ali premalo spali?							
2. Se jezili na vožnji v službo ali iz nje?							
3. Se jezili na delu?							
4. Morali delati pod pritiskom?							
5. Trpeli zaradi hrupa?							
6. Popili več kot tri skodelice močne kave?							
7. Pokadili več kot deset cigaret?							
8. Popili preveč alkohola?							
9. Se premalo gibali?							
10. Premastno ali preveč jedli?							
11. Pojedli preveč sladici?							
12. Imeli osebne težave?							
13. Delali nadure?							
14. Se doma ujezili?							
15. Dvomili o svoji delovni storilnosti?							
16. Imeli glavobole, bolečine pri srcu ali želodčne težave?							

Napravite vsak večer križec v ustrezna polja. Tri cetrtine ljudi je se le po opravljanju tega preizkusa ugotovilo, da so preobremenjeni s stresom. Pogosto lahko znanjsamo stres ze s tem, da se kdaj pa kdaj kritično pogovorimo sami s sabo o načinu svojega življenja.

vas stres pesti tako poredko? Ali mogoce spadate med ljudi, ki sploh ne zaznajo, kdaj so pod strėsom, ali pa bi vam za vas napredek priporočali nekaj več stresa?

21 do 40 točk
V primerjavi z drugimi doživljate malo stresov. Skrbite, da jih ne bo več.

41 do 60 točk
Pazite, da vas stres ne bo začel razjedati. Stres morate nacrtno razgrajevati, sicer se bodo pojavile bolezni. Najbrz vam ne bo v tolažbo, da ima večina ljudi, preizkušenih s tem testom, prav toliko točk kot vi.

61 točk in več
Pozor, stres vas hudo ogroža! Svoj življenjski slog morate takoj spremeniti, ce nocete zboleti ali prezgodaj ostareti. Življenje lahko uživate tudi z nekoliko manj stresa in živite bolj zdravo. Se enkrat preglejte vprašanja in razmislite, kako bi lahko zmanjšali stres.

OTROK V STISKI

Bitka »kdo bo koga« postaja neobvladljiva

Zlomimo lahko otrokovo sposobnost dejavnega poseganja v okolje

Od otroka pred prvim letom komajda kaj zahtevamo, pa tudi kaj dosti ne pričakujemo. Od tega mejnika naprej pa začnemo od njega na različne načine zahtevati, naj se pokorava določenemu redu in omejitvam in tudi pričakujemo, da bo kaj naredil nam na ljubo. Seveda teh zahtev in pričakovanj otrok ne sprejme takoj in brezpogojno, saj se mora tudi tega - kot vsega drugega - sele naučiti. Zato se bolj ali manj upira.

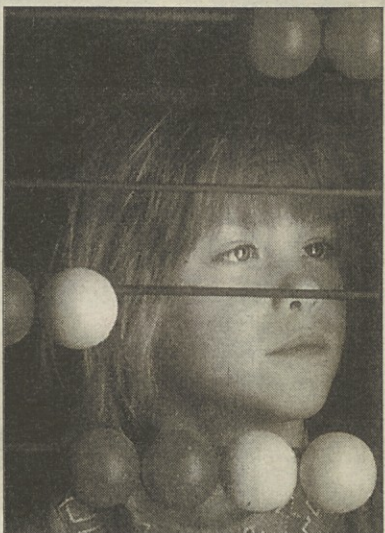
Izbruhi trme dosežejo svoj vissek od drugega do petega leta in nato postopno plahnijo. Vnovic izbruhnejo v puberteti, ko se pred otroka spet postavijo nove zahteve in pričakovanja, ki se jih mora naučiti sprejemati in se nanje odzivati tako, da to ne bo povzročalo prehudih konfliktov in stisk tako pri starih kot tudi pri njem.

V obeh obdobjih lahko odrasli spravijo otroka oziroma mladostnika v hudo stisko, ce hočejo njegovo uveljavljanje lastne volje na silo zatreti in za vsako ceno zmagati v »boju« z njim, ker pač menijo, da je otrok tisti, ki se mora ukloniti volji odraslih. Niso redki, ki so prepričani, da mu s tem, ko skušajo njegovo trmo zlomiti,

samo koristijo. Prepričani, da z različnimi metodami »zbijanja trme iz polne otrokove riti« delajo dobro delo. Pogosto se ne zavedajo, da s tem ne zlomijo samo trme, ampak tudi otrokovo sposobnost za dejavno poseganje v okolje, ker začne otrok v svojem čustvenem svetu povezovati svojo dejavnost in teznjo po osvajanju okolice z neugodjem in zaradi tega začne svojo dejavnost doživljati kot nevarno.

Otrokova in mladostnikova trma ter upornost se zaradi pogostih sporov s stari in učitelji lahko utrdi v nenehno obrambo. Iz bojazni, da ga bodo - po svojih izkusnjah sodeč - napadli, vodi nenehno »preventivno« vojno po načelu »kdo bo koga« in več skupnih iskanj brez lomljenja trme, ki je nekaj povsem zdravega v času odrascanja in vstopanja v svet odraslih.

zatrto uveljavljanje otrokove volje vpliva tudi na njegov duševni razvoj. Kljub vsem možnostim za razvoj inteligentnosti pri otroku nemalokrat ostaja duševna zmogljivost na nižji stopnji, kot bi bila, ce bi doživel manj »bitk« po načelu »kdo bo koga« in več skupnih iskanj brez lomljenja trme, ki je nekaj povsem zdravega v času odrascanja in vstopanja v svet odraslih.

Ženska svetovalnica se predstavlja

Ženska svetovalnica na Kersnikovi 4 v Ljubljani (telefon 061/ 13 16-169) je namenjena ženskam, ki se v določenem obdobju svojega življenja znajdejo v stiski in potrebujejo podporo pri svojih odločitvah. Namenjena je vsem, ki se sprašujejo, kako naprej in se pri tem opirajo zlasti na svoje notranje sile in moči. Kadar se ženska znajde v položaju, ko potrebuje nekaj pozornosti in koga, ki bi jo zares poslušal, bo morda vsaj za nekaj trenutkov nasla v tej svetovalnici varen prostor, kjer bo lahko brez zadržkov in strahov govorila in razmišljala o svojih izkusnjah. Svetovalnica je ena od

možnosti, kamor se ženske, ki so osamljene, izpostavljene fizičnemu, spolnemu ali psihičnemu nasilju, nesrečne, pa ne vedo zakaj, potrebne pogovora ali nezadovoljne z odnosi s partnerjem, v družini ali z otroki lahko zatečejo po pomoč in informacijo. Dobijo lahko informacije o tem, kaksne so njihove pravice, kakšni so zakoni, ki so jim lahko v podporo, kam se se lahko obrnejo po pomoč.

Podoba ženske v naši družbi je se vedno zelo idealizirana in marsikatera ženska ne vzdrži pritiska različnih vlog, ki so jim nekako predpisane. Delo svetovalnice temelji

na naslednjih načelih: popolna zaupnost podatkov, prilagajanje dela potrebam vsake obiskovalke in popolna anonimnost.

V stih ujeta stiska

(iz gradiva za oktobrsko številko glasila SENT - glasila za razvijanje drugačne neodvisnosti drugačnih)

On pa se opazi ne
ledena senca
na mozganih
se seli v dušo.
Od strahu ledeni telo
in se zvija v vročinih
krčih.
On pa se opazi ne.
On vedno dela.

VREMENSKA SLIKA

Nad zahodno in srednjo Evropo je območje nizkega zračnega pritiska. Frontalni val je ponoči prešel Slovenijo, naslednji pa je dosegel Alpe. V visinah priteka k nam od jugozahoda razmeroma tople in precej vlažen zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 6.31 in zaslo ob 19.28. Dan bo dolg 12 ur in 57 minut. Luna bo vzšla ob 18.52 in zasla ob 5.35.

TEMPERATURE MORJA IN REK

	°C		°C
Trst	21,0	Mura	13,0
Portorož	22,0	Sava (Radovljica)	9,8
Porec	22,0	Sora	12,4
Malinska	23,0	Ljubljana	11,9
Split	23,0	Soca	11,6
M. Losinj	23,0	Vipava	9,8
Dubrovnik	23,0	Bohinjsko jezero	16

NAPOVED ZA POMORSTVO

Veter v slovenskem Primorju:
zjutraj: SE 8 do 18 vozlov
popoldne: S 10 do 22 vozlov

PLIMOVANJE

Danes: ob 3.40 najnižje -57 cm, ob 10.04 najvišje 50 cm, ob 16.05 najnižje -39 cm, ob 21.58 najvišje 44 cm.
Jutri: ob 4.11 najnižje -56 cm, ob 10.32 najvišje 53 cm, ob 16.37 najnižje -42 cm, ob 22.32 najvišje 43 cm.

TEMPERATURE V GORAH

	°C
500 m	21
1000 m	17
1500 m	12
2000 m	8
2500 m	4
2864 m	2

BIOPROGNOZA

Vremensko občutljivi ljudje se bodo slabše počutili, bolj bodo nemirni, potrti in hitreje se bodo utrudili. Ponoči bo obremenilni vpliv ponehal in spanec bo globok.

VOX POPULI

Ako je na malo mašo lepo, bo potem dva meseca suho.
Pomladanska Marija pripelje lastovke, jesenska jih odpelje.

DANES

Slovenija: Spremenljivo do pretežno oblačno bo. Občasno bodo krajevne padavine, deloma nevihte. Najvišje temperature bodo od 20 do 25°C. Sosednje pokrajine: Spremenljivo oblačno bo. Na južni strani Alp bodo se krajevne padavine. Ob Jadranu bo pihal jugo.

JUTRI

V Sloveniji: V soboto bo se spremenljivo vreme s krajevnimi plohami in nevihtami.
Obeti: V nedeljo bo pretežno jasno.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Ali je Marco Polo res bil na Kitajskem?

LONDON - Ali je res prispel vse do bajne Kitajske Khublai Khana, ali pa je bil le eden od največjih prevarantov in sleparjev v zgodovini clovestva? Marco Polo se je v Veliki Britaniji znan na zatozni klopi po zaslugi neke knjige, ki jo bodo objavili čez kak teden. Napisala jo je Frances Wood, ugledna sinologinja in kuratorka kitajskega odseka britanske knjižnice.

Ze sam naslov nam razkrije vsebino knjige: »Did Marco Polo go to China?« (Ali je Marco Polo res šel na Kitajsko?) Woodin odgovor je jase - »ne«. V srednjeveškem potopisu Il Milione ni namreč »veliki beneski poptnik« omenil »malenkosti«, kot so kitajski zid, pitje čaja, tisk in zensk z iznakaženo majhnimi stopali. Se več, takratne kitajske kronike sploh ne omenjajo tega Evropejca, ki v svojem potopisu trdi, da mu je mongolski vladar Kublai Khan poveril številne diplomatske misije.

Ze lanskega oktobra je Woodova iznesla tezo, da Marco Polo ni nikoli bil na Kitajskem in da je svoj potopis napisal na podlagi pripovedovanj svojega očeta in strica, obenem naj bi na debelo prepisoval iz perzijskih potopisov.

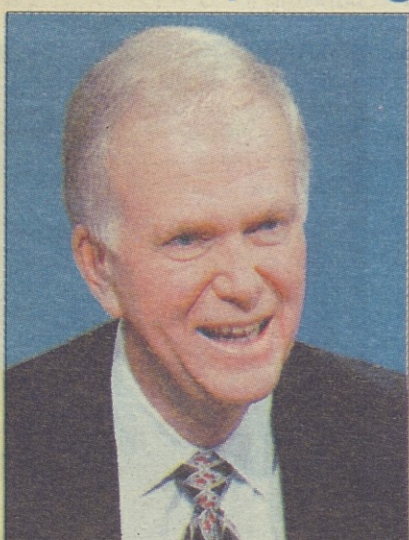
Mnenja britanskih sinologov so deljena. Oxfordski trdijo, da je Marco Polo verodostojen, britanski zgodovinarji pa so bolj prepričani, da je bil Marco Polo slepar.

Prestolonaslednik William v strogem kolidžu v Etonu

Princ William podpisuje knjigo gojencev pod budnim očesom matere, očeta in bratca. (AP)

Oregonski senator v težavah zaradi spolnega nadlegovanja

WASHINGTON - Komisija za etična vprašanja ameriškega senata je soglasno zahtevala odvzem mandata za vplivnega republikanskega senatorja iz Oregona Roberta Packwooda (na sliki AP), ker ga več zensk obtožuje, da jih je senator spolno nadlegoval. Clani komisije (trije republikanci in trije demokrati) sedaj od senata zahtevajo, naj podpre njihov sklep. Packwood je najodločneje obsodil sklep komisije in ga primerjal razsodbam inkvizicije, ker mu je bilo onemogočeno soocenje z ženskami, ki ga obtožujejo. To pa mu bo le malo pomagalo, saj je njegova politična kariera zapечатena tudi v primeru, da bi senat zavrnil zahtevo komisije za etična vprašanja, saj se bo moral Packwood odpovedati predsedstvu močnejše komisije za finančna vprašanja, na prihodnjih volitvah pa nima izgledov za ponovno izvolitev.

Divine Brown že unovčuje slavo

LONDON - Divine Brown je nedvomno s pridom unovčila slavo, ki si jo je pridobila po julijski aretaciji v Los Angelesu, ko jo je policija v avtomobilu zasacila med oralnim odnosom z britanskim filmskim igralcem Hughom Grantom. Včeraj je bila namreč za botro pornografski televizijski satelitski mreži Fantasy Channel. Za svoj nastop je prejela 20.000 funtov, kar je precej več od tistega, kar je prejela za svoje storitve, ko je

se bila losangeleska pocestnica.

Divine Brown je za vedno pozdravila svojo dosedanje obrt in se bo posvetila bolj donosni pornografiji in seveda reklamnim spotom. Sploh jo ne moti, da so jo pred dnevi obsodili na šest mesecev zapora, saj je kazen pogojna, losangeleski državni pravdnik William Sterlin pa je moral priznati, da je Brownova za vedno pozdravila klasično prostitucijo.

Policija ubila indijanca

OTTAWA - Kanadska policija je pred vhodom v narodni park Ipperwash ubila enega indijanca, druga dva pa ranila. Do tragedije je prislo, ko je policija poskušala razgnati skupino indijancev, ki je protestirala in blokirala vhod v park. Policija trdi, da so le odgovorili na streljanje indijancev, za katere je park sveto območje. To je že drugi podoben incident v zadnjem tednu, le da med ponedeljkovim streljanjem pri jezeru Gustafsen ni bil nihče ranjen.

Ljubezenska avantura monaške princeze Caroline

ANKARA - Monaška princeza Caroline si je ob sredozemski obali Turcije privoščila ljubezensko avanturo s svojo staro ljubeznijo Marcom Boitelom. Turski reporterji so jo namreč zasacili in slikali v trenutkih nežnosti, ki jih je darovala nekdanjemu ljubemu. Slike strastnega poljuba je objavil včerajšnji Hurryet, ki je obenem zapisal, da ni prvič, da Boitel poskusa razdreti zaroko monegaške princeze z francoskim filmskim igralcem Vincentom Lindonom.

Bob Dole v zobeh: zavmil je podporo homoseksualcev

WASHINGTON - Republikanski kandidat na prihodnjih predsedniških volitvah Bob Dole se je znanel v zobeh, ker je zavmil ček za 1.000 dolarjev, ki mu jih je poslala neka organizacija republikanskih homoseksualcev. Poslanec iz Wisconsinu Steve Gunderson, ki je sam homoseksualec, je Bobu Dolu poslal daljše pismo, v katerem ga opozarja, da bo izgubil podporo homoseksualcev, ce bo vztrajal pri teh stališčih.

Bavarska se bori proti računalniški pomografiji

BERLIN - Bavarskim kriminalistom, izvedencem za računalnike, so poverili nevhalezno nalogo, da nemško informativno-računalniško mrežo očistijo vseh spolnih zlorab nad mladoletnimi. Tako jim je ze uspelo odkriti nekega studenta iz Memmingna, ki je na neki računalniški mreži ponujal 5.000 video porno posnetkov z otroki. Prav tako so onespособili neko mater, ki je po računalniku za 500 mark na uro ponujala svojo 12-letno hčerko. Policija je do sedaj zaplenila 25 računalnikov, 2.500 disket in 200 CD-Rom ter zaprla 20 elektronskih predalov (mail-box).

Odložili usmrteve psa

LONDON - Dempsey, prvega pit-bull, ki so ga v Veliki Britaniji obsodili na smrt na podlagi novega zakona o nevarnih psih, za sedaj se ne bodo usmrtili. Psica Dempsey ni zakrivila nobenega zločina, njen gospodar ji je le dovolil, da se je v nekem parku podila brez nagobčnika.